

311701

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ జనవరి నెల 11-వ తేది మంగళవారము } No. 238
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనందనపుర పుష్పహాస శుద్ధ అష్టమి. } సంచిక ౨౩౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియ్యబడి. పంచభాష వీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబొగొట్టును
బెణుకుల భేదింతును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

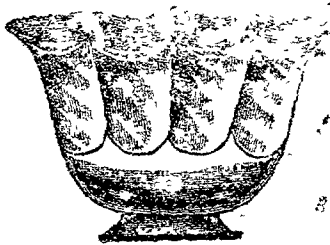
ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటచే శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి సహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నవీనయంత్ర సహాయముచే వెండినగలు,
ఇతర సామాను తయారు చేయబడుచున్నవి
మొత్తముగా తీయునట్టివారికి వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయములుగలవు

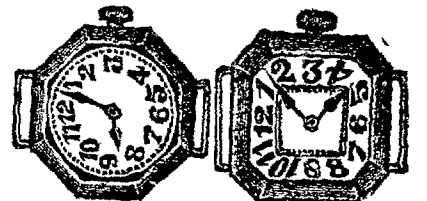
శంఖిలినము "ఉమ్మిడియా" 1842

ఈ విషయమై యిదివరలో మనలో బావాదేవిచేయుదున్న వర్తకులకు బాగుగా
తెలియును మరియు వారికి లాభకారిగా నున్నట్లు తెలిపిరి. దేబాటి శ్రమ, కష్టము,
యిబ్బంది లేక మీ కంత వెండిసామానులు యే సైజున కావలసినను సరఫరాచేయగలము.
ఇదిగాక బంగారు, ప్రవ్యరాగము, కేంపులు మొదలగు ఆభరణములన్నియు సిద్ధముగా
నున్నవి.
ముఖ్యగమనింపు:—అక్కడలేనివో దీనికొనివెళుము వాచనీశ్వరము. సవరం బం
గారుకు సీమకెండికి పూచి నిచ్చెనను. ప్రబలకు తృప్తిని కలిగించుటే మాముఖ్యోద్దేశము.
ఉమ్మిడి రామయ్యచెట్టి గురుస్వామిచెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు 25, చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరము
చరకచికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రభైరవపురత్నావళి రు. 2, భస్మరత్నావళి రు. 1
2046 కావ్య శ్రీమంత్రి సూక్తి శాస్త్రి, తెలంగాణ.

HALF RATE 14-Kt. SOLID GOLD
Bridge Movement 10 Jewels.

Original Rs. 30. Sale Price Rs. 15.
Very Strong Bridge Movement, 10 Jewelled in 10 holes
very handy and beautiful really a boon, solid gold, guaran-
teed for 10 years. Do not lose this opportunity.
Write to:—HAMECHER WATCH CO., VEPERY, MADRAS.

హిందూవిద్యుత్ రెన్సు (18-10-26)

బొంబాయి జీనభీమాకంపెనీ లిమిటెడ్; స్థాపితము 190౭.
అన్నివిధములైన నటువంటి జీనభీమాపోలీసలను ఇచ్చు
మొదటితరగతి ఇండియన్ కంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194

(1) తక్కువ ప్రీమియము; (2) ఎక్కువ లాభము
(3) ఆటోమేటిక్ పాల్-ఫర్ ఫీచర్. (4) భారతీయ వైద్య మర
తుల్య; (5) దయగల నిర్మాణము; (6) తక్కువ నిర్మాణమున
తక్షణమే సామ్యము చేర్చింపబడదు.

వివరమును నీదిగువవారికి వ్రాసిన బహుళగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch

Post Box No. 337 Mount Road, Madras

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరు నందు
నేటి రాత్రి 9 గం. రేవుసాయంత్రము 5 గం-30 ని
10-1-1927 తేదినండి 1-2-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము

మధుర జరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారు
రూ 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.

దశావతారము ను ప్రదర్శింతురు.

పగటి నాటకములు:—సోప, బుధ, కుక్ర, ఆదివారములందు పాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును
రాత్రి నాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రూ 2, 2, 1-8-0 1 అరబా: 8: మాత్రమే

ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి తరగతికి మాత్రమే టి 1-కి రూ 0-8-0 నొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వేషన్లు చేయబడను.

3257

ఎస్. ఎం. నచ్చిదానందపిళ్లై, ప్రొడ్యూటరు.

గ్రామపునర్నిర్మాణము

(2)

దిట్టకవి రామకృష్ణయ్యగారు వి 5

గ్రామపునర్నిర్మాణమును గ్రామముల బహుళత్వము నిర్మించుట కాదు గ్రామపునర్నిర్మాణము అర్థము, రాజకీయ, ఆర్థిక, పాఠశాల, విద్యా విషయక జీవితమును పెంపొందించుట కాదు గ్రామపునర్నిర్మాణము ప్రజల చాలమంది గ్రామములలో నీ విషయములను నూటికి యిద్దరవరకు కాపురము కావచ్చును కాని యితర జీవితములకు పరిశీలించుటకు ఇంగ్లాండుదేశములో నూటికి 45 మందిని, జర్మనీలో నూటికి 21 మందిని, ప్రాన్స్ దేశములో నూటికి 14 మందిని పట్టణములలో నివసించుచున్నారని ఈవిషయము లన్నియు మనము గమనించినచో హిందూదేశముయొక్క భావిభాగ్యోదయమంతయు గ్రామములను బాగుచేయుటలోనే కలదని స్పష్టమగుచున్నది.

అర్ధ శతాబ్దము హిందూదేశము మహాదైశ్వర్యముతో నుండి తనకు కావలసిన ప్రతిదాన్నియు తానే తయారుచేసుకొని గలిగియుండెడిది ఇప్పుడప్పుడే ప్రతిదాన్నియును నితరదేశములపై ఆధారపడియున్నది గ్రామములు తమ అవసరములను తాము నిర్మించుకొని గలిగినప్పుడే నిజమైన స్వాతంత్ర్యమును పొందినవని గ్రామములయొక్క ఆర్థికపారిశ్రామికవిషయమైన చుండు విశాఖింతును మానవనకు ముట్టమైన అవసరములు అన్నమును, బట్టయును ఈ రెంటికిని వన మైందవులు దేశమును దాటి అవలకు పోవసలగులేదు ఇప్పుడప్పుడే మనము మన బట్టలకు విదేశములపై ఆధారపడవలసి వచ్చినది ప్రతిసంవత్సరమున 60 కోట్ల రూపాయలు మనదేశమునుండి యితరదేశములకు వస్తువులను పోవుచున్నది.

మనయొక్క పూర్వసిద్ధియును ప్రస్తుతస్థితియును పరికించినచో మన మెట్టి అధోగతిలో పడియుంటిమో మనకే వికసము కాగలదు ఒక్క కలకత్తానందేయే నూరు సంవత్సరములను పూర్వము చెండకోట్ల రూపాయల విలువగల బట్టలు ఇతరదేశములకు దొరుకుట చేయబడినది రూపాయయొక్క ప్రస్తుతపు విలువనూచినచో ఆముద్రము 10 కోట్లకు తక్కువ కాదు మనదేశములో కట్టుచూచినను రాటుములు మగ్గుములు నిరంతరము పనిచేయుచుండెడివి మొగలాయి ప్రభుత్వములో అతిపరి బాక్ నబాబుకాలమువరకు కూడ నేతగాండ్రు ఎట్టి యిబ్బందులు ఒత్తిడిలేక స్వేచ్ఛగా వస్తువులు తయారు చేసి అమ్ముకొనెడివారు సురాజ్ ఉద్దోలా సింహాసన మెక్కిన తరువాతను, కంపెనీవారి అధికారము పోచిన కొలదిని నేతగాండ్రును ఒత్తిడి అధికమైన నేతపరిశ్రమ యెట్లు క్షీణించినదియు (Bolt's considerations) అను పుస్తకము చదివినచో వికసము కాగలదు.

మార్టిన్ అను ఆయన (యార్ప్రెస్ యిండియా) అను గ్రంథము వ్రాసియున్నాడు సదరు గ్రంథముయొక్క మూడవ వాక్యాములో గ్రంథకర్త యిట్లు వ్రాసియున్నాడు

"Under the pretence of free trade England has compelled the Hindus to receive the products of the steam looms of Lancashire, Yorkshire, Glasgow etc, at mere nominal duties, While the hand wrought manufactures of Bengal and Behar, beautiful in fabric and durable in wear, have had heavy and almost prohibitory duties imposed on their importation into England"

రమేశచంద్ర దత్తగారు వ్రాసిన ఆర్థికశాస్త్రము 1-వ చాల్యాయము 295 వేటిలోని తేలికను చూచినచో క్రమక్రమముగా మనదేశమునుండి యితరదేశములకు పంపుట (Exports) యెట్లు తగ్గిపోయినదో తెలియగలదు 1826-వ సంవత్సరము తరువాత యితరదేశములకు పంపుటలేదనియే చెప్పవచ్చును చుంబొగ్గనూరి మార్టిన్ అనువారు హిందూదేశమునకును గంచరించి ప్రత్తివిషయమైజరిగిన విచారణ కమిటీయెదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు హిందూదేశమునుండి తలను రాటుములును మగ్గుములును ఎట్లు పనిచేసినవో విపులముగా చెప్పియున్నాడు ఒక్క బీహారు, పాట్నా ప్రాంతములలోనే 3,30,126 ఎండి నూలు విడుదలయ్యెడివని వాదనను మధ్యాహ్నమున కొలదికాలమువారై మే ఎడికెడివారు ప్రతికులమువారును పడికెడివారు పడుకుట నామోషిగాదు

"No rank here is considered as degraded by spinning" నేతగాండ్రు చాలమంది ఉన్నారు "By far the greater part of the other cotton weavers is employed in making coarse cloths for country use but a good many work at finger goods for exportation" పై విషయము లన్నియు 1805 సంవత్సరము ఆ ప్రాంతముల వ్రాయబడినవై యున్నవి 1864-వ సంవత్సరములోను బీహారు మార్టిన్ లో కొన్న 521 బట్టలకొట్టూ

రీ మాత్రమే విదేశీబట్టల నమ్మనవి మిగతా అన్నియు స్వదేశీ భోవకులు, తలగుడ్డలు, చీరలు, ముతకబట్టలు అమ్ము దుకాణములు అప్పుడు మన దేశీయులు తీయు నూలు చాల నున్నితమై సన్నగా నుండి చూపలులను ఆకర్షణము కలుగజేసెడిది ఒక పాను బరువుగల నూలు 117 మైళ్ల దూరము ఉన్నది

ఇక హిందూదేశపు బట్టల విలువనివ్వమై కొంత తెలుసుకొనవలసి యున్నది 1879-80 సంవత్సరములలో 58 మిల్లులు ఉన్నవి 1922-23 లో 289 మిల్లులు కలవు ఈ మిల్లులలో పునఃపున 2 లక్షల పైగానున్న, స్త్రీలు 54 లక్షలు, పిల్లలు 27 లక్షలున్న ఉన్నారని మొత్తముగా పనిచేయువారు 3 లక్షలు హిందూదేశములో నెంతబట్ట ఖర్చుగుచున్నది యాక్రింద తెలియబరచడమైనది

దేశములో ఖర్చుగు బట్ట, కొట్ట సంఖ్య, గజములు	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923
412	392	866	822	407	404	469	
తలకు ఖర్చు	12 9	12 2	11 4	10 0	12 7	12 6	12 6

దామాపాను యాతెక్కునుబట్టి చూడగా 12 8 గజముల గుడ్డ ముని ఒక్కటింటికి ఖర్చు అగుచున్నది హిందూదేశపు మిల్లులలో 68 5 కోట్ల పానుల నూలు తయారుచేయుచున్నది అందులో 38 8 కోట్లు మాత్రమే గుడ్డలుగా నేయబడుచున్నది నేసిన 1,168 9 కోట్ల గజముల గుడ్డ అగుచున్నది

కాంగ్రెసు విదేశీవస్తు బహిష్కారము మొదలిడినప్పటినుండి హిందూదేశములో బట్ట తయారుచేయుట అభివృద్ధియైనది నూలు 66 కోట్లపైచిలుకువరకు పెరిగినది సంవత్సరమునకు 8 9 కోట్ల పానులు పైచిలుకునూలు విదేశములనుండి దిగుమతి అగుచున్నది మిల్లులమీదనే కాక మనదేశములో చేతి మగ్గులమీద కూడ చాల బట్ట తయారుచేయుచున్నది చేమగ్గులపై 2 5 కోట్లపానుల నూలు బట్టగా నేయబడుచున్నది దీనిని బట్టి చూడగా, హిందూదేశములో బట్టలు నేయుటకు ఉన్న నూలులో సగము చేతిమగ్గులు మింగిచున్నవని అర్థమగుచున్నది చేతి నేతపరిశ్రమ యెంతదేశమునకు అత్యవసరమో మనము గ్రహించగలము

నేటికాలమున రాటుములు నశించినవి కాని చేమగ్గులు లుమాత్రము నిలిచియున్నవి అనేకమంది నేతగాండ్రు తమకు పని లేకన, యితరయిబ్బందులవల్లను ఆవృత్తిని వానిచేచి యి తరవృత్తులు స్వీకరించి యున్నారు గ్రామములో గొప్పపరిశ్రమ నూలుమకుటలు, నేతనేయుటయే ఈ రెండుపరిశ్రమలను నశించినచో హిందూదేశమే నశించును విదేశములపై మనము మన బట్టల ఆధారపడవలసి యుండును స్వదేశీద్యుకుము బయలుదేరిన వాటినుండియు మనదేశములో తయారైన వస్తువులపై ప్రజలకు నెక్కువ మక్కువకలిగినది కాని నూలు మకుటలు నేతనేయుట మొదలగుగాని పరిశ్రమల నభివృద్ధి చేయవలయు నన్నచో ఊగక ఉపన్యాసములన్ని గాక నిర్భాగముల గాని లాభముండదు గ్రామ పునర్నిర్మాణము నందు అభిమానము గల ప్రతివాడును వెంటనే గ్రామ పరిశ్రమల పునరుద్ధరణకు పూనుకొనవలయును

దేశీయపరిశ్రమల విషయమై యింగ్లీషువారికి ఎంత అభిమానమో తెలుసుకొనవలయు నన్నచో "18-వ శతాబ్దములో ఇంగ్లాండుదేశపు చరిత్ర" అను గ్రంథము చూడవలయును గ్రంథకర్త యుకె (Lecky) యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు "17-వ శతాబ్దము తుదిని చతుకాయనటువంటిన్ని అందమైనటువంటిన్ని హిందూదేశపు కాలికోలును ముస్లిములును, చింటి జాతును యింగ్లాండుదేశములోనికి చాల దిగుమతియైనవి అవి చాల నమ్ముటచే వూలవ ర్రకులును పట్టువ ర్రకులును అవిశ్రమముగా భయపడిరి 1700, 1721-వ సంవత్సరములలో ఏవో కొద్దివస్తువులుతప్ప, దుస్తులయందు గాని, సామానులయందు గాని పై అడ్డపు కాలికోలు మొదలైనవి యింగ్లాండులో ఉపయోగించ గూడదని పార్లమెంటులో చట్టములు పార్లమెంటులో" ఆయన గ్రంథములోనే 820-వ పేజీలో యిట్లు వ్రాయబడియున్నది

"హిందూదేశపు కాలికోను క్రైస్తవ యింగ్లాండులో యేర్పేరునను ధరించినచో ఆమె శిక్షకు పాత్రురాలు 1766-వ సంవత్సరములో గిల్లహాలో ఒక్క స్త్రీకి పరామర్శపు కేంద్రిక్ గుడ్డను చేతిరుమాలుగా వాడినందుకు 200 పానులు జరిమానా వేరిరి"

గ్రామములలో చేతనేత నభివృద్ధి చేయవలయునన్నచో నేతగాండ్రు యిబ్బందులు మనము గ్రహించవలసి యున్నది వారు చాలవరకు దరిద్రులై యున్నారు జీవనము సరిగా గడచుటలేదు అతనికి నూలువగైరా కావలసిన వస్తువులు కొనుటకు డబ్బులేదు ఎక్కడ చతుకగా దొరకునో తెలియదు చేత డబ్బులేని కారణముచే యేమార్యాడీలకడకో వెళ్లుట తలపించుచున్నది అతడు నేతగానియొక్క కిందిబట్టి యొక్కవల్లమునకు నూలు నిచ్చును వెంటనే డబ్బుయిచ్చి నూలుకొనుట కాదు గనుక హెచ్చువడ్డీకేటా మార్యాడీ లుచ్చుకొనును ఇది అంతయు తన కెంత వడ్డీమో నేతగాడు అంతగా విచారించ దు విచారించినను తనవడ్డీ చూడగా డబ్బుకేటవడం ఎంత కన్న అతడు చేయలేకపోవలేడు మధ్యదారివల్ల నేతగాని

కొంపహరిపోవుచున్నది యింటిలోని ఆడవారు పసిపిల్లలు నైతము పనిచేసినను నేతగానికి సరియైనవారి గిట్టుటలేదు కుటుంబజీవనము దుర్గమగుచున్నది ఈవిధముగానైనను నేతగానికి ప్రతిదినమును పనితేదు నేసినవస్తువులు ఊరూరదిరిగి అమ్ముకొనలెడియున్నది ఇన్నియిబ్బందులల్ల క్రమక్రమముగా నేతపని మానితేయుచున్నారని గ్రామములలో నేతపరిశ్రమ నాశనమైనచో దేశమునకు గొప్పవిపత్తు కాలిలును

పూర్వము గ్రామములలో నూలువకుమారు మిల్లువస్తువులు వగైరా వచ్చినతర్వాత వకుమిట మానివెచ్చి రాటుములు నూలుబడినవి గ్రామములలో సంవత్సరమునకు రీ మానములు పూరక ఏపనియులేక వుండును ఆకాలముల్లో ప్రతివారినూ రాటుము వడికినచో కొంతనూలు తయారై తమకు కొంతభనము చేకూడును గృహపరిశ్రమయు అభివృద్ధి అగును చాలమంది పనిలేనివారికి పని కన్పించును నేడు గాంధీమహాత్ముని కృప వలన మూలవస్తు రాటుములు బయటకు వచ్చినవి ఖర్చుపరిశ్రమ అభివృద్ధియగునూచన లున్నవి కాని హిందూదేశమంతయు ఖర్చుగుచుయును చేయవలయు నన్నచో కొన్ని సంవత్సరములు పట్టును ప్రతియింటను 2 1/2 గంటలు వడికినచో దేశమున కంతయు సరిపోవు నూలు తీయవచ్చు నని అందవా చేయబడినను ప్రస్తుతపరిస్థితుల ననుసరించి అట్లు జరుగునని యెంచుట కేవలము కల్పిత యూహలేకాని క్రియమాత్రము జరుగదు రాటుము గృహపరిశ్రమగా ప్రోత్సాహము చేయవలయును విశ్రాంతికాలములో గ్రామములు నూలునడుకవలయును ఇంగ్లాండుదేశములో సయితము గ్రామములు రాటుములు త్రిప్పుచున్నారు ఇంగ్లాండులోని గ్రామపరిశ్రమలు అనుగ్రంథము చదివినచో రాటుములను ప్రజలేదగుముగా వాడుచున్నారో మనకు విశదమగును గాంధీమహాత్ముడు సయితము ఖర్చుగుబట్టలను మిల్లుబట్టలకు తోడుగా పెట్టినారు గాని పోటీగా పెట్టలేదని స్పష్టముగా చెప్పియున్నాడు ఖర్చుగు ఉద్యమమునందు యొక్కడు కృషి చేయుచున్న ప్రభులచంద్రారాయగారు తెజవాడ ఉపన్యాసములో యావిషయమునే స్పష్టీకరించియున్నారు మన గ్రామములలో సారీలు వగైరా నేతగాండ్రు సీమనూలుచే బట్టలు నేయుచుండుట మన మెరిగినవిషయమే మన గృహములలో మన ఆడవారు కట్టుకొను చీరలన్నియు సీమనూలుతో నేసినవేకదా! ఎంత విదేశీనూలు మన చేమగ్గులు మింగుచున్నవి ఈనూలు కగు ఖర్చుంతయు విదేశములకు పోవలసినదేయేకదా! కనుక దేశముయొక్క పారిశ్రామికపరిశీలకుల చక్కచరచవలయు నన్నచో రాటుములపై తీయబడిన నూలును, మిల్లులపై తీయబడిన హులుగుడ మనము వాడవలసియున్నది గ్రామములో యీపరిశ్రమ లభివృద్ధిచేయవలయు నన్నచో మన కర్తవ్యమేమి? మన సారీలు వడుకునూలు నేయుటకు పూర్తిగా యిచ్చగించరు వారము తెగుననిన్ని, యింటిలోని ఆడగులు పనిచేయలేరనిన్ని, తమకు కూలి సరిగా గిట్టరనిన్ని మొర పెట్టుకొనుచున్నారు కల్తీ నేత నేయుచున్నారని మిల్లు నూలుతో దినమునకు యెక్కువబట్ట నేయగలరు ఎక్కువ ఆయాసము, కష్టములేకుండ అధికముగా కూలి సంపాదించెద వని వాదించుచున్నారు ఖాది నూలు తీయువారు బహుస్వల్పము నేతనేయువారు ఎక్కువ మందిలేరు నేయువారు మిల్లునూలు నేయుదానికింటే రెట్టింపు చార్జీ పుచ్చుకొందురు ఆందువలన బట్ట అధికముగా ఖరీదు అగుచున్నది సామాన్యజనులు కొనుటకు చాల యిబ్బందికరముగా నున్నది ఒక్క ఖాదియే అని మనముపెట్టుకొని మన సారీలను సంపూర్ణముగాబహిష్కరించెదరా? విదేశీనూలు నేయుమని ప్రోత్సహించుతారో సంపూర్ణముగ హిందూదేశపు మిల్లులను మానివేయింతురారో ఇవి అన్నియు జరుపుట కేవలము మిథ్య పరిశీలకుల ననుసరించి, ప్రజాభిప్రాయమున గమనించి, ఆవర యోగ్యముగు పద్ధతుల యోచించి భారతభావిభాగ్యోదయము నకు తోడ్పడవలయునుగాని, తాబట్టినకుండెటికి మాడేకాళ్లని ఆచరించుటకు వీలులేని ఆచరణములు పెట్టుకొని మిథ్యాప్రపంచమున నోలబడు శీల?

కనుక చేతనేతపరిశ్రమయును, రాటుములును గ్రామములలో కాశ్యతముగా నెలకొల్పవలయు నన్నచో అందుకు తగిన సంస్థల నేర్పరుపవలయును ఈపని ప్రజల ఉత్సాహముమీద వదలిపెట్టి ఊరుకొనుటకు వీలులేదు నేయువారియొక్కయు, నడుకువారియొక్కయు కష్టములు నివారించి వారికి ఎల్లవేల పని నొసంగగల సంస్థలుండవలయును పరిశ్రమలను అభివృద్ధి పరచుట యన చాలకష్టమైనదని కార్మినిర్వాహకము చాల దుర్భరమైనదని. అనుభవము తక్కువచేతను, అజమాయిషీచేయుటయందు నేర్పరితనము లేనందునను యీ యిబ్బంది యొక్కవగా వున్నది డబ్బుదొరకపోవుట మరియొక యిబ్బంది. తయారైన నస్తువుల నమ్మట మరియొక యిబ్బంది ఈ విషయములన్నియు పరిశీలనగా పరిశ్రమల నభివృద్ధిచేయుటకు చూచుకొంద్యము బాగుగా తోడ్పడునని నాకు తోచుచున్నది.

చేరినట్లను, రాబట్టే పరిశ్రమకును సహకారసంఘముల సేవ
 రచనలో కుల్యతగా పనిచేయవచ్చును అది యెట్లుపనిచేయు
 నదియు అందరి లాభములును కొద్దిగా నూచించెదను ఒక్కొక్క
 క్కా తాలూకా తీసుకొనుడు అతాలూకాలో సేతనీయవారి
 సందరిని సహకారసంఘములో చేర్చుకొనుడు వారి శక్తిసామ
 క్త్యములబట్టి షేరుగనము సేర్పాటు చేయవచ్చును ఇంకా
 యిరులుకూడ షేర్లు పుచ్చుకొనవచ్చును ఈ విషయముగానే
 గ్రామములలో నుల పడుకొనినందరిని సంఘములో
 మొదటగా చేర్చుకొనలయును సహకారసంఘము మొత్తము
 మీద కావలసిన నూలునగైరా చవకగా కొని సేతగాండ్రకు
 సప్తయిచ్చేయును వారు సంఘమువారు నియమించినకాలము
 లో, తయారుచేయును పద్ధతిమీద బట్ట తయారుచేసి సంఘ
 మువారికి యిచ్చును ఇటులనే కాటములు వదులవారికి ప్రతి
 యో యేకులో యిచ్చి వడికించి సంఘము తయారైననూలును
 తీసుకొనును సేతగాండ్రకును, వదులవారికిని నిర్ణయమైన
 కూర్చి యిచ్చి వేయును సంఘము ఆతయారైన బట్ట
 అమ్మను ఇందువలన సేతగాండ్రు మార్కెట్లో
 కవకు నూలుకు పోవుటయు, ఎక్కువగుటయు ఎక్కువవడికిని
 తెచ్చుకొనుటయు నుండదు సేతగాండ్రు తాను సేసినబట్ట తాను
 తిరిగి అమ్ముకొను బాధ్యత లేదు తనశక్తికొలది పనిచేసినచో
 తనకు ప్రతిదినమును పరియంపము, కూలినవచ్చును సంఘములో
 తనకు తన షేరుగనమును సంబంధించినంతవరకే బాధ్యత.
 సంఘములో వచ్చినలాభము షేరుగనము ననుసరించి ప్రతియే
 టా పంచిపెట్టబడును పరిశ్రమయును గట్టిపునాదులపై నిర్మిం
 పబడును సంఘమునకు వలయు డబ్బు వెంట్రో బ్యాంకువల్ల
 రాలనుండి అప్పు తెచ్చుకొనవచ్చును ఈ మార్గములేవై పరి
 శ్రమలను గట్టిపునాదులమీద కాశ్యోతముగా నెలకొల్పుటకు వేరు
 మార్గము పున్నట్లు తోచదు సహకారసంఘము గవర్నమెంటు
 వారియొక్కయు నితరులయొక్కయు తనిఖీకి లోబడియును
 సుమ దగా జరుగుటకు వీలులేదు లెక్కలునగైరా యావత్తు
 ఎప్పటికప్పుడు శుభ్రముగా నుండును

తెంగాలు డెవలప్ మెంటు డిపార్టుమెంటు ము.త్రి ఒక
 క న్యాయస్థాని బద్దరు పరిశ్రమను గురించి యిటు చెప్పి
 యున్నాడు

"Although he did not believe that the
 salvation of the country could be attained by
 that (Charka Spinning) alone, he thought that
 coopted as a side industry, it might exert great
 influence on the economic development of the
 country's clothing industry and he had asked
 the Industries Department to take up Charka
 Spinning and handloom weaving and the Co.
 operative Department to organise societies
 among weavers to put them on a sound finan
 cial basis"

ఈ ప్రకారము వన చెన్నరాజధాని మంత్రులు చెప్పి
 సహాయము చేసినచో నెంత బాగుండును! గ్రామపరిశ్రమ
 లెంత త్వరితం ఆభివృద్ధిచెందును!

మధుర మొదలుగాగల కొన్ని ప్రాంతములలో పైన సే
 వివరించిన ప్రకారము కొన్ని సంఘములు బాగుగా పనిచేయు
 చున్నవి సదరు సంఘము స్వచ్ఛందంగాను తయారుచేయించ
 వచ్చును ఈవిషయమై ప్రస్తుత చంద్రరాయగారు వ్రాసిన
 దేశీ రంగ అను గ్రంథము పఠించి ఆసీతిగా కనులభ్యుప
 రులో దొరకువచ్చును రంగులు తయారుచేయవచ్చును సం
 ఘము సేతపరిశ్రమయును రంగుల సేర్పాటువారికి సంఘము
 సేర్పా కొంతమందిని తరిఫీదు చేయవలయును సంఘము నుంచి
 ప్రతినిజులను నిలువచేసి యుంచి గ్రామములకు దొడ్డిలో గాని
 యితరభాగీస్థలములలో గాని వేసి పెంచునట్లు చేయవలయును
 గ్రామములలోని ప్రతిని సంఘము కొనవచ్చును సంఘ మొక్కవ
 లాభము చూచుకొను గనుక బట్ట చవుకగా వచ్చును

ప్రస్తుతము మనము వాడుచున్న రాటములను కొలది
 కాలములో ను నాయాసముగా వీలగునట్లు మార్చుటకు ప్రయ
 త్నించవలయును, రాటముయందు గల విసుగును తీసివేసి దాని
 యందు ఉత్సాహము కలుగనట్లు చేయవలయును క్రొత్తగా
 కనిపెట్టబడిన రాటములను వాడుకలోనికి తీసుకొని రావల
 యును.

చేతనేత వభివృద్ధి చేయుటలో ఫ్లై షట్టల్ (fly shuttle)
 మొదలైన మంచిరకపు కుగములను ఉపయోగించవ యును. పని
 తొందరగాను, బాగుగాను, చవుకగాను, అగునట్లు చూడవల
 యును పురాతనపు పనిమట్లే కావలయునని పట్టుపట్టు అభి
 వృద్ధికి గొప్ప అభ్యంతరము గ్రహించినచో కాని ఉద్యమము జయ
 కాదు.

గురుగోవిందసింగు యుత్సవము

5 వేల సిక్కులు వాద్యసహితముగ యూరేగుట
 మహమ్మదీయుల దౌర్జన్యము

వెనుకనుండి 5 గురును కత్తులతో పొడుచుట

కలకత్తా, జనవరి 9 — శ్రీ గురుగోవిందు వార్షికోత్స
 వము కాంతిప్రసంగ జరిగినది గాని మహమ్మదీయుల దౌర్జన్య
 ముమాత్రము గనబడుకుండ బోలేదు 5 గురును ఉత్సవము వెను
 కను వచ్చుచున్నవారిని 5 గురు కత్తుతో పోడిచిరి పోలీసువా
 రు చాలబాగ్ర తగ్గ యూరేగింపుతో కూడ విచ్చిరి తీరేగింపు
 యొక్క మొదటవచ్చునయ్యది "గురుగోవిందనామో"ను ఒక
 మోటారుపై నడిపింపవలెనని కత్తుల నొరలనుండి తీసి భుజములపై
 డుకొని షమారు 5 వేలమంది సిక్కులు యుద్ధమునకు బోవు
 నై ని కు ల వ లె న డ చు చు బోయిరి "సత శ్రీ
 అశివ" అను గోవింద సంగీత సముదాయము
 "శివోన్మయ మొలన ఖైదీలను వదులవడు, యని చెక్కబడిన
 వతాకముల చేరిని యూరేగిరి వాద్యసహితముగ 5 మిడిల
 దాటిపోయిరి ఏవోటను అల్లరిలేకయే జరిగిపోయెను ఊరే
 గింపువెనుక సిక్కులశ్రీలు వేలకొలది నడచివెల్లి 8 శవానిపుర
 మందు 12½ గంటలకు బయలుదేరి గవర్నమెంటు 4 గంటలకుచే
 రెను రోడ్డుపై రాకపోకలాపబడెను బండ్లును ట్రాములును
 రెండగంటలు నడువనీయలేదు దీనుదయామనీడు ప్రకృతుండి
 యూరేగింపు వెళ్లుచుండగా కాలభాగను బస్తీవద్ద కొందరు
 మహమ్మదీయు దుండగులు చేరి యూరేగింపు
 వెనుక వచ్చుచున్న వాటిపై రాళ్లు వైచిరి రామ
 చంద్రన్ యను బ్రాహ్మణుని కత్తితో పోడిచిరి సిల్వాకులో
 వారుగారు రాళ్లతో చెబ్బులు దీనెను ఒక సిక్కుకూడ పొడువ
 బడెను 4 గురు హిందువులుగూడ కత్తుతో పొడువబడిరి 5 గురు
 వైద్యాలయమునకు గొంపోబడిరి వగంమంతయూ ఉత్తేశితమై
 నది తత్క్షణము షావులు మాయబడెను పోలీసు తత్క్షణము
 చర్య దీసికొని ద్రోహులందరు పారిరి

కలకత్తాను బస్తీనుండి మహమ్మదీయులు గుంపోకటివచ్చి
 మోటారు బోవుచున్న 4 గురు సిక్కులపై బడిరి ద్రౌవరు
 చాల ఉపాయముగా తప్పించుకొని బండి త్వరగా తోలుకొని
 పోయెను తననా తగ్గదాయని యాలోచింపక రోడ్డుకు బోవు
 వారిని మహమ్మదీయులు కత్తులతో పోడిచిరి పోలీసు రాకవలన
 ద్రోహులు పారిరి (ప్రీ ప్రెసు)

కలకత్తా, జనవరి 8 — బాంబులు దొరకిన సంభవమున
 పట్టుపడిన చాదరిగారు న్యాయాధికారివద్దకు గొంపోబడిరి
 800 రూపాయలకు జామిన్ గోరగా చాదరిగా రీయాలరైరి
 కావున 20వ లేదీ విచారణ జరుగును (ప్రీ ప్రెసు)

రావ్ పిండి, జనవరి 9 — గురుగోవిందు యుత్సవసంద
 ర్భమున మహమ్మదీయులు డిప్టికమిషనరువద్దకు నిన్నరాయబా
 రముజెల్లి జమ్నాకుమరువద్ద వాద్యములులేకుండ చేయవలసినదని
 కోరిరి సిక్కులు పిలిచి డిప్టికమిషనరుగా రడిగిరి మహమ్మదీ
 యులకు సహాయముచేయుటకు కిమిషనరుకు వీలులేకపోయెను
 గుర్వారానుండి సేను 1/80 గంటలకు బయలుదేరి మామూలు
 దోవనే తమమంత్రమును పారాయాచేయుచు యూరేగిరి లా
 గ్గమై పారతాళము జరిగినది హిందూసభవారి యజ్ఞనమసరిం
 చి హిందువులందరు యూరేగింపునందును పాల్గొనిరి
 పోలీసు తన బాగ్ర త్రలోనుండిరి

వ ప్రతిపది శ్రమాలయ మంటుకొనుట

7 గురు మృతినొందుట

బ్రోచి, జనవరి 8 — లిటిలు వస్త్ర పరిశ్రమాలయ
 మంటుకొనుటచే ఒడలుకాల్ 7 గురు మృతినొందిరి చాలవండికి
 గాయములు గలిగెను 4 గురికిన వైద్యాలయ మందు చావు
 బ్రదుకులలో నున్నారు (అ ప్రె)

ఓబ్రీను ద్రోహము

కలకత్తా, జనవరి 9 — న్యాయాధికారి నిన్నంతయు
 ఓబ్రీను గారు తాను అయిపోయియైనందున ఈ శేసు
 గుర్వారానివద్దనుండి భార్యవలసినదిగా పెట్టిన విత్తమునుగూర్చి
 ఆర్డర్లు చేయించి వినెను. (అ. ప్రె)

బెంగాలు కొన్ని అధ్యక్షుని యెన్నిక

పార్టీల ప్రయత్నములు

కలకత్తా, జనవరి 8 — నూతన బెంగాలు శాసనసభ నే
 డు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సమావేశమైనది అధ్యక్షుని యొ
 న్నిక కే ఫు జ రు గు ను గా న అగ్రము డ్యోరంగురాయని
 నూహుజరుగున్నవి స్వరాజ్యవాదులు, స్వతంత్ర మహమ్మదీ
 యులు, హిందూస్థానీవువాదులు పార్టీనబలప చేయుచు
 న్నారు ఇంతవరకు 11 మంది అభ్యర్థులుగలరు స్వతంత్రమహమ్మ
 దీయులు ఆర్.ఎ. ఆల్ పోస్ యస్ సుమృద్ధి, డక్కానవా
 బు ల కొ ర కు ప్ర య త్నిం చు చు న్నారు
 స ర్ అ బ్దు ర్ ర హీం ష ఖ ము వారు
 అబ్దుల్ కాశిం ఎక్రూమాత్ హేక్కుగార్లకొరకు ప్రయత్నించు
 చున్నారు వీరికి స్వతంత్ర మహమ్మదీయపక్షమువాడు బాబు
 నాఅగ్నోగిలెచరు ఎస్. బానర్జీ, బి క బోసు, మైమెన్ సింగు
 గారు రాజా కాంతో షు ఎహంబాగాల్ల తదితర అభ్యర్థులు
 మహారాజా ల కు ను స్వతంత్ర మహమ్మదీయులబలును కలదు
 ఇద్దరు సేతుడుసభ్యులైనప్పటికిని త్రాసును త్రిప్పగల అధికా
 రము అధికార యూరిపియనువద్దము చేతిబోనుండును
 (ప్రీ ప్రెసు)

బెంగాలుకు ముగ్గురు మంత్రుల వసము

సర్ అబ్దుల్ రహీంగారి పాదన

కలకత్తా, జనవరి 9 — రిజర్వుశాలలో మంటి ప్రజాం
 త్రాబలలోనున్న విద్య, వ్యవసాయము, పారిశుధ్యము, ఆరో
 గ్యము మొదలగువిషయములకే ఎక్కువ శ్రద్ధ అలోచన కావలె
 నని నిరూపించి సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు సేను స్టేటుమెండుప్రతి
 కకు వ్రాసినజాబులో నిట్లు చెప్పచున్నారు భారతీయులలో
 ప్రజ్ఞావంతులు పట్టుదలతో పనిచేయగలవారును అనుభవముగల
 వారును అగువారిని మంత్రులుగా నియమించినప్పటికిని ఈవిష
 యములను తమకును దేశమునకునుగూడ సంతృప్తికరముగ పరిపా
 లించుటకు మంత్రులు ముగ్గురికన్న తక్కువయున్నచో పరిపాలిం
 పబలరు ఇద్దరు మంత్రులే యున్నచో ఒకవిధానము నవలంబిం
 చుటకుగాని, ఒకపద్ధతిప్రకారము పనిచేయుటకుగాని వారికి వ్య
 వధియేచాలదు అప్పుడు సంస్కరణములు తెచ్చిన యుద్దేశ్యమే
 విఫలమును మంత్రులు మరియొకరు అధికారులై నిలచెదరు.

నాంఘిక సమస్య

స్టేట్స్ మెండుప్రతి తెచ్చిన సాంఘిక సమస్యను గూర్చి
 వారిట్లు చెప్పుచున్నారు ఈసంబంధమున సాంఘికవిషయములు
 తెచ్చునది మహమ్మదీయులు కాదు ప్రస్తుత పద్ధతులవలన
 విశేషలాభము చేకూరజాలదని శాసనసభలో నున్న పలువురి
 హిందువుల ఆభిప్రాయము ప్రభుత్వమువారి పట్టి చైఖరినే
 జూచినట్లయిన ప్రస్తుత విధానములనుండి కొంతలాభము తీయ
 వలెనని ప్రయత్నించుచున్నట్టివారికి అనకాళమే లేకపోవును
 పిమ్మట రహీంగారు మడ్డిమెను కిమిషనరుబంధులలోపములనుగూ
 పించి మంత్రులు మరింత కులభముగా పనిచేయగలట్టి పరిస్థితు
 లను ప్రభుత్వము కలుగజేయవలసిన అవసర మున్నదని చెప్పిరి.
 తుదకు ప్రభుత్వమువారి పద్ధతులు అభివృద్ధివిశోధకముగా
 నున్నవని చెప్పిరి (అ ప్రె)

బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

వసంతాదేవి అధ్యక్షుర వహింపలేనని చెప్పట

కలకత్తా, జనవరి 8 — బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రె
 సు సంఘము వారిచేడి నెంబరు 19 లేదీని నియమింపబడిన 24
 రు సభ్యులలో బి యన్ సాస్ట్రా, ప్రతాపసుధారాయి, పు
 షో త్రమరాయి, సి బానర్జీగారు వసంతదేవివిద్యుగ్రుహ్మాయి తమనిశ్చ
 యమున తిరిగి విచారింపవలసినదని అడగగా, అనాలోగ్యత
 లేను యితరులుభిముచితము అధ్యక్షుర వహింపజాలనని చెప్పెను
 (ప్రీ ప్రెసు)

రంగూను, జనవరి 9 — జాతీయనాయకుడు యం

ఉత్తమపూంగీగారు నిన్నరాత్రి విడుదల చేయబడిరి (అ ప్రె)

బ్రిటిషు సైన్యములు పూర్తిగా విడిచిపోవలెను

పండిత జవహర్లాలు సామ్రాజ్యగారి స్వరాజ్యచిరస్థాపనము

స్వరాజ్యసంపాదకు మార్గమును సూచించుట కాన్పురు, జనవరి 8 - స్విట్జర్లాండులో మాంసాహారమును పంకిత జవహర్లాలు సామ్రాజ్యగారి ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గురించి ప్రతాపపత్రికకు వ్రాసిన జాబులో నిట్లు చెప్పుచున్నారు ఎన్నికల ఫలితము లాయన కంఠపట్టకేను సునయాదర్శకులకుంకి ఒక్కొక్కటి జాతీయము దిగిపోయియు ఆయనకు దులముకల్గియున్నది ఎన్నికల దినములలో లాల్ బజార్ తిరుగుగారు తెచ్చిన ఆంగ్లము సమాచారములన ఆయన లాలాజీనిగూర్చి మర్యాదగా కఠినమైన మాటలను ప్రయోగించెను ఆంగ్లములవలెంబాటుమనుష్యులు బ్రిటీషువారు లేనప్పుడు మనదేశము నాక్రమించుకొనుట దుస్సాధ్యమని చెప్పిరి (బ్రిటీషువారి శృంగారము బియ్యంబులకుంబై ఆంగ్లము అపాయము పెరుగొనుటయే మేలని వీరియభిప్రాయము అసహాయద్యము ప్రారంభమైనప్పటినుండి దేశ తీరనుగూర్చి వివర్ణించుచు జవహర్లాలుగారు దేశమెట్లు? కొక్కొక్కమెట్టే దిగవో నిరూపించెను స్వరాజ్యపక్ష ఉద్యమమే మెట్టుమెట్టు అభివృద్ధినికోరకమైన మెట్టు యభోచిత వాకారము మన నాశనమునకు చిహ్నము దినినాపుటకై కాంగ్రెసులో మరెయొక పక్ష మేర్పడవలెనని చెప్పుచున్నారు ఎంబియెయ్యగూడవలెనని స్వరాజ్యపక్షమువారు పడిన హాసములో (అనగా అన్నిరకములవారిని చేర్చుకొనుట) వీరు ప్రకటించు ఈ పక్షములో మహామహులందరిండి స్వరాజ్య సంపాదనమే అంబియెయ్యగా పెట్టుకొనవలెన స్వరాజ్యమును లభించుటలో వృథాశ్రమపడుట ఆయన కిష్టములేదు స్వరాజ్యమునగా హిందూదేశ తీరములను బ్రిటీషు సైన్యములు పూర్తిగా విడిచిపెట్టి పోవుటయేయని వీరి భావము జన సామాన్యమునందీ భావములను వ్యాపింపజేసే పై జెప్పిన సంగతులు విమర్శనకు అసహాయద్యము ననలంబింపవలెనని వీరు చెప్పుచున్నారు (ఫ్రీప్రెస్)

జాతీయమితి మోసపునంద

వివిధకాశాలా విద్యార్థుల సంఖ్య

కాశీ, జనరి - కాశీహిందూవిద్యాలయమువారియాజమాన్యము అఖిలభారత కళాశాల విద్యార్థుల తర్కవారస సామర్థ్యబహువానపరీక్ష నిన్న జరిగెను లాలా లజపతిరాయగారు, మయనేంద్ర చక్రవర్తిగారు ప్రాశ్న సభ కేమెడిగారు జస్టిసుగ నుండి ఇండియాలోనున్న ముఖ్యకాలేజీ లన్నిటినుండి విద్యార్థులు పోటీకి నిలిచిరి జాతీయమితి సంస్థ పాలితశాతులకు విశాళీకరమైనదని యీ సభవారు దలంచుచున్నారు-అను విషయము చర్చింపవలసినదిగ నిశ్చయించిరి ప్రతి కాలేజీ నుండి అనుకూలు రోకరు ప్రతి కూలు రోకరు వాటికి నిలిచిరి లాహోరు గవర్నరు మొట్టమొదటి పరమానంద సోనిగారు ప్రభుగౌరవానుతి రూ 100 పతకమును కొన్ని గ్రంథములను పొందిరి జె.కె. బెనర్జీగారు, లక్ష్మీ క్రిష్టియను కాలేజీవారు 2-వ బహుమతి రూ 75 బంగారు పతకమును, పి. కులకర్ణిగారు, యాశ్రమ లాకాలేజీవారు మూడవ బహుమతి రూ 50 బంగారు పతకమును పొందిరి సోమపుర తీర్థానమనకు అనకూలముగ మాట్లాడినవారే బహుమతులు పంచినను జవహర్లాలుగారు తీర్మానమున కనుకూలముగ మాట్లాడిన బాతినను ప్రతి పక్షములను, చిన్న బెకముల వారు ముందు ప్రార్థన ప్రతినిధుల గూడిన సభ ముగించుచురి (ఫ్రీప్రెస్)

మద్రాసు తీరుపతి

రోడ్ కి ప్రారంభోత్సవము

పైరోడ్డును ప్రారంభించుటకు ప్రగ మృత్తికేశలమును గొట్టి ఇ మాయిన సి యస్ ఐ సి ఐ వి సి యస్ గారు త్రవ్వ రోడ్డుగారి యుక్తచోర్యమును జరిపెదరు ఈ రోడ్డును ఈనెల 15 తేదీ శనివారం సాయం 4-15 గంటల వరకు తెరచివెట్టుకొని బోర్డు పెట్టెడెంబులతో మొత్తము 5000 యొక్కయు గూడమనమున అయివారును వడ్డి (ఎడ్జి) ఆస్పత్రి సమాపమున జరుగును

శ్రీ శ్రీ ధానందస్మారకదినము

వివిధప్రాంతములలో జరుగుట

నిధికి సామ్య వసూలగుట

శ్రీమదయములు

ధిల్లీ, జనవరి 8 - కాంతిదేవి ఆను అస్థిర బేగం పెనిమిటి అబ్దుల్ హాళిం సుహృదునుండి ధిల్లీకి గొనిరాబడి పోలీసు వారిచే విచారింపబడినప్పుడు, స్వామిజీ హత్యతో తనకేమియు సంబంధములేదనియు, అబ్దుల్ రషీదును తానున్నాడు చూడలేదనియు చెప్పెను 23 తేదీన 4 గంటలకు స్వామి ధిల్లీలో సంపబడినప్పుడు తాను సుహృదు అస్పత్రిలో నుంటిననియు మరునాడు హిందువులు నల్ల నిడుక్తుల ధరించి సుహృదు బాబా రులగో దుఃఖముతో ఊరేగుచుండగా తన కావార్తి తెలిసెననియు చెప్పెను వరియు తాను స్వామిపై కేసును తెచ్చుటయు అది లాయీగారిచే కొట్టివేయబడుటయు మొదల విషయములను చెప్పెను తనపిల్లలను తనకీర్పించమని పెట్టిన కేసు ఇతకు విచారాలలోనున్నదని చెప్పెను శ్రీధానందము చంపబడినచెట్టనే జరిగిన అల్లరులసంబంధమున రాజారాము, మరసింగు, తంబాసు అనువారు అరెస్టు చేయబడిరి

అలహాబాదు

అనుకున్న ప్రకారము గాంధీగారిచ్చటికి కాశీనుండిరాతే దు యమునానదీతీరమున శ్రీధానందుని స్మారకదినమాచరింపబడెను బహిరంగసభ జరిగి చందాలువేయవచ్చునని చెప్పిరి నాగపూరులో సానుభూతి తీర్మానము గావించబడెను

లాహోరు

హిందువులందరును సిటిగాత్రెస్టులలో సభజేసిరి పండిత దీనకరుగారు సంస్కృతములో స్వామియార్యకొరకు ప్రార్థనలుజేసిరి దౌర్జన్యములన నేయ్యద్యమును అడచివేయబడి జాలదని మహాత్మా హంస రాజు గారు చెప్పిరి కాశ్మీర బాధ రాజు మహాత్ముడియమలను నవలంబించి నవిషయమును రాజు నరేంద్రసాధుగారు చెప్పిరి రామ్ శరణ దాసు, డాక్టరు గోకుల్ చందనరాంగ, డాక్టరు సత్యపాలు మున్నగువారు మాట్లాడిరి

కలకత్తా

రెండువేలమంది హిందువులు భజనలుజేయుచు శ్రీధానంద స్వామికి తిలోదకములిచ్చుటకై గంగానదికి బోయిరి నదీ ఘట్టమునద్ద మ రి కొందరు చెర గా స్వామి యాదర్శములనుగూర్చి ఉపన్యాసము లీయబడెను ఊరేగింపులో గురుకులమునుండి వచ్చిన రామదేవుగారు, సల్దార్ గరుడత్ సింగుగారు అనంగడక్ గాడను మరొకందరును ఉండిరి నదీతీరమునకు ఊరేగింపుతో రాజాలనివాడు వేరువేడుగాపోయి గంగానదియందు స్నానమాచరించి ప్రార్థనలు సల్పిరి దేవాలయములలోను ప్రార్థనలు జరిగెను

సాయంకాలము పురమందిరములో జరిగిన సభలో మనము దుఃఖమును ప్రసరించుటకుగాను గౌరవముతో స్వామిని కీర్తించుటకై యిచ్చుట చేరితిమని అగ్ర్యక్షతపహించిన గోస్వామిగారు చెప్పిరి హిందువులందరిచే హాలు క్రిక్కిరిసిపోయెను హత్యను ఓడించుచు అందరిని ఓర్పుతో నుండవలెనని కోరుచున్న తీర్మానమందరును నిలుపబడియుండగా అంగీకరింపబడెను సదీ సంఘటనోద్యమములను మరింత దీక్షతో కొనసాగింపవలెననియు తీర్మానము పలుకుమండెను అందుకొరకై చందాలు వసూలు కావలెనని చెప్పిరి

సర్ పురుషోత్తమదాసు రామరుదాసు, జి.డి. చీర్లా జమ్నాలాల్ బజాజ్, జగ్జీ, హీరేంద్రసాగదత్తు బాబాగారు దీక్షతో సింగు మన్నగవారు - శకునచ్చిరి గురుకులము నుండి ప్రాశ్నసభ గానుదేవుగారును వచ్చిరి

లాగురుగాతిల్లు సందేశమందిరి - సభలుజేసి దుఃఖము నశింపమున తెలియపరచుటకేగాక సరియైన పనిచేయవలసిన సమయము వచ్చినదనిచే నెంచెదను మనలో నిన్నికలములు అ స్పృశ్య శత్రు యున్నంత కాలము మన కీ విక్రులు విడిచిపోవు హిందూ సంఘములోనన్న అనగ్ధములను తొలగించుటకు ప్రయత్నించుటయే ఆయనను గౌరవించుటయను తాము వచ్చుటకు విధిలేదనియు శ్రమపడి నిధులను శనూలు చేయవలసిన దని మాలవ్యాగారు సందేశమందిరి తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు శిల్పిలో నింతభారము జరుగువరకు గౌహతీ కాంగ్రెసువారు పరిష్కార మార్గము కనుగొనకపోవుట విచారకరమనియు ప్రతికారముగాకపోయినను మరియొకవిధమైన ప్రయత్నము జరుగవలెననియు లేకున్న సహవేశమై ప్రయోజనములేదనియు వ్యాసునుందర చక్రవర్తిగారు చెప్పిరి

సాయంకాలము చంపబడుచు ఆస్థులు కొల్లగొట్టబడుచు స్త్రీలు అసమానితబడుచున్నప్పుడు దౌర్జన్యము లేకుండుట యెట్లయని భయమగుచున్నదని బాబు గురుదీక్షిత సింగుగారు చెప్పిరి గురుగోవిందసింగు తనకన్నులందయు హిందూమతము కొరకు ధారపోసెను ఏక్కులందరు తమకున్నదంతయు హిందూమతముకొరకు ధారపోయవలసినదనియు వచ్చుననిరి

స్వామి తలపెట్టినపనిని ముగింపవలెనని గురుకుల రామదేవుగారు చెప్పిరి

బొంబాయి

జయకరుగారి ప్రోత్సాహముమీద శ్రీధానంద దినమున 85000 రూపాయలు వసూలు చేయబడెను ఒకస్త్రీ యొసంగిన ఉంగరమును వేలముపాడగా 500వచ్చెను ఒకరైల్వేయూవోగి తన నెల జీతమునంతయు నిచ్చెను ఒకమాద్యారీ 8000 రూపాయ లొసంగెను

బెంగళూరు

శ్రీధానంద దినమున బెంగళూరులో పూర్తిగా హతాశము జరిగెను హిందూసామన్యియు మూయబడెను కొన్ని మహాత్ముడియలసాపులును మూయబడెను 6 బహిరంగసభలు జరిగెను విద్యార్థులు ప్రత్యేకముగ టిప్పుసుల్తాన్ మందిరమున ప్రత్యేకకార్యక్రమము నేర్పరచుకొనిరి రాజకార్య ప్రసక్త రావు బహుదూర్ యం మ్యూనరావుగారిచ్చట అధ్యక్షత వహించుట (ఫ్రీప్రెస్)

గుంటూరు

జలాంజలి జరుగలేదుగాని సాయంకాలమున జె వెంకటరత్నంగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగెను సాలపత్రి నరసింహం, వి రంగారావి, శివశంకరరాస్త్రి, ఆర్య సమాజి కులు శేకవ దేవజ్ఞాని గార్లు స్వామి జీవితచరిత్రనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరు

దివాణుబహదూర్ మొదల రామచంద్రరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన బహిరంగసభలో నుపన్యాసములైనవెనుక జిల్లాలో నిధిని వసూలుచేయుటకై యొకకమిటీ నియమింపబడెను ఇందులో సగము అఖిల భారతనిధికి బంపబడును తక్కిన సగము నిమ్మ బాతులవసతిగృహమున వినియోగింపబడును

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీధానంద స్మారకదినము

జెజవాడ ప్రార్థనాసమాజము - 9-1-27 తేది ఆదివారము ఉదయము 7 గంటల వరకు జెజవాడ ప్రార్థనమందిరమున, కీ॥ శ్రీ శ్రీమత్పరమహంస శ్రీ శ్రీధానందస్వామిలవారి యాత్మకాంతిశోభిత ప్రార్థనలపరిపటిని శ్రీ స్వామిలవారి దివ్య జీవితచారిత్రమునుగూర్చి భక్త్యోగసన్యాసముగావింపబడినది. ఆ స్మృత్యంతానివారగాముచుగూర్చి ప్రసంగాదులు చేయబడినవి నారిశెట్టి హనుమయ్య

వంధ్యవ్యవస్థ

పూర్తివివరములను వ్రాయుటకు టెలిగ్రాఫును ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మస్, హస్తబాక్సు నెం 278, మద్రాసు

గాంధీ దైవజుడు

భవిష్యత్తును గురించి భర్తృవ్యాయంబగు 5 ప్రశ్నలు వ్రాసి పంపినయెడల సరియగు బహులు వ్రాసి పంపెదము. ప్రశ్న వ్రాయుకాలము లేక జాతకనకలైనను తెలుపవలెను 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు రూ 0-4-0. వి పి ఖర్చులు 0-4-0 అవును (2598)

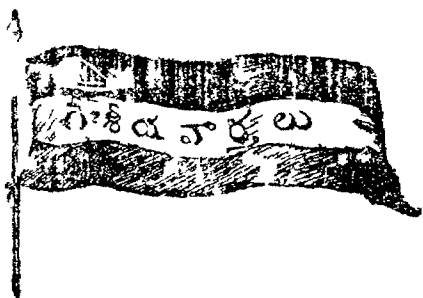
అంజనేయస్వామి శోభితపాలయము, తిరుత్తణి

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

8851 మేహము, నిక్కాక, నిశ్చుత్తువ, సుక్లవర్ణము, అతిమాతము మొ॥వాటిని హరించి బలమును, వీరవృద్ధిని, గలిగించుట. మద్రాసాదము 20 కు డబ్బీరు 1-4-0 వి పి 0-4-0. వి. పి. పి. అండు కో, అయ్యకేదనసూజం, పెరిడేపి (నెల్లూరు)

పాట్నూ, జనవరి 10 — బీ. రెండు కోజులూ తె
క్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన బీహారు బరిస్సా కాన్సనభ పాట్నూ
లో జనవరి 18 లేదిన సమావేశమయిన మొట్టమొదటి దస
తున అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలసియందును కావున క్రొత్తిగా
ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులందరు నీచివయ్యపైయే ఆలోచించుదు
సిక్కింద్యోకే జిలువవ్వాగు కాదు బిసఫి క్యుమ్మిగుగాను
స్ని భాన్ బహుల ౯ భానా బహులను నూరుగాతు తిత్రి అ
ధ్యక్షుపపవతి ఆభ్యర్థిగా నిలువవచ్చును వీగు నిలచినట్లయిన అ
ధికారసభ్యులును వీరిపక్షమున నెండు డెవరు స్వరాజ్యవ్యాప్తా
రు తమ యభ్యర్థిని నిలువజెప్పవలెనని ఆలోచించుచున్నారు ౨
మూళి నికును వార యణినింగారిని నిలువజెప్పవచ్చును వీగు
పాట్నూ హైకోర్టు లో లా యరులు మొట్టమొదటి
కాన్సనభ లో సభ్యులు స్వరాజ్య
పక్షమువారు తమప్రయత్నమును మానుకొనలేని వీరువురికిని
కాట్టి తీవ్రముగా జరుగవచ్చును

బొంబాయి కార్మికశ్రమనందు ఆరోగ్య శుభసంఘమునకు రు 5000 నివ్వవలెనను విషయమైన చర్చ వాయిదా పడబడినది

సర్ లాయికు డ్రెడ్జింగుల మరమ్మత్తుకై అలగూరుకు డి.ఎస్.ఎస్.ఆర్. ఆఫీసులో ఉన్న కార్మికుల విచారించుచున్నారని తెలియజేసినది

నాపట్నం, జనవరి 9 — నాగపట్నం పురపాలక సంఘమున సమావేశమై పాదాలు శుభ్రతార్థం గృహములు ఫిబ్రవరి 14 నుండి జరుపుటకు తీర్మానించినది (ఆంధ్ర)

లాహోరు, జనవరి 8 — సాహిబ్ గాహ్ నామ సంస్కృతమున హైకోర్టువారు జగన్నాథ, శ్యామనీల అప్పిల్లు త్రోసివేసినది ఖాయపరచినది (ఆంధ్ర)

పిల్లంబు, జనవరి 10 — యూరపియన్ క్లబ్బు పరకు రామశ్రీనిధి యెయ్యన భవన మంతయు గంటలో నాశనమయ్యెను సమాచారములకు నష్టమును (ఆంధ్ర)

అకల్తా, జనవరి 10 — తెలంగాణ యూనియన్ లు ఒకటి ఒకటి ఆర్ కార్మికుల ప్రయత్నముల వారికి నాశనమైతేలువును పరిష్కారములను చూచుచున్నందుముల చేయుటకును నోరు ఉపసంఘము చేర్చబడినది (ఆంధ్ర)

కలకత్తాలో టూపికలు మెడిసిన్ సహాయనిధిపరపాలక వ్యవస్థ యాజమాన్యమున జరిగిన సభలో సర్ రోనాల్డు దాసు గారు తాను మన్యజ్వరపు ఉత్పత్తిని కనుగొనిన విషయమును దీర్ఘముగ ఉపన్యసించి వైద్యప్రముఖులు పురపెద్దలు చిలుపురు సభకు వచ్చిరి

పాట్నా, జన 10 — జామియామిలియా విద్యాయాధ్యక్షుడు ఇక్కడకువచ్చి మహమ్మదీయులను అబ్దులహిజ్ జాగిరి యింట ప్రధానమంత్రి సర్ ఛక్రవర్తిగారి నధ్యక్షతక్రింద సమావేశపరచి పాఠశాలాభివృద్ధి కార్యక్రమమును చర్చించిరి ఈపాఠశాల అసహాయాధ్యయ ఫలితముగ ఆఫీసులో నందు స్థాపించబడినందు ఢిల్లీకి మార్చబడినది (ఆంధ్ర)

కొచ్చిన మహారాజు

కొచ్చిన మహారాజుగారు రాజ్యము పీఠమున్నారని మదరాసు దినపత్రిక లో ప్రకటించబడినవార్త అంతయు దురుద్దేశముతో వ్యాపింపజేయబడినది నిరసన, యిందు మహారాజుగారి కార్యక్రమము కలుగజేసినది నిరసన కొనుసవార్త తెలుపుచున్నది

కూనూరు మునిపెటల సంఘమునకు శ్రీసత్యురాలిని నియమింప గోరము 22వ తేది కొన్నిసభలో నారాయణయ్య గారు ప్రకటించెదరు

పాట్నా ప్రభుత్వమువారు విద్యాప్రచారము విషయమున విశుభవిషయములను విచారించ 10-14వ తేది వరకు ఢిల్లీలో విద్యాశాఖోద్యోగుల సమావేశమును యేర్పరిచిరి

బొంబాయి, జనవరి 10 — సానున యంత్రాలను ముల కంపెనీవారు వాలాదారులకు మూలధనము 10 నుండి 25 కోట్లకు తగ్గించబడునని తెలియబరచిరి అన్నివిధములైన పాట్నాను సామాన్యవాతాలగు రెండవవకును

బొంబాయి, జనవరి 10 — ఉదయమున కనాడియన్ పార్లమెంట్ నాకాదేశమందలి "ఎంపెసు ఆఫ్ పాట్నా" ఓడ 412 గురుప్రయాణములతో వచ్చినది ప్రపంచయాత్రకు బయలుదేరిన ఓడలలో ఇది నాల్గవది బొంబాయిలో 8 రోజులును కొలంబోలో 5 రోజులును యిండి 24 వ తేదీన నమ్రతావర్ణము పాపా, మానియా, హంకాంగు, పాపాలు వెల్లి సాదాప్రసూనెరకు ప్రసవించు ప్రసవించిన యోడలలో ఇది ఒకటి యి.ఎ.గారు మరొకటి కలకత్తాకు బోవును ప్రయాణములో పెట్టవలయు 77 చిన్నవలయు 9 స్త్రీలుగూడ పలపురు వచ్చియున్నారు.

తెలంగాణ, జనవరి 10 — మైసూరులో పరిశ్రమల కర్మరూపా నన్నట్టియూ రాట్నమునందు హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యులందును సమృద్ధిగూడె డాక్టరు శేకారిగారితో మైసూరునట్టియూ మహమ్మద్ జయరుద్దీను మెక్లేగారు క్రద్దానందుని స్వార్థకసభకు బయలుదేరుచు ఆకస్మాత్తుక గుండె జబ్బు చే మరణించెను (ఆంధ్ర)

డిల్లీ, జనవరి 8 — లాలా శంకరలాలుగారి కేసు 11-వ తేదికి వాయిదాపెట్టబడినది (ఆంధ్ర)

డిల్లీ, జనవరి 8 — ఖాజాను ముదీనుకేసు అప్పిలు ఏచారీవలదెను రాయబహదరు హోతీసాగరు, లాలా రస ఓహరి లాలు యం యల్ ఎ గార్లు ముద్దాయి తరపున వాదించిరి

డిల్లీ, జనవరి 8 — బాలకృష్ణ యను నామె తన 9 వేలరూపాయల సొత్తును తల్లిదండ్రులు పోరించిరిని నావా చేసెను న్యాయాధికారి విచారణ చేసెను గాని తీర్మానము చెప్పలేదు (ఆంధ్ర)

డిల్లీ, జనవరి 10 — సేవాసంఘాధ్యక్షుడు "స్వయంసహాయము" వ్రాసెను చక్కని వ్యాసకర్తలకు రెండు "20" రూపాయల బహుమానములిచ్చుటకు డిల్లీ కమిషనరు బ్రానుగారంగీకరించెనని తెలుపుచున్నారు (ఆంధ్ర)

బర్రాలో బానిసల విముక్తియత్నములు

బర్రా గవర్నరుగారు మిథీనాయందు 10-వ తేదీన దర్యాదనకు ప్రభుత్వోద్యోగులు కాచిమకొండ కనుమల నాయకులు కూరుమండి విశ్వేసిరి వారందరికి గవర్నరుగారు కానుకలిచ్చిరి వారి ప్రాంతములందు యొక్కవగ ప్రబోధమును దాని సవ్యాపారులను విడిచిపెట్టవలెనని దీర్ఘముగ సుపర్యవించిరి అది చాల పాపమయ్యు, దాని పోలీసులవలెనని బయ్యెను (ఆంధ్ర)

దక్కా డివిజన్లో సహకారసభ 7 వ తేదీన మూలస గవర్నరు మెంటు మందిమున జరిగెను వ్యవసాయ రాయలు కమిషను సభ్యులు వచ్చియుండిరి డా॥ పి.సి.రాయగారు 20 ఎం.మి.రాయగారు రిజిస్ట్రారుగా నొనర్చిన సేవను కొనియాడుచు నుపన్యసించిరి

డా॥ కిచ్చగారు తిరిగి వృత్తిస్వీకరించుట

లాహోరు, జనవరి 9 — డా॥ కిచ్చగారు తిరిగి పకీలు వృత్తిని స్వీకరించుటకు నిశ్చయించిరి తెలియుచున్నది ప్రస్తుతము ఆమృతసరులో నుండురు కాని త్వరలో లాహోరు బోయిస్ హైస్కూలును ప్రాక్టీసుజేయుదురు 1920 ప్రభుత్వమున అసహాయాధ్యయము స్వీకరించిన వారిలో వీరికకు అప్పటినుండియు వృత్తిని విస్మరించియుండిరి ఈమధ్యనే వీరు ఆ భామహమ్మదీయసమితి ప్రధాన కార్యదర్శులుగ నెన్నుకొనబడిరి సమితి శీఘ్రకార్యాలయము ఢిల్లీలోనున్నది వీరు ఆమృతసరునుండియు నిజరపుచుండి ఈమధ్య మీరలు లక్ష్మీబోయియుండిరి ప్రతి రాష్ట్రమునందు మహమ్మదీయ యవజనసమితిశాఖలు స్థాపించబడిరి (ఆంధ్ర)

ఎక్సైజు ఆధికారి

లంచగొండి సేరము

నాగపురము, జనవరి 10 — నాగపురజిల్లా ఎక్సైజు శాఖాధికారి ఆస్పరునగారు లంచములగై కొనిరి సేరమాపాదింపజేసెనది కేసు 15 వ తేదీన విచారణకువచ్చును ముద్దాయి తరపున శ్రీయుత యన్ వి అభ్యంకారుగారు వాదించుచున్నారు (ఆంధ్ర)

బొంబాయి జనవరి 10 — పాట్నా విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన ప్రాధాన సి.యస్.భాటు వి.సి.యస్.గారు ఇంగ్లాండునుండి తిరిగివచ్చిరి వారు తాముజనుకయిబోవ తివ్యవసాయ అభివృద్ధినిగూర్చియునితము, అందుకు జరక్కరూప ముఖ్యమనియు తెలియజేసిరి

ఆస్ట్రేలియాలోని భారతీయులు

ప్రభుత్వపు ప్రకటనము

డిల్లీ జనవరి 10 — భారతీయులకు ఆస్ట్రేలియానుండి తగు గౌరవము మర్యాదయుగలదని ప్రభుత్వపువారి ప్రకటనమువలన తెలియనగును "ఈమధ్యతేయబడిన కానములను భారతీయులకు అత్యున్నత మనవివారికిని పెన్న నలును ప్రసూని సంతకము సదుపాయము కలుగజేయుటకు తీర్మానింపబడినది (ఆంధ్ర)

పట్టుకొలి నత్యాగ్రహము

135 వ దినము

వాలంటీరులకు లంగరుఖానా స్థాపించుట

పట్టుకొలి, జన 11 — పట్టుకొలి సత్యాగ్రహోద్యమము నేటితో 135 వ దినము గడిపెను గత కనివారమునుండి దినమునకు ఒక గుంపుకు బదులుగ ఉదయమొకగుంపు సాయంకాలమొకగుంపు దినమునకు రెండుగుంపులు సత్యాగ్రహమున ర్చుచున్నారు కాన్పూరు బీహారు ఆంధ్ర అస్సామీ సంయుక్త రాష్ట్రములనుండియు బెంగాలులో అన్ని భాగముల నుండియు వాలంటీరులు వచ్చుచున్నారు కలకత్తా కాశీవారు అనుదినము సభలుజేసి ధన ప్రోత్సాహముచేయుచున్నారు వాలంటీరుల సౌకర్యార్థము 100 మందికి ఉచితముగ భోజనము పెట్టు లంగరుఖానా యేర్పాటుచేయబడినది (ఆంధ్ర)

దేవాలయములలోనికి

పంచములను రానిచ్చుట

భూహాత్మునిసూచనపై నభిప్రాయములు

శ్రద్ధానందస్వామి స్వార్థకదినమున అన్ని దేవాలయములలోనికి పంచములను రానిచ్చుట చాలసంబంధముని మహాత్ముడు 6 వ తేది ఎంగయిండియాలో వ్రాసెను దానినిగూర్చి ప్రముఖు లొసంగి అభిప్రాయములు కే.కె.లంకాజన్మగారు

దేవాలయముల గుడయమున నాకంద ఆపరములను దేవాలయములకు పంచముల కాటముకలదుగాన నిరసనలు ముగా వారి కెంతెక్కుగా దేవాలయములలోనికి రానిచ్చినవరకు మంచిది

లాల్లినారాయణజీ ఎం.ఎల్.సి. గారు

"ఇది జరుగట నిశ్చయమేగాని నేడారేపా ఆనునదియే ఆలోచనలోనున్నది ఈవిషయమునం దభివృద్ధి వాయుజేగము తో జరుగుచున్నది త్వరలోనే దీనికందరునుగూడ సంగీకరింపగలరు"

కె.ఎఫ్. నారిమనుగారు ఎం.ఎల్.సి.

"అసహజములను నిట్టినిరోధములను హిందువులు తొలగించుటకు శ్రద్ధానందస్వామి మరణావసరమే యుక్తకాలము". మోహనలాలుజీ శాయిగారు

"మహాత్ముడుచేసిన సూచన చాల శ్రేష్టమైనదేగాని యిది నెరవేరుట కట్టి అవకాశమును కనబడుటలేదు బొంబాయినగర వాసులు సహజముగ చాలవిశాలభావములను కలవారేయెనను అచటగూడ నీసంస్కారమున కవకాశమత్యల్పముగానే కనబడుచున్నది. ప్రత్యేక (ప్రయత్నము) ఈదేవాలయములను కట్టించిన వారు పూర్వార్చార పరాయణులగుటచే అస్పృశ్యులు దేవాలయములలోనికి వెళ్లుటకు వారింగీకరింతురని తోచరు జమీందార్ దేవాలయములలోనికి వెళ్లుటకు గూడ అస్పృశ్యులకు న్యాయశాస్త్రముప్రకారము హక్కులేదుగాని వారాహక్కును తొలగివచ్చును"

జమునాదాసు మెహతాగారు ఎం.ఎల్.సి.

"హిందూమతము మరల ప్రాణవంతముగుటకు అస్పృశ్యతా నివారణము ప్రథమ కర్తవ్యములు కట్టి సంకల్పమున లేదు" (ఆంధ్ర)

కరెన్సీ కమీషను రిపోర్టు

కాంగ్రెసు మహాసభలో చర్చించుట

కరెన్సీ కమీషనురిపోర్టులో హెచ్చుమంది వ్రాసిన రిపోర్టునందు సంతకము చేసినవారు మగ్గురు నలుగురు తప్ప తక్కిన వారిందరును గూడ అనివేదికను నిరసించియే యున్నారని గాంధీగారింకను దానిని చదువలేదు గాన మహాసభలో నా విషయము చర్చింపబడిలేదు కార్యసంఘమునకు పంపకలేదని గాంధీగారు మున్నెవారు సూచించుటచే కార్యసంఘమునకు పంపిరి యంత్రశాలలో పనిచేయువారికి మాత్రమేగాక వ్యవసాయమునుగూర్చి పనిచేయు వారికిగూడ నష్టము కలుగుచున్నది కార్యసంఘమువారు త్వరలో దీనినిగూర్చి చర్చించెదరుకాని కార్య సంఘమునందలి ప్రతిబిల్లుకైనను సర్ పుడు యోగముదాసు సర్ విక్టరు సానునాగార్లు చేరిన దానికంటె నధిక మేమియును తెలిసియుండదు. అని ఒకరు యిండియను నేషనలు హెర్బుకు వ్రాసిరి (ఆంధ్ర)

తెలంగాణ, జనవరి 9 — పోలండునుండి వచ్చిన వోల్టేజీగారు చిత్రకాడుకు ఉపన్యాసము లిచ్చుచున్నారు.

జెంగాలు కొన్ని అధ్యక్షుని యెన్నిక

కాంతోష మహారాజాగారే ఎన్నుకొనబడవచ్చును

కొన్ని ప్రధమసమావేశము మిల్లువనివాడు సభ్యుడై హాజరగుట కలఁత్రా; జనవరి 9 - ఎన్నికలు జరిగిన తరువాత మాతన దెంగాలుకాసనసభ సేద మొట్టమొదటిసారి సమావేశమయ్యెను సభ్యులందరును ప్రభుత్వ క్రి ప్రమాణములను గైకొనిరి ఏ కొలదిమందియో తప్ప దాదాపు 140 మంది సభ్యులు హాజరైరి ఇండియన్ సివిలు సర్వీసులో నీనియరు మెంబరుల కిరణ చందర్ శ్రీకాంతు అధ్యక్షుడై ఎన్నుకొనబడవరకు నియమింపబడి అధ్యక్షుడవహించిరి సేదజరిగిన ముఖ్యవిశేషమేమనగా కార్మికసభ్యులలో నొకరు కేలము పిల్లవనివాడు, బిరుదాంకితులతోను పార్టీనాయకులతోను చెట్టాపట్టుములు పట్టుకొని యభిమానిమును ప్రవేశించెను భారతీయ సభ్యులలో నెవ్వరోకొందరుతప్ప తక్కినవారందరును హాజరైయున్న సభ్యులందరియందరి స్వరాజ్యవాదులు దాదాపుగా అందరును ఖిదరు దుసులసేధరించి యుండిరి మహమ్మదీయులు పంట్లాములను దొడిగి కొనిరి. శుభాష చంద్రబోసు మాండలే తెయిలనందుండుటచే వ్యభిచార కనబడలేదు

చర్చయంతయు అధ్యక్షుని ఎన్నికను గూర్చి జరిగెను స్వరాజ్యపక్షమువారు డాక్టరు ప్రవధనాథ బాసర్లగారిని తమ తరపున అధ్యక్షుడుగా నిలుపుటకు నిశ్చయించుటచేత వ్యవహారము తేలికయినది లాభి చర్చలవలన హాజరయంతయు కాంతోష రాజాగారికిని డాక్టరు బాసర్లగారికిని జరుగునట్లు కనబడుచున్నది ప్రభుత్వమువారును రిస్కాంసేపు వాదులును చాలమంది మహమ్మదీయులును కాంతోష మహారాజాగారి అధ్యక్షిత్వము నామొదించెదరు డాక్టరు బాసర్లగారికి పార్టీ ఆమోదన గలదు వీరు దాదాపు 40 మందికి పైగా నున్నారు హెచ్ యస్ సుబ్బారావు గారు మరొక యొక అధ్యక్షి కాంతోష రాజాగారికే అందరికంటె ఎక్కువ అవకాశములు గలవనుట సత్యము

మంత్రుల యేర్పాటు

మంత్రుల యేర్పాటునుగూర్చిన మోబిలిగారి తీర్మానము విషయమై లాభి చర్చలలో సేమియు తేలలేదు ఈసందర్భమున సర్ ప్రెమచంద్రమిత్రులు, డక్కానవాలు, ఖజ్జా బీగార్లు నామములను పేర్కొనుచున్నారు

స్వరాజ్యవాదుల ప్రయత్నములు

డిమాండును నిరాకరించు తీర్మానమును నెగ్గింపుటకై స్వరాజ్యవాదులు ఇతరపక్షముల వారినిగూడ తమవైపు త్రొక్కికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు ఈ యంద్యక్షములో వీరి తమతరపున ఓటుచేయవలసినదని తక్కినపక్ష సభ్యులకు బాబువాసిరి. అయినను ప్రస్తుతము అధ్యక్షుని యెన్నికనుగూర్చియే యెక్కువ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి (ఫ్రీ ప్రెస్)

మధ్యరాష్ట్రకాసనసభ

మంత్రుల ఏర్పాటు

నాగపూరు, జనవరి 10 - సర్ కంకరరావు చిత్తూరు గారధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిన పిమ్మట గవర్నరుగారుకాశీకాలమున బహుళే నంత్రుల యేర్పాటునుగూర్చి ఆలోచించుటకు కాశీలోను వారికొరకు కలెగంపేరి రాఘవేంద్రరావుగారి కొరకుగూడ కలుంపవచ్చును తేపు మంత్రుల ప్రి మెంబర్ డిమాండు అంగీకరింపబడిన పిమ్మట కాశీయపక్షమునాగంసునామములను పేర్కొనవలెనని నిశ్చయించిరి (ఆ ప్రెస్)

నక్సల్వాలాగారు

బొంబాయిలో నన్దాననన్నా హాములు

బొంబాయి, జనవరి 11 - ఎన్ సక్సల్వాలాగారు పార్టీ మొట్టమొదటి సార్లు మూనిసిపల్ సభ్యులు బొంబాయి వచ్చు తరువాత సుప్రసారము గొప్ప సన్మాన మొసంగుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి సన్మాన సంఘమేర్పడి నక్సల్వాలాగారు బొంబాయిలోనుండుకాలమున గౌరవక్రమము యేర్పరచబడెను ఆసంఘమునందు సరోజినీనాయకుగారు చిటి హార్మి మనుగారు గలరు. ఆయన మిల్లు స్థలములలో కార్మికుల ఉపన్యాసములను వినియోగించుట. (ఫ్రీ ప్రెస్)

అసెంబ్లీ అధ్యక్షుత

పట్టులుగారే ఎన్నుకొనబడవచ్చును

ఢిల్లీ, జనవరి 10 - అసెంబ్లీ అధ్యక్షుని యెన్నిక విషయమున మామూలుగా తన నియోజకవర్గమునుండి నిరాటంకముగ ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షునే బ్రిటిషు కామన్సు సభవారే ఎన్నుకొనవట్టుగా జరుగవచ్చునని మాత్రమే ప్రస్తావన చేప్పవచ్చును. ఇంతవరకు పట్టులుగారు తప్ప మరియితర అభ్యర్థులెవరునులేరు, కాని నాగపూరునుండి అలహాబదునుండి కొందరు నిలువబడవచ్చునని అనుకొనుచున్నారు గాని అది యంతవరకు కార్యరూపమును దాల్చలేదు ఇప్పుడే యెమిచెప్పటకును పీలులేదు గాని పట్టులుగారే ఏకగ్రీవముగా ఎన్నుకొనబడుదురని ఆందరనుకొనుచున్నారు

మొందటి స్థానములు

అసెంబ్లీ సభ్యులలో ప్రముఖులైనవారను వేర్వేరు పార్టీలవారును మొట్టమొదటి స్థానములు తమకు కావలెనంటే తమకు కావలెననుకొనుచున్నారు అధికారతరపక్షము లెన్ని యుండును, వారివారిల మొత్త అనునదియే ప్రశ్న యెందునది మొట్టమొదటి స్థానములు 16-18 కంటె ఎక్కువయుండవు వీటిలో 8-10 స్థానములే అధికారతరపక్షులకొరకు ప్రత్యేకించబడును

అధికార సభ్యులు

ఎన్నిక స్థానములు 104 భర్తీయైనవిగాని 40 నామినేటెడు స్థానములు ఆక్టేయన్నవి ఆవిషయమై గజెటుప్రకటన యీవారములోగా రావలెను అధికారతరపక్షుల నామినేషను గూర్చి పూర్తిగా సమాచారము తెలియదు కాని అధికారసభ్యులు నిర్ణయింపబడిరి ఇండియావొరతనమువారిసభ్యులెవరనగా సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డమెను, సర్ ఛార్లెస్ టెన్సిస్, సర్ బాస్కెట్ ట్రాకెట్టు, సర్ బి యస్ మిత్ర, జె డబ్ల్యు భోరునర్ గజెటు రాయి, గ్రహం హవో మాకర్వర్వయంగు డబ్ల్యు ట్యుగ్లోట్టన్ అయ్యంగారు, మొయిగుగారులు మొయిగుగారు అధికారపక్షపు ప్ధగను రాయిబహుమూర్ మ్యూసనారాయణ సిల్లాగుగారు అప్పింటెంటు విప్లగను ఉండురు

పశ్చిమ పంజాబు మహమ్మదీయేతర నియోజక వర్గము

లాహారు జనవరి 10 - పశ్చిమపంజాబు మహమ్మదీయేతర నియోజకవర్గమునుండి అసెంబ్లీకి డివాన్ బహదూరు చమన్ లాలు డాక్టరు నందాలాలు గార్లారే నూచింపబడినవి గాలబజ్రప్రాయగా తచ్చట రాజీనామా నిచ్చియండుటచేత బై ఎలెక్షను జరుగును. (ఆ ప్రెస్)

పత్రికారచయితల సభ

ఉత్తరదేశ సంఘసమావేశము

అ. భా. సభ ఢిల్లీలో జరుపుటకు నిశ్చయించుట ఢిల్లీ, జన 10 - ఉత్తరదేశ పత్రికారచయితల సంఘవాక్కి సమావేశము నిన్న సాయంత్రమున జె ఆర్ శహిని, హిందూస్థాన్ పత్రికాసంపాదకుని యింట జరిగెను సంఘాధ్యక్షులగు డి. సి రాయిగారు సభాధ్యక్షుత వహించిరి గతవత్సర నివేదికసభలో జరిగి ఆమోదింపబడినవిమ్మట శ్రద్ధానంద స్వామి మరణమునకు విచారము దెల్పుచు తీర్మానించబడిన ఆఖిలభారత పత్రికారచయితల సభ ఢిల్లీలో మార్చి 2, 3, 4 తేదీలందు జరుప ఆహ్వానించుటకు నిశ్చయింపబడిన సభాధ్యక్షునిగ సి. బై చింతామణిగారి నామము నూచింపబడినది క సి రాయిగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగను, యు యన్ శేను, జె ఎన్ సహానిగార్లు కార్యదర్శులుగను నియమింపబడిరి అన్ని రాష్ట్రములలోని పత్రికారచయితలందరికి ఆహ్వానముల పంప నిశ్చయించిరి వారి కనివేదికయందు గతవత్సరములో ప్రభుత్వమువారు పత్రికాస్వాతంత్ర్యము నరీకట్టుటకై కేంద్ర కాసనసభలో ప్రతీకేడిన చెంకునట్టులు, కొట్టల తిరస్కార ట్టుము, క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడు సవరణ చట్టముల గూర్చియు వాని గ వ్యతిరేక కాసనసభలో క సి రాయి, లకష్మిరాయిగార్లుయొక్క ప్రయత్నించినదియు తెలియకేయబడిన ప్రస్తుతము పత్రికారచయితవృత్తియందు చేరినను యాధానంతరము పత్రికలపై సజ్జగతాయత్నముల వశేన డి. జె. యన్ సన్నాధన యొక్కముందు చేగడలవారు జాగ్రత్తగ నవలెనని నూచింపబడినది

క సి రాయిగారు అధ్యక్షులుగను, జె ఎన్ సహాని గారు ఉపాధ్యక్షులుగను, ఎ ఎన్ అయ్యంగారు కార్యదర్శిగను తిరిగి ఎన్నుకొనబడిరి.

“ధిల్లీనగరము”

భారత దేశమునకు నూతనమార్గము

సర్ హనుగారిని తెచ్చిన విమానమునకు

నామకరణ మొనర్చుట

ఢిల్లీ, జన 10 - సర్ కామ్యూనికేషన్ బ్రిటీషు విమానకాఖ మేల్త్రంగా కేలించిన విమానమునకు నె. ఇర్వినుసరి 2-30 గ ఢిల్లీనగరమని నామకరణముగావించిరి

అసందర్భమున కైప్రాయిగారు ఉపన్యసించుచు ప్రాచీనకాలమున బండి ప్రయాణముల పిదప నాకాయనములు అటువీడ్చుటై అమర్త్యమగు శ్రుత్యాసము వాపుచు ఎన్నుకొనబడు యీ వాయుమార్గ మున్నటికన్న ఉత్కృష్టమై యీ హారుగారు దెలిపినముల భారతదేశము విశాలమైనది ప్రాచీనకాలమున వాయుమార్గ కేంద్రస్థానము కావలసినయు భారతసామ్రాజ్య ముఖ్యపట్టామునందు దీని ప్రధాన విమానమునకు యానగరము కేరొనండుట సమంజసుగనున్నదనియు తెప్పి ఇర్విను ప్రభివృతి నామకరణ మొనర్చ గోరిరి

సర్ హారుగారు

సర్ కామ్యూనికేషన్ హారుగారిట్లుపన్యసించిరి - బ్రిటిషునునుండి ఇండియాకు రాధారిగా యేర్పరచునట్లు వాయుమార్గ మునందు ప్రప్రథమున వచ్చిన విమానమునకు ఢిల్లీనగరము కేరొనుట సంతసము ఈ ప్రాచీన ప్రాముఖ్యతగల నగర నామము ప్రపంచప్రాముఖ్యతగల యీవిమాన మార్గసంస్థాపనకు చేర్చబడినది ఇకముందు వచ్చేడి విమానములకు ప్రతిదానికి మార్గమధ్య మందున్న ముఖ్యనగరముల నామము లొసంగబడును ఈయంత్రగ నకు తమనామ మిచ్చినందుకు డిల్లీ పురవాసులు చిన్నబుచ్చుకొన నవసరముండదు, ఇదిచాల గట్టియంత్రము గంటకు 100 మైళ్ళవొప్పున అతివేగగ ముమ్మలెచ్చెను విమానములను బ్రిటిషుదీవుల సంరక్షణార్థమేగాక కాంతిసమరముందు గూడ ప్రభావశాకర్యాధిమత యోగింనునటులు కేమ్యూనికేషన్ తలచుచుంటిరి తత్కార్యనిర్వహణమున కిది ప్రసాహిసము దీనివలన విమానములు యుద్ధసమయమున విశేషకరముగ యంత్రములకనేగాక కాంతిసమరములందు వాశిజ్యాభివృద్ధి గూడ మహాయోగపడునని రుజువు కాగలదు (ఫ్రీ ప్రెస్)

టి సెవెల్స్టాకు, బెర్నార్డుల్లీటు ఆమవారిరువురు హామి అందుమాతుకంటె చిన్నవిమానములపై హాజరై సు సర్ హారుగారి విమానముతో బాటు లండనులో బయటేరీ మార్గమధ్యమున కొన్ని యిబ్బందులగడిచి శరీవారముసాయ కాలము కరాచి చేరిరి అతిచిన్నయంత్రములతోయెక్కువ ర్యాటు కేసికొనకుండ త్వరలో విచ్చేసిన వీరిప్రయాణము నివిధన ల ప్రశంసార్హ మగుననుది (ఆ ప్రెస్)

అబ్దుల్ రషీదును రక్షించుట

మహమ్మదీయుల ప్రయత్నములు

ఢిల్లీ, జనవరి 10 - శ్రద్ధానందస్వామిని తివాల్వరులే కాన్పీ చంపిన అబ్దుల్ రషీదు తంపున కోర్టులో గాదించి నిని రక్షించుటకుగాను ఢిల్లీమహమ్మదీయు లొకనిధిని వనూ చేయుచున్నారని రూడిగా తెలియుచున్నది రహస్యముగా నె. కొట్ట సభలుజరిగినట్లును ఇంవరకే చాలసామ్యవహూట్టున తెలియుచున్నది మంగళవారమునాడు వీనిని కోర్టుకు నుకొనివచ్చెను పూడు ప్రేక్షకులు రాసిరి క్రి. కేసు విశయములు

ఢిల్లీ, జన 10 - తాజ్ టెన్సిస్ కేసు కండ్రి అరెస్టు యబడినవాక్తి రూఢికారు గాంధీ తీవ్రవారికే ఆహ్వానితెలియదయిచున్నారు ఇటువ శేసు కేపు ఉరయం ప్రధాన వివాదమున సా ల లరు ప్రా. 2-30 వట్టువచ్చు కోర్టు 30 క్రి. 30 వట్టువచ్చు కాని చాలకండి యాపు డి. 30

యం సి స క్రి

గంగారు జనవరి 10 - డాఖరయ్యను ఇరు ట్టులు సముచయ్యుచు రి. గాను నావారు మొదటిఇన్నింగ్సు 278 రన్సులతో నాగరయ్య మొదటియిన్నింగ్సుకు 208 రన్సులు తక్కువగుటకై లెన్సు నుగార్లు 55, 80 రన్సులచేరి ఓటమిపాడి

జ్యోతిషము

జ్యోతిష, సామూహిక శాస్త్రములందు సుప్రసిద్ధులైన ప్రొఫెసర్ కె ఎస్ ఎన్ ఆయర్ ఎం పి జ్యోతిషశాస్త్ర జ్ఞానిచే ప్రాచీన ఋషిశ్లోకాలచే నిర్ధారణ చేయబడిన శాస్త్రము నిజమని రుజువునట్లు అన్ని విషయములు విపులముగా తెలుపబడును మాతాత్మకమును, లేక జననకాలము, జననతారీఖును పంపుగా

1 సం॥నకు రు 8 లు, 5 సం॥లకు రు 6 లు పూర్తిశిషి విమునకు రు 10 లు 5 ప్రశ్నలకు రు 2 లు చొప్పున చార్జి చేయబడును రావు బహదూర్ డాక్టరు సి నరేశ్ ఎం ఎస్ ఎస్, కాక్ ఎల్ చెన్నపురి కార్పొరేషను, మద్రాసు తెలిపింది - "మాకు ఏదేని ఎట్లు జరుగజేపుచున్నదిన్నాలో అది అన్ని అట్లే సరిగాజరిగి, త్వరితగతిన" వివరములకు ఈ దివ్యమితాసమునకు వ్రాయుడు

PROF K S N AIYAR, M A

34, Mosque St, Triplicane, MADRAS

MACHINERY.

Jrus Grinding Mills—With ball bearings & self-sharpening stones

Disintegrators—Latest types

Rice Machinery of every description

T & O Brand Belting—Special cotton and special Solid-woven hair

Water Works fittings—Meters, valves etc

Coffee Hand Mills—Latest improved designs

White Artistic Cements

Sole Agents in India, Burma & Ceylon —
THAKAR & OPADEY,
20/22, Elphinstone Circle, Fort, Bombay

మైసూరు నబ్బులను ఉపయోగింపుడు

దేహమునకు, వస్త్రములకు శ్రేష్ఠమైనది

గురూనందు దీనికి సమానమైనదేదీయలేదు మైసూరు చందననబ్బులకు ఒకవిధమైన అందముగలదు దీనియందుగల రంజింపజేయు గుణము, సున్నితమైన సువాసన మొదలగునవి అనుభవములకు సంతోషమును గలిగించును

ప్రతివోటను దొరకును

(1)

గవర్నమెంటు నబ్బు ఫ్యాక్టరీ,

బెంగళూరు

కాకినాడ డి॥ మునసబు కోర్టులో

O S 429/1926

Between

వాది—చిత్తలూరి సరిశింహారావు,

and

ప్రతివాడు—1 ముత్యాల స్వబ్రహ్మణం

2 బండికోళ్ల పొన్నయ్య,

3 గుమ్మడి నత్తిరాజు.

వాడి ప్రతివాదులపయ్యి ప్రాంతే నోటను బట్టి పై నెంబరున దావాచేయబడ్డారు సదరుదావా ప్రతివాదులకు సమము నిమిత్తం తె 25-1-27 దిని వాయిదా వేయబడినది ఆ తేదీని ప్రతివాదులు కోర్టువారియెదుట హాజరయి దావాకు 1వారికి ఉండే ఆశేపాటు తెలియజేసికొనియెడల దావా వారి ఫోర్మును తీర్మానింపబడును

మండలిక భీమశంకరం,

బి. ఎ. డి. ఎల్., వకీలు.

దత్తమండలములోని ట్రామములు

ఏదేమిటో సారవంతమైన భూమియు, జలాధారము లుండియు, ప్రజలు ట్రామములచేత బాధపడుచున్నారో, అదే ముయ్యెక్క— ప్రభుత్వవిధానములో గొప్పలోపములుండునని, బా నులైయు దొరగారు నడిచినారు దత్తమండలము సుమారు 1800 వ సంవత్సరమున బ్రిటిషుపరిపాలనముక్రిందికివచ్చినది ఆ ప్ల కినుంపియు మాజిల్లాలలో ట్రామములు పడేపడే ఉంటూవచ్చి ను 1802 నుండి 1804 వరకు, 1805 నుండి 1807 వరకు 1823 1833, 1854, 1864 నుండి 1866 వరకు, 1876నుండి 1878 వర కు, 1891, 1892, 1896, 1897, 1900, 1904, 1905, 1907, 1908, 1920, 1921— ట్రామసంవత్సరములో, ప్రజలు ట్రామము లచేత బాధపడిరి మరల ఈసంవత్సరమునకూడ కరవు సంభవించినది

ఈసంవత్సరములో జనశాశనముకూడ అపరిమితముగా నుండినది 1868-1864 సంవత్సరములో జనులు మార్గమధ్య మున మృతికొందుమందిరి 1876-1881 సంవత్సరములో మా టికి 17 నుండి 20 వరక వదిలాయిరి

1871-1881 యావదేంద్రులలో బహిరిమండలమున మా త్రమే 8 లక్షల జనులు నివసించిరి

1921 సంవత్సరమునకు పూర్వము 20 యేండ్లలో ఇతర జిల్లాల జనసంఖ్యతో సరిపోల్చిచూచిన, బహిరి జిల్లాలో 14 ల క్షల జనసంఖ్య తగ్గినది

ఈ ట్రామమునలన, పశువులకూడా చాలా నష్టమైనది 1854 సంవత్సరములో విడింట నాల్గు పశువులు నాశనమైనవి 1886 లో 85,000 పశువులు నష్టమైనవి ఇతర సంవత్సరములలో కూడ యీనష్టము అత్యధికముగా నుండెను

దత్తమండలములో, పెక్కుచోట్ల, ప్రజల ఆరికవ్యవస్థితి యెట్లున్నదనగా, పంటలు పూర్తిగాపండిలే— ఆ సంవత్సరము మాత్రము బ్రతుకుటకు గ్రాసముండును ఏయయినను మిగిలిన యెడల కాకిదాదుల అప్పులు తీర్చుటకు సరిపోవును మరల యే సంవత్సరమైన పంటలు చేతికిరానియెడల, పస్తుపదవలసి నదే ఈసంవత్సరమున పంటలు అనేకచోట్ల బొత్తిగా లేకుండుటచేత, ప్రజలు వారిగ్రామములు వదలి, కూలిశాలి దొరకునను ఆకతో యితరజిల్లాల కేసుచున్నారు వారి గ్రామములలో తినుటకు ఒక్కపూట కూడ గ్రాసముచిక్కుట దుస్సాధ్యముగ నున్నది

దీనికితోడు మా జిల్లాలో చేరి పనులు కూడ ననించినవి ఈ స్థు ఇండియా కంపెనీ ప్రభుత్వము కాలపెట్టినప్పటినుండి, వారుప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక పద్ధతులన్ని గ్రామములనోట మన్ను

దత్తమండలమున జలాధారములుండియు ప్రభుత్వవిధానము సరిగానుండనిదానివల్ల మా కీదురవస్థ తలస్థించినది కుంగ భద్రా ప్రాజెక్టును ప్రవేశపెట్టినయెడల వర్షములు లేకున్నను నాల్గజిల్లాలవారికి నీటివసతులు సమకూరును ఒక్కబహిరి జిల్లాలోమాత్రము 214,000 యొకకములు తరిమాగాణి కావచ్చును

ఈప్రాజెక్టువిషయము ప్రభుత్వమువారు 25 సంవత్సరములక్రిందల ఆతిధిర్లుముగా విచారణచేసి, కట్టకడపట ఖర్చు అధికముగా తగులును, నష్టపుపని, అని మానుకొనిరి

దీనిని బాగిలోనికి లేకుండడము ప్రభుత్వమువారికి లాభకరముకాదు ఎందుకనగా 1866 నుండి 1911 సంవత్సరముల మధ్య 2½ కోట్ల రూపాయలవరకు శిస్తును రద్దుచేసిరి అది యనుగాక, తకావీల నిచ్చి, ఆమొత్తము సరిగావసూలుగాక, కొంతనష్టమైనది 1876 సంవత్సరము మొదలు, 1902 వరకు ట్రామపువసలు— ఛామినవర్కు—మీద 5 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టిరి 1876 కుముందు, కొన్ని కోట్లవరకు ఖర్చు తగిలి యుండవచ్చును

ఈ ప్రాజెక్టు బాగిలోనికి తేవలసిన యెడల, 17 కోట్ల రూపాయల మొత్తము పట్టునను జంతు అధికారవ్యయవారికి కలుగవచ్చును మిలిటేరి (వైద్యశాల) ఖర్చు ఏటేట దీనికి నాల్గితలుపట్టును 'ఏవిలు సర్వీసుకు కూడ కొన్నికోట్ల రూపాయలగును కైప్రాయిగారు, గొర్నరుగారు, ఇతర గొప్పఉద్యోగస్థులు నెలకు 1000, రూపాయలకు బ్రతు కుటసాధ్యము కాని గ్రామములు భుజించుటకు ఒక్కపూటకూడ లేక, నివసించుట కష్టతరము

ఈ ప్రాజెక్టు, యితర నీటివసతులవిషయము ఆ. రంగనాథం మొదలియారుగారు (ఇప్పుడు మంత్రిగానున్నారు.) కాపన పదలో పర్వకు తీసికొనిరాగా, లా సెంటును సి. సి. కామస్వా

మిఅయ్యగారు, కుంగభద్ర ప్రాజెక్టువిషయము— మరల తీవ్రముగా విచారణ చేసెదరని చెప్పిరి దాని ననుసరించియే, దత్త మండలమున ప్రకృతస్థితులను విచారించవలసినదని ఒక కమిటీని నియమించిరి ఆ కమిటీరిపోర్టు యొకను ప్రచారించబడలేదు.

ప్రభుత్వము తరపున లామెంబర్లు గావించు వాదనము లకుగాని, నియమింపబడిన కమిటీలకు గాని సరకుచేయక ట్రామము ప్రజలను బాధింపనున్నది కనుక ప్రభుత్వవారు వాకి వాదనములను త్వరతో అమలులోనికి తెచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను

ఓకూరు— స్వబ్రహ్మణ్యం,

పీఠకు, బహిరి

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ జనవరి నెల 11-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యతలము	మే 24 గంటలలో అత్యధిక స్వల్ప	మే 24 గంటలలో అత్యల్ప స్వల్ప	మే 24 గంటలలో స్వల్పము	జనవరి నెల 1-వ తేది నుండి స్వల్ప	బహిరియో సాధారణముగ సంవత్సరమున మొత్తము
గోపాల్ పూర్	81.8	62.1	...	0	0.11
విశాఖపట్టణం	81.6	64.1	...	0	0.17
కాకినాడ	80.5	63.8	...	0	0.05
మచిలీపట్టణము	81.3	64.5	...	0	0.07
కర్నూలు	80.8	60.3	...	0	0.05
బహిరి	88.2	63.8	...	0	0.02
అనంతపురం	...	...	...	0	0
కడప	89.6	66.9	...	0	0.25
నెల్లూరు	85.1	64.6	...	0.07	0.76
మద్రాసు	85.4	65.1	...	0.19	0.42
కడపూరు	83.4	68.0	...	0.07	0.65
వేలము	91.3	63.5	...	0	0.11
కోయంబూరు	84.3	59.3	...	0.02	0.26
తిరుమనాపల్లి	92.4	68.3	...	0.15	0.18
నాగపట్టణము	80.9	69.9	...	4.98	+ 4.14
మధుర	88.3	69.0	...	0.18	0.06
పాంబుక్	81.5	75.1	...	8.40	+ 2.49
తిరునల్వేలి	...	...	...	1.45	+ 0.79
తిరువేండ్రము	82.1	71.2	...	0.69	+ 0.86
కొచ్చిన్	85.5	72.2	...	0.75	+ 0.44
కాలికట్టు	89.8	72.3	...	0.01	0.14
మంగళూరు	87.8	72.3	...	0	0.06
బెంగళూరు	84.2	54.3	...	0	0.11
మేర్కార	77.4	50.0	...	0	0.04
కొడైకనాల్	57.7	41.6	...	1.80	0.28

సర్కారులు—కాకినాడలో తప్ప ఇతరచోట ఆక పము నిర్మలముగ నున్నది కాకినాడలో కొంచెము మబ్బుగ నున్నది ఉత్తరమున కొంచెము ఆర్పిత ఎక్కువ రాత్రివేడివి విశాఖపట్టణములో శిక్త దిగ్గిలు ఎక్కువ

డక్కన్—ఆకపము నిర్మలముగనున్నది కర్నూలు, కడపలో శిక్త, 2½ దిగ్గిలు పగటివేడివి ఎక్కువగ నున్నవి బహిరి కడపలో రాత్రివేడివి 3 దిగ్గిలు ఎక్కువ

కర్నాటకము—మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. మద్రాసులో రాత్రివేడివి శిక్త దిగ్గిలు తక్కువ ఎండగాయుచున్నది.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యర్,

సహాయవాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మటుక్కాలివత్సాగ్రహము

కామ్యుట, జనవరి 10— సగవత్సాగ్రహము సంఘకార్య చర్య వత్సాగ్రహోద్యమ కార్యదర్శికి యాదిగవతంతింపబడు. 'తంతియందినది మిత్రులు ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో సమరము సాగించుచుండు త ని న మృ చు న్నా ను కా మ్ము రు కాంగ్రెసు సంఘమువారు 60 మంది వాలంటీయరులను పంపెదరు, మనపట్ల భర్తయగులకు గాన్ విజయము పత్యము.

(ప్రేమ)

విమానశాఖామంత్రి గారి రాక

ప్రీతితో నెలవ్రదిచము

సార్వభౌముని సందేశము

శ్రీశ్రీ, జనవరి 8:—సర్ శామయ్యగారు, సరిగ్గా పుష్కలమున విమానశాఖామంత్రిగారు 12-20 గంటల సమయమున విమానశాఖామంత్రిగారు "విమానశాఖామంత్రి" అను విమానముపై దిగిరి. సేనాధిపతి గారు, ప్రధాని కాన్సిలుగారు, చీఫ్ కమిషనరుగారు తదితర అధికారులు చాలామంది వారిని సన్మానించిరి. వారి గౌరవాన్ని సత్కరింపఁ జేయుటకు, ప్రభుత్వ కార్యాలయము లన్నింటికీ నెలవ్రదిచము. దిగిన వెంటనే ఆతిథిలు వైస్రాయిగారి బహు భోయిరి.

సర్వోదయగారు, అనాదియే పెద్దపెను విలేజిరి కం దర్శింపగ తన విమానయాత్ర జయప్రదముగ జరిగిన సరియ, చాల మున్నెమనదియు జెప్పిరి. తాను చక్రవర్తిగారి వద్దనుండి వైస్రాయిగారికి విమానముపై ప్రథమ సందేశమును గొనివచ్చితి నని చెప్పిరి.

"సార్వభౌముని వద్దనుండి వైస్రాయిగారికి విమానముపై బంపు ప్రథమ సందేశమును సత్సమేతులై వచ్చుచున్న సర్ శామయ్యగారు హోరుగారి స్వారా బంపుచున్నాను. నూతన సంవత్సరమున మీ శ్రేయమును గోరుచున్నాను. జార్జి ఆర్. ఐ." అని డిశంబరు 21 వ తేదీగల ఆలేఖను వైస్రాయిగారి కందిజేయ బడెను. వైస్రాయిగారు 8 వ తేదీ 1 గ. తనకులేఖ సురక్షితముగ నందినట్లు జవాబిచ్చిరి. సార్వభౌముని వద్దనుండియు వైస్రాయి వద్దనుండియు తనకు అభినందన పత్రములు వచ్చిన వనియు, తాను జవాబు బంపెననియు గూడ హోరుగారు డిశిరి. 6300 మెల్ల ప్రయాణమునకు విమానము 63 గంటలకాలము యోగ్యముండెను. ఈ ప్రయాణము ఆంగ్ల భారతదేశముల రవానా సౌకర్యముల యభివృద్ధికి ప్రథమముగ ప్రాముఖ్యత గలదని వైస్రాయిగారును హోరుగారును తమఅభిప్రాయముల నెల్లడించిరి.

(అ. ప్రె.)

ఎరత్ వింటర్నుగారు

(ఇండియాదేశపు ఉపకార్యదర్శిగారు)

దివాన్ బహదూరు టి. రంగారామగారికి

వ్రాసిన ఉత్తరము

ఎరత్ వింటర్నుగారు (ఇండియాదేశపు ఉపకార్యదర్శిగారు) ఇప్పుడు హిందూదేశములో పర్యటనము చేయుచున్నారు. నాకు కాకినాడలో ఈ కల 4 తేదీని యీదిగవవిషయమును నుద్రాసులోనున్న టి. రంగారామగారికి వ్రాసిరి.

"నేను బొంబాయినుంచి కలకత్తాకువచ్చుచు తొందరలో మిక్కిలియు ఉత్తరము వ్రాసియుంటిని.

ఆ ఉత్తరములో నేను నుద్రాసుకు రాజాలనందుకు చింతించుచు తెలియజేసియుంటిని. కాని తొందరలో నేను వ్రాసిన యుండిన ఆ ఉత్తరములో నా హృదయమును మిక్కిలిగా నెల్లడించివానో లేదో నాకు తెలియదు. మిమ్ములను, ఇతర మద్రాసు స్నేహితులను నేను కలిసికొనజాలనందుకును- మీ రమ్మమైస్కోరాస్ట్రుమును దర్శింపజాలనందుకును నేను నిజముగా విచార పడుచున్నాను.

నేను తిరిగి ఈదేశమునకు ఇంకను కొన్ని పర్యాయములు రాగలను. నామాడన యగవనమునందు నుద్రాసుకువచ్చి చూడవలెనని నాకోరిక తప్పక తీర్చుకొనగలను.

యం. సి. సి. జట్టు

381 రన్నులు 6 వికెట్లలో చేయుట

రంగూను, జనవరి 9:—రంగూను జింఖానా క్లబ్బును యం. సి. సి. వారు నేడు ఆడిరి. యం. సి. సి. వారు మొదట బాటుచేసి 381 రన్నులు 6 వికెట్లలో చేసిరి. పార్సీస్ 160 రన్నుల చేసెను. నూరునిమిషములలో పార్సీ 75 రన్నుల చేసెను. అంతటితో వారాలునాపగా జింఖానావారు 2 వికెట్లకును 62 రన్నుల చేసిరి.

(అ. ప్రె.)

భారత ఫేలకులకు ఆహ్వాన మంపకుండుట

కలకత్తా క్రికెట్ క్లబ్బువారి దౌర్భాగ్యము

ఇండియన్ నేషనలు హెరల్డువ్యాఖ్య

బొంబాయి, జనవరి 8:—కలకత్తాలో జరిగిన రెండవ పోటీ సందర్భమున కలకత్తా క్రికెట్ క్లబ్బువారు యం. సి. సి. వారికిచ్చిన విందునకు భారత ఫేలకుల నాహ్వానింపకుండుటను గూర్చి తిరిగి ఇండియన్ నేషనల్ హెరల్డు పత్రిక ఇట్లు వ్రాసినది. "ఈవిషయము స్వల్పముగా కన్పట్టును. కాని చాల అవసరకరము యం. సి. సి. వారితోడి క్రికెట్ జట్టి ఆహ్వానములకు కాంక్షనయ్యెదల ఆసంపర్కమే మానుకొనుట మంచిది. భారతీయుల నాహ్వానింపవలయు కలకత్తా క్రికెట్ క్లబ్బును బహిష్కరింపవలెను భారతీయులను అస్పృశ్యులుగ గణించి వారి కలకు ఇర్లాండ్లో జనములన కళంకితము గా కుండు గాపాడుకొనిరి విలు దానిని గారబాటుచున్నారు. నేరము ఆలోచింతుమే. అచ్చులునున్న

ఆస్వాల్డుబారిగారు

ఇచ్చటి సంస్థానభవులు మొదలైనవారిని చిత్రించుటకై ఇంగ్లాండునుండి తనసతీమణితో నరుడెంచిన చిత్రలేఖకులు. వీరు మదరాసులో గవర్నరుగారి అతిథులుగానున్నారు. (శ్రీ. భా. వీ.)

ఆటగాండ్రందరు చుదానిని నిరసింబియుండవలసినది. నిర్విగాను దానిని పరికించినయెడల ఆలోచనపూర్తి నేయుటయే తేక త నావిందునందుపాల్గొనకుండుటయే తేయవలసినది. అట్లు అవసారింపబడినభేలకులు స్వయముగా నీచులు గారు. వారు భారతీయులకుయే వారు చేసినపాపము. విందున కొందరు మహారాజులును పాల్గొనిరి. కాని వారు పాల్గొనుచున్న అనూహమునుతలకింపజైరి భాగ్యమును గనుబ్రామియ, ఒకరిద్దరు మహారాజులను వారితో పాల్గొన నిచ్చుచు గాని బర్మాను, పాటియాలా మహారాజుల కాయవనమును భరించుట తగదు. అవసరము లిలిఖయే యున్నది. భారతదేశమున వలె ఫేలకులందరును మేము యం. సి. సి. వారితో మీరు భారతదేశము మర్యాద చేయనలయు నని నమ్మినయెడల మీరును మీ సహవాసులును మర్యాదగా మెలగవలెనను హెచ్చరిక నిచ్చునపుడు మాతో నేకీభవించునని నమ్ముచున్నాము. (శ్రీ. ప్రె.)

కేశవచంద్రనేను స్మారకదినము

కలకత్తా, జనవరి 9:—కలకత్తాలో అన్యక్షుక్రింది కేశవచంద్రనేనుగారి స్మారకదినమును బహిరంగసభ జరిగెను. రాష్ట్ర ఉర్దూపాఠశాల అందరును రాజీయశుండు ప్రజాస్వామ్యము గోరుచుండు ముమునందు ఎన్నడో ఆయన ప్రజాస్వామ్యమును గోతనని తెలిపిరి. రివలెండు లారింగుగారు రామమోహన రాయగారి కాలమునుండి కలకత్తా, ప్రపంచమునకు గొప్పవారిని అధికముగ నిచ్చుచున్నది. కవులు, క్రాస్త్రుజేర్తలు, మహాగురువులు, దుష్టులును అనేకులు బుచ్చించిరి. కేశవుని ప్రపంచము మరచినది (శ్రీ. ప్రె.)

మరాఠా, జనవరి 8:—రాయల్ కమిషనువారు కేపు ఇక్కడకు వత్తురు (అ. ప్రె.)

మహాత్ముని సంచారము

కాశీనగరమున స్వాగతసన్మానములు

9 వ తేదీ మద్యాహ్నము హిందూవిశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థుల సభలో మహాత్ముని సమన్వయము.

విశేషానందవాదోదయమున కాశీనగరవాసిగల సంగవనితామణులు మహాత్మునిను శంభవ్యులతో స్వాగతమొనరిరి.

పురపాలకసంఘమువారు సన్మానపత్రము నొసగిరి.

సాయంకాలమున పెద్దశ్రమివాసాలో వేలకొలది ప్రజలతో కూడిన సభ. బహిరంగసభ జరిగినది. సభలో సమన్వితమున నేదికై నిలుచుండి సభాక్షుడు పాలకసంఘమువారికి నిన సన్మానపత్రమును స్వీకరించెను. సంభాష్యుడగు సన్మాన పత్రమునుదీవి మహాత్మునికు సమర్పించెను. మ్యునిసిపలు సంఘభ్యులను మహాత్ముని కరుకపరిచెను. సెయ్యుట శ్రీ ప్రకాశగారు మహాత్మునికు స్వాగత మొసగుచు రాట్టుము నిర్దురు హిందూ మహామృదీయవైత్రి శ్రీధానందస్వామి చార్య మున్నగు విషయములను గూర్చి మాటలాడెను.

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

"స్వరాజ్యమనగా రామరాజ్యము. శీతాదేవిసహాయము లేకుండు రామరాజ్యమురారు. శీతాదేవి పరమపావని. కావున నే అన్నదేవుడు గూడ నాజగన్మాతకు స్వస్థింపజాలకపోయెను. శీతాదేవి మహాపతివ్రత, ముగజాలనాల. ఆసె ఎట్టి ఆంధరముల కరుగదు. ఖడ్గరు చీరలనే కట్టుచుండెను ప్రస్తుతికాలమున గూడ భారత నాశీమణు లన్నివిషయములలోను శీతాదేవి నే అనుకరింపవలెను ప్రజల హరిన్యము తొలగుచు ను వారికి జీవనాధారము కలుగుటకు రాట్టుమొక్కటయే శిర్కము. మహాసంస్కర్తయగు శ్రీధానందస్వామి నొక సమాఖ్య యుడు వధించుట చాల దుష్కార్యమేయైనను హిందూవలన శాంతిని త్యజింపగూడదు క్రియలను గాని మహావై ఎట్టి ప్రతీకారమును చేయగూడదు. సామ్యోన్యాస మొకడీ ఘోర కార్య మొనరించెనను కారణము హిందువులుగూడ నట్టి ఘోరకార్యములను చేయగూడ. ప్రాచీనకాలమున హిందూవతిమును నిర్దురును శాంతిని సహములనే బోధించెను. కావున మతిపోయిన యీ సహాత్ముని సోదరుడొనర్చిన దారుణకృత్యమును హిందువులు మంచివాని క్షమింపవలెను వైతానువిషయమున భగవంతుడెట్లు ప్రజాపునో అట్లులే హిందువులు తమకు స్వేషించుచు పట్టుగూడ శ్రేమనే చూపవలెను. మహామృదీయులు మా విశ్వాసములను నమ్మి చెడక సత్యముగా యిస్లాం మతభిర్యు నే అనుసరింపవలెను. మహామృదీయులు కాలివారిని హత్యాయుట నలన తనకుమే తమకు స్వర్గములభించునని ఖురానులోనున్నదని కొందరు మహామృదీయులు తెలుపుచున్నారనియు కొంత మహామృదీయంపవలెనని కురానులో నెల్లడును మతేదనియే నేను తెలుపగలను, అని మహాత్ముని ముగిసెను.

శ్రీధరప్రదీప్రము జయప్రథముగా జరిగినది. చాల సభ్యులు గూడ కొన్ని ప్రతినిధులగుట.

మహాత్ముని కాశీనుండి కలకత్తాకు బయలుదేరెను. (అ. ప్రె.)

మరియొకవార్త

గాంధీ మహాత్ముని అన్యక్షుక్రింది 9-న తేదీ నామకాలము కాశీనగరమున పురపాలక వైదానమునందు గాంధీమహాత్ముని కోర్కెను జరిగినది. ఆశ్రమమువా రెన్నిదిన నిర్వప్రసిద్ధియును మహాత్ముని మొదలుపెట్టెనను సెయ్యుట పురిదిగొనుటకు వెలుపల నేర్పరుపబడిన బహిరంగసభకు విహత్యురగానే జయజయధ్వనులు మిచ్చుముట్టెను అట్లు 20000 కు పై ప్రజలు కేరియండిరి పంకె సులక్ష్మారామగారి గొప్ప మ్యునిసిపలు ఛైర్మన్యును ముక్తి మూడేనప్రసాదుగారి శ్రీ ప్రకాశగారు మహాత్ముని కరుకపరిచి ఖడ్గరుబట్టకై హిందూభాషలో ముద్రంపబడిన సన్మానపత్రమును మహాప్రసాదుగారు మహాత్మునికు సమర్పించిరి.

కాశీపాఠశాల పక్షమున శ్రీ ప్రకాశగారు మహాత్ముని స్వాగతి మొసంగుచు దర్శనముతోనే తిరిగి నొండవలెనని ప్రలను కోరిరి. ఖడ్గరు కట్టువలె నని హెచ్చరించిరి. ఆశ్రమనివేదికను కార్యదర్శి చదివెను. పిమ్మట మహాత్ముని దుపన్యసించెను. పిమ్మట ధనమును కొరగా అచటనే చాలమందిను నొసంగిరి. విదేశీవస్త్రములను త్యజింపవలెను. ఇట్లువలెను. అని మహాత్ముడును మాటవ్యాగరునుగూడ శ్రీధానందనిదికి ధన మొసంగవలెను అని గూడ మాట కోరిరి.

మదరాసు శాసనసభ: కాంగ్రెసు

పక్షము

శ్రీకృష్ణశాస్త్రి

మదరాసు శాసనసభలోని కాంగ్రెసు పక్షము నారు సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారిని నాయకుని చేసి, డి. వి. వేంకటరమణయ్యంగారు, కోటిరెడ్డి గార్లను ఉపనాయకులుగా నిర్ణయించి నిన్నటిదిన నుండి ప్రచురించుచుంటిమి. కందుల పీఠరాఘవస్వామినాయకుడు, ఆదినారాయణశ్రేష్ఠిగార్లు ముఖ్యపు నిర్వాహకులు, మరుద్వనం పిల్లగారు కోశాధికారిగను, హమీదుఖాను డి. ఆంజనేయులుగార్లు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. బలమగు కార్యనిర్వాహకవర్గ మేర్పడెను. కాంగ్రెసు పక్షమువారు తమ పక్షమును ప్రతిష్ఠించుచు నిర్వహించి కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠానుమదింపజేసెదరని నమ్మకము. కాంగ్రెసు మువారు ప్రతిపాదించునట్లు తీర్మానములు చాచుచున్నవని. ప్రజాభిప్రాయమునకు ప్రతికూలములగు మత భిక్షాదాయ చట్టమును నిరాకరింపవలయునని, తీర్మానముకంటి పోరుచున్నది. మదరాసు ముఖ్యులు పత్రికకు తెలిపిన సమాచారముప్రకారము మతి భిక్షాదాయ శాసనమును సర్పించు నూతన మదరాసు శాసనసభ కవతాశమొనకుండు, రాజశ్రీనిగారు అంగీకార మియ్యరని, లియుచున్నది. వివాదగ్రస్తమును, హానికరము గు నీచట్టమును నూతన శాసనసభ నిరాకరించు ననమ్మకము. ప్రభుత్వపు ఖర్చుమీద సస్లయి పడి పక్షములన్నియు కద్దరుగ నుండవలయునని, దివ్యకతీర్మానము గోరుచున్నది. ఇతియ గాక, తన నేర్పుట కవతాశము లేనిది నాలుగు డియటను పృథ్వికా దను నిర్బంధమును తొలగింపవలయును, కోరుట.

జప్తిను మంత్రులు గావించిన యుత్తరువులమును నిరుత్సాహపరచుట కక్కరికువచ్చును. ఖామిక పాఠశాలలలో, నేత నేర్పుట సులభసాధ్యముగాదు. ఇందుకు వలయు స్థలముగాని, ధనము ని సామాన్యముగ లభించు. రాటములను సస్ల పరచుట వారశాలలలోగూడ, తక్కిలద్వారాలునుకుటను నేర్పవచ్చును. తక్కిలఖరీదు అతి ఎక్కువ. ఇది మూలముగను, అందుచే, చుకటి పత్రికమువారు గావించిన నిర్ణయపు పైటపైను తీర్చవైచి, స్థానికసంఘములకు నచ్చునట్లు సరియైన సాధనముల కర్తవ్యము. రాజుగారు మిరాచిదారులు సభలో ముచ్చటించుచు, గుండు ప్రహరణ వశ్యకము, అభివృద్ధిని ముగ్రహించు రంగవధమొదలిగారు విమోచనంబునకును మీర నాలువకుటనుగూర్చి పోరుచు, గృహవిశ్రమలలోకల్లు ఎల్లరును రాజుగారి రాటపురిశ్రమయేయని వక్కానిగారిని పరిశ్రమలకు మార్చెట్ట చేకూ

రినగాని ప్రయోజనములేదు. నాలువకుట వారలు గాక, తమయక్కరకు నాలు నువయోగింప గల్గుదురు. స్త్రీలు, పురుషులు, బాలుకు, బాలిక లను భేదములేక ఎల్లరును అవలంబింపదగిన రెండవ పరిశ్రమ యిదియే. ఇట్టిపరిశ్రమను తృణీకరించియు, హేళనజేసియు, జప్తి సుమంత్రులు అపకీర్తి పాలయిరి. అట్టివారు నేడు రాటమును కొనియాడుట, వింతగ నున్నను, మిగుల వాంఛించుమని ఎంచవలయును. రాటముకట్ట సానుభూతిజూపెడి స్వతంత్రమంత్రులు, తమశక్తివంచన లేక రాటపు పరిశ్రమకు ఎల్లవిధముల ప్రోత్సాహ మొనగుట ధర్మము.

విద్యాశాఖామంత్రి ప్రాథమిక పాఠశాలలలో, నిరంతరాయముగ రాటమును నేర్పుటకు వీలొనగ వలయును. పరిశ్రమలమంత్రి, రాటమును మగ్గమును ప్రోత్సాహపరచి, కద్దరు నిర్మాణమునకు తోడ్పడ వలయును. ఇంతవరకు, పారిశ్రామికశాఖవారు ప్రోత్సాహపరచదలచిన పెద్దపరిశ్రమ లడుగంటెను. పీరు తమయశక్తిని వెల్లడిజేసిరి. పిమ్మట గృహవిశ్రమలవిషయము నాలోచించెదమని పీరు పలికిరి. నేడం దిన 1925-26 సంవత్సరపు పారిశ్రామిక రిపోర్టులో గూడ స్పష్టరీ పరిశ్రమలకు సాయము జేయుట దుర్లభమని, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. అందుచే రాటపు పరిశ్రమకు తోడ్పడుటకు, రంగనాథ మొదలిగారి కమూల్యావకాశము లభించినది. మరి యొక అవకాశమును గూడ ప్రభుత్వమువారు చేపట్టవచ్చును. రాజాపు శాసనసభలో కఠపురు గూర్చి చర్చ జరుగును. పెక్కుమండలములలో డౌమదేవత అడ్డడే తాండవమాడుచున్నది. వస్తువులధరలు పెరిగిపోవుచున్నవి. నీరు దొరకక ప్రజలల్లాడుచున్నారు. పైరులెండిపోయి, అన్న మోరామచంద్రా యనుదినము లేతెంచినవి. వేసంగి రాకముందే పరిశ్రమ లిలులుండ, ముచ్చుం చెట్టి దుస్థితి ప్రబలునో ఎవరు చెప్పగలరు? పరిశ్రమ లింక ను దుస్థిహము గాకముందే, ప్రజాప్రముఖులును ప్రభుత్వమువారునుగూడ నివారణోపాయములను చేపట్టవలయును. ప్రభుత్వము వారు తలపెట్టుచో, ప్రజల భారము త్వరలో తగ్గును. కొన్ని ప్రాంతములలో శిస్తుల వసూలు నాపివేయవలయును. పశువులకు మేతను సస్లయి చేయవలెను. బావులను త్రవ్వించి, త్రాగుటకు నీరును సమకూర్పవలయును. వ్యవసాయదారులకు ఋణముల నిష్క్రింపవలయును.

కఠపురు, కఠ వను కేకలు కేవలము పన్నుల సేగవేయుటకై, కల్పింపబడినవని, మద్రాసు మెయిలు ప్రతిక ఇటీవల వ్రాసెను. ఇంతకన్నను క్రూరమగు నారోహణ వేరుండదు. ప్రజలు మితిలేని బాధలకు లోనగుచున్న సమయమున, వారి దీనాలాపములన్నియు కపటనటనయని, వ్రాయుటకు మెయిలుప్రతిక కెలుల కలమాడెనో తెలియదు. కఠపురు దేశములను స్వయముగ తిలకించి, దానిని వివరించుటకు స్త్రీయ త్నముల సలుపుచున్న శాసనసభ్యులు మెయిలు వ్రాతలను ఖండించి నిజస్థితి నెరుకరచెద రని నమ్మకము. పైన తెలిపిన నివారణోపాయములు గాక, కఠపు బాధలను పోషింపటకు రాటమును సాధనముగ నువయోగించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనుట యవసరము. పలుతావుల రాటము, డౌమనివారిణి యని, రుజువయ్యెను. దీని నువయోగించి శాశ్వతలాభము చేకూర్చుటకు, ఎల్లరును

పాటుబడుట మేలు. హిందీని స్థానికసంఘములచే నిర్వహింపబడు పాఠశాలలలో నేర్పుటకు గల యభ్యంతరములను తొలగింపవలయునని కాంగ్రెసు పక్షమువారు గోరెదరు. ఇదివరకు వెలువడిన ఉత్తరువువలన ఎట్టి సస్లము గలిగెనో దెలుపనక్కర లేదు. మద్యపాన నిషేధమునకు సంబంధించిన తీర్మాన మొకటి గలదు. నూతనమంత్రులీ సంస్కరణములకు సుముఖులగుటచే, ఏమాత్రము మేలుచేయగలరొ చూడవలయును. ఆంధ్రరాష్ట్రమును ప్రత్యేకముగ నిర్మింపవలయునను తీర్మానమునుగూడ కాంగ్రెసుపక్షమువారు ప్రతిపాదించిరి.

భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభజనమును కాంగ్రెసు సభయే మున్ముందుగ ప్రారంభించెను. ఇట్టి విభజనము జరిగినపిమ్మటనే, అన్ని రాష్ట్రములందును రాజకీయ ప్రజోధము గలుగుచున్నది. కాంగ్రెసు నిర్వహించిన పనులలోకల్లు, రాష్ట్రవిభజనము మిన్నమై యొస్తుచున్నది. భావిహిందూదేశమునకు, కాంగ్రెసు సరియగు పునాదులను నిర్మించినది. భాషలబట్టి రాష్ట్రములను విభజించినచో, ప్రజాసామాన్యము స్వరహితమునందు పాల్గొనజాలరు. భారతజాతి సంయుక్తజాతియే కాగలదు ఈసంగతిని ఆంధ్రులు ముందుగ గుర్తించి, హిందూదేశమునకు సత్యము తెలియజెప్పిరి. కాంగ్రెసుసభవారు ఏపర్వాటు నామోదించిరి. ఆంధ్రోద్యమ ఫలితముగ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మేర్పడెను. ఆంధ్రరాష్ట్రమును గూడ త్వరలో నిర్మించినగాని, ఆంధ్రులసమగ్రాభివృద్ధి చేకూరదు. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకకాంగ్రెసు రాష్ట్రము నొసగినపిమ్మట, కాంగ్రెసు వ్యవహారములలో వారెటుల ముందడుగువైచినో, సువిదితమే. ఆంధ్ర రాష్ట్రమును పరిపాలనమునిమిత్తము గూడ నిర్మించుచో, ఆంధ్రులకును, భారతభూమికినిగూడ లాభించును. ఆంధ్రరాష్ట్రముతో తమిళ రాష్ట్రము మున్నగు భాషాప్రయుక్తభాగము లేర్పడక మానవు. శాసనసభలో కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణావశ్యకతను గుర్తించుట సమంజసముగ నున్నది. మదరాసు శాసనసభ్యులెల్లరును ఈ తీర్మానమును తప్పక యామోదించెదరని నమ్మకము. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నిమిత్తము ఆంధ్రమండలములు ప్రత్యేకభాగముగ నిదివరకే గుర్తించబడుటచే, ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము విషయమై సందేహములు ప్రబలజాలవు.

ఆంధ్రసినేటుసభవారు వెనుకటిసభలో బెజవాడను విశ్వవిద్యాలయమునకు నాల్గవ కేంద్రముగ జేయుటకు నిశ్చయించిరి. ఈతీర్మానము కొనసాగవలయుననిన, విశ్వవిద్యాలయపు చట్టమును సవరింపవలసివచ్చును. అట్టి సవరణచట్టమును, అయ్యదేవరకాశ్వరరావుగారు ప్రతిపాదించనెంచిరి. బెజవాడ, విశ్వవిద్యాలయపు కార్యస్థానమయ్యెను. సినేటుభవనములు త్వరలో నిర్మింపబడును. విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయమును బెజవాడలో స్థాపించుటకుగూడ నిశ్చయింపబడెను. ఇట్టిముఖ్యస్థానమునందు, విశ్వవిద్యాలయపు కేంద్రము లేకుండుట గొప్పలోపమగును. స్థానముగారు నూచించిన నాల్గుసెంటరులలో బెజవాడ చేరియేయున్నది. కాని ఏకాగ్రణము చేతనో, చట్టమునందు మూడుసెంటరులమాత్రమే నిలుపబడెను. సినేటుసభవారి అభిప్రాయ మిపుడు స్పష్టముగ వెలువడి యుండుటచే, బెజవాడ నెంత

త్వరలో పెంటుగు జేసిన సంత్రేయస్కరము. విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానమునందా, విద్యాపీఠము లేకుండుట సరిహాసాస్పద మగును. మదరాసు శాసనసభవారు సవరణ సంగీకరించి చట్టమునందలి ప్రధానలోపమును తొలగించెద రని నమ్మెదము. ఈమారు కాంగ్రెసుపక్షమువారు దెచ్చెడి తీర్మానములు, చాలముఖ్య మగుటచే, సభ్యులు సట్టెదల జూపి, ప్రజాభీష్టసిద్ధికై పాటుబడెదరని నమ్మెదము. వీరిలో వ్యభిచారము వైకమత్యము ప్రబల వలయును. కాంగ్రెసుపక్షమువారు తమ ప్రతిభను జూపుచో, ఇతరపక్షములును వీరి ననుసరింపక మానవు.

బొంబాయి యూరపియనులు

కలకత్తా యూరపియను సంఘమునందా, లాంగు షర్డు జేమ్సుగారు గావించిన ప్రసంగము ఎంతవెగటు బట్టించెనో చదువరు తెలుగుదురు. రాజప్రతినిధి గారి యెదుటనే, వీరు సాహసవాక్యములను బలికి యుండిరి. బొంబాయి యూరపియను సంఘాధ్యక్షులగు బ్లంటుగారు సయితము లాంగ్ షర్డు జేమ్సు గారిని సమర్థింప దొడంగిరి. బొంబాయి గవర్నరు గా కీసభలో ముచ్చటించుచు, యూరపియనులకు తగినహితము నొసగిరి. యూరపియనులును భారతీయులును కలసి పనిచేయవలయు నని జెప్పటయ గాక, ఒకరినుండి యొకరు గ్రహింపవలసిన సుగుణములుగలవని వీరు తెలిపిరి. యూరపియనులు నేర్పవలయును, భారతీయులు నేర్చుకొనవలయును. అతియ గాని, భారతీయులూ కేర్చుకొనదగిన సుగుణము తెల్పియు లేవని చెప్పెడివారికి బొంబాయి గవర్నరు గారు తగు ప్రతిత్తు తర మిచ్చిరి. కాని, భారతీయులు స్వేచ్ఛను గాంచనంతరకు, వారి సందేశము బయల్పడజాలదు. ఇతరులకు నేర్పదగినస్థితిలో వారుండజాలరు. పరాధీనజాతుల సందేశములు దృఢీకరింపబడుట సహజము. యూరపియనులు తమపట్లను, హిందూ దేశము పట్లను గూడ సమృద్ధముగ ప్రవర్తించవలయు నని, గవర్నరుగారి యుద్దేశ్యము. వెనుకటివలె, హిందూదేశమున వారికినంతయు ఎంతత్వరలో దీసికొనిపోయినంత మేలని తలంపగూడదని, గవర్నరుగారు యూరపియనులను మందలించుట సమంజసముగ నున్నది. హిందూదేశమును స్వలాభము నిమిత్తము పయోగించుట, దేశసేవ గానేరదు. హిందూదేశమునందు తాత్కాలికముగ నివసించినను, దేశక్షేమమునకై పాటుబడవలయు నని గవర్నరుగారు యూరపియనులను హెచ్చరించిరి. హిందూదేశమునం మండునపుడు, భారతీయులవలె మెలగవలయునని, జగదీశచంద్రబోసుగా రిటీవల యూరపియనులకు సలహానిచ్చిన సంగతిని చదువరు తెలుగుదురు. భారతీయుల కష్టసుఖములలో పాల్గొన గలిగి వచ్చుడే, పాలకజాతి హిందూదేశ శూద్రయమును కనిపెట్ట గలుగును. అటు గాక, మాకారోగ్యము, మాకాయుష్య మనుటచేత, దేశమునందు విషమస్థితి జరిగిచినది.

అమెరికా : నికరాగ్యువా.

నికరాగ్యువా వ్యవహారములలో అమెరికా జోక్యము దీసికొనుట పాడిగాదను నభిప్రాయము సామాన్యముగ వ్యాపించుచున్నది. సి నేటరుబోరా గాత్ర ప్రెసిడెంటు కూలిడ్జిగాత్రో ముచ్చటించిన

పిమ్మట, నికరాగ్యువాలో అమెరికా కెట్టి ప్రతిభ తేదవి : త్రికా ప్రతినిధులతో నుడివిరి. అమెరికనుల సహాయముననునే, డియజుగారి అధికారము నికరాగ్యువాలో చిలిచియున్నదని, బోరాగారి తలంపు. సి నేటరు బోరాగారికి, నికరాగ్యువాపై ప్రత్యేక కాభిమాన ముండజాలదు. అమెరికా ప్రముఖుడే యిటుల తలంచుచుండ, చిరదు తెలుల తలంతువో దెలుసనక్కరలేదు. అమెరికా ప్రజాప్రతినిధిసభలో, హాదీల్వేనుగా రను సభ్యులు, అమెరికా దృక్పథమును తీవ్రముగ నిరసించిరి. మెక్సికోలో అమెరికా క్రమక్రమముగ యధ్యమున పిగుచున్నదనియు, నూనె వర్తకపుంగులు మెక్సికో నూనె గనులను స్వాధీన పరుచుకొన జూచుచున్నారనియు, నికరాగ్యువా అస్యశులగు డియజుగారు న్యాయార్థు బ్యాంక రులచేతులలో కేలుబామ్మవలె ప్రవర్తించుచున్నారనియు, వీరు స్పష్టముగ బలికిరి. సి నేటరుబోరాగూడ చిట్టితీవ్రవిమర్శనమే గావించబడెనట. చురీలిని అమెరికాగూడ దురాశతో మెలగుచో, పాశ్చాత్య జాతులను నిగ్రహించువా రెవరును గనుపించరు. అమెరికాచయితము ఇంకీరియల్ భావములకు వాసురాలగుట కొంచనియము.

బెంగాలు శాసనసభ

బెంగాలు శాసనసభ నిన్నటిదినము సమావేశమయ్యెను. దాదాపుగ సభ్యులెల్లరును విచ్చేరిరి. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులందరును కద్దరును ధరించిరి. కాని, ఒక్కలోపము మాత్రము ఎల్లరకు గనుపించి యుండును. అధికసంఖ్యాకమగు వోట్లచే నెన్నుకొనబడిన సుభాష్ చంద్రబోసుగారు మాత్రము సభకు రాలేకుండుట ఎంతకోచనీయమో యూహింపవచ్చును. వీరిని మాండలేజులునుండి ఇంకనువదలలేదు. ప్రజాప్రతినిధ్యమునకుతీరనికొరంత వాటిల్లి నది. ఇక నయినను సుభాష్ చంద్ర ప్రభృతులను విడుదల జేయుట వివేకము. 17 వ తేదిన, మంత్రులకు గ్రాంటుల నిచ్చుతీర్మానము చర్చకు వచ్చునపుడు, బెంగాలుశాసనసభ్యులు పక్షభేదము సూపక, సుభాష్ చంద్ర బోసుగారి స్థితిని దలచి, గ్రాంటును నిరాకరించి, ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొందు రని తలచెదము.

బర్మన్ మహారాజుగారు

బర్మన్ మహారాజుగారు తాము చేసిన ఘనకార్యములతో సంతృప్తి జెందక, ఏషియాటిక్కు రిచ్యూకత్రికలోగూడ తమగొప్ప జెప్పకొనిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారును జాతీయవాదులును తమ సర్వల గాంచి ఎంతటి యసంతృప్తి జెందినను, హిందూదేశమునకు తాము మేలొనర్చితి మనియే, మహారాజుగారు భావించుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వ మికముందుగూడ ఎట్టిమార్పు లేకుండ నిరంకుశముగ నుండవలయుననియే, వీరు గోరుచున్నారు. మిగిలిన ప్రతినిధులు తమ తమ రాజ్యములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరుచుండ, బర్మన్ మహారాజుగారుమాత్రము తమ దేశమున పరిపాలనావిధానమునం దెట్టిమార్పు గలుగగూడదని వాదించుట, ఎంత విచిత్రమో యూహింపవచ్చును. బర్మన్ మహారాజుగారిని బోలువారు హిందూదేశ ప్రతినిధులగ వెడలుటకు హేతువు, ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానముదప్ప వేరుగాదు.

వికటరుటనుగారు : చెన్నపురి

తాము చెన్నపురికి రాజాలనందుకు చింతించుచు, వికటరుటనుగారు డి. బ. ధంగాచార్యులు గారికి ఉత్తరమువ్రాసిరి. ఇంకొకమారు హిందూదేశమునకు వచ్చినపుడు, వికటరుటనుగారు చెన్నపురిపై అనుగ్రహము జూపెదరట. వికటరుటనుగారు చెన్నపురికి రానందులకెవరును చింతించరు. వీరు వెడలిస్తే దేశములందయినను దేశనాయకులతో సంప్రతించి, హైందవసమస్యను స్వతంత్రముగ గ్రహించుటకు ప్రయత్నించుటలేదు. వీరు వినోదముగ కాలము బుచ్చుచున్నారు. హిందూదేశమునకు రాకపూర్వముకన్న తిరిగి వెడలినపిమ్మట, హిందూదేశసమస్యనుగూర్చి వీరిజ్ఞాన మతిశయించియుండదు.

రంగనాథ మొదలియారుగారు

కుంభకోణం స్వాగత మిచ్చుట
కుంభకోణం, జనవరి 9:—గౌ. రంగనాథమొదలియారుగారు ఉదయమున ఆదురుకేసంశివచ్చి ప్రభుత్వకళాశాల హ్రాస్కాలు, స్థానపాకారబాంకు సెనుహెస్కాలు, సరస్వతి పాలశాలల దాచిరి. పురపాలకసంఘవసతుందు సంఘమువారు తాలూకాబోర్డువారును స్వాగత మిచ్చిరి. దివ్యజ్ఞానసమాజము, లోహయంత్రాలయములు దాచి వ్యవసాయమహాసభకు హామిరి. ప్రతులమహాసభను ప్రారంభించుచు రాట్న మహాత్మ్యము వెల్లడించిరి. చాలాభములు గలుగుననిరి. ఎవరికివారే రంగుడుదేశికొనవలెననిరి. ఇతరపరిశ్రమలు వర్తకముపై నాధారపడి యున్నవి. కాని రాట్న మూలకప్రస్తుములు మిషనుపై నేసినస్త్రుములను డకుపడేయగల పనుమాట అసర్వము. రాట్న పుమాలురాబడి ఎంతయైనను నష్టమురావనిరి. రేపు మాయనరము వెల్లెదరు.
(ప్రీతెసు)

పిల్లలంకు, జనవరి 8:—అచ్చాము గవర్నరుగారు జనవరి 12 వ తేదిన ప్రారంభించు సంచారయందు పహాగరకుండు కందుకోజులుండి శిల్పి గరు వెల్లె వరు. తరువాత డిగ్నాయి మా ర్గారి చాలు వెల్లె వరు అక్కడనుండి డిగ్నానినా వెల్లి ఈశాన్య పరగజాలను దిగిపోయెను. తిరిగి పిల్లలంకు పట్టణమిల్లో రాగలరు. (అ. ప్రె.)

మిక్కిలా, జనవరి 8:—ఉదయమున గవర్నరుగారుకాచిను జమిందారులకు దర్శనమిచ్చిరి. వామన్న బానిసత్వముగూర్చి వారియభిప్రాయముల తెలిపిరి. వారిసూచనలు సలహా అర్జీలు తీసికొనుటకునైనను బానిసత్వముమాత్ర మిక నిలవజాలదని తెలియజెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

కాకి, జనవరి 8:—నేతు జమ్నాలలు బహుజు గారు ఉదయమున నిక్కడకు వచ్చిరి. పిసావరు మెయిలులో కలకత్తా వెళ్లిరి. (ప్రీతెసు)

బొంబాయి జనవరి 8:—సర్ లాలెసు హెస్కరు గారు రాజీనామానిచ్చిరి. డెవలెన్మెంట్ కమిషన్ డైరెక్టరు ఉద్యోగము రిట్యురేయబడినది శ్రీముత కె. యస్. ప్రాంట్ గారి నాస్థానమున రియమించిరి. ఉద్యోగము చేరు “ప్రభుత్వమునకు సహాయ కార్యకర్తయ ప్రధాన ఇంజనీరు బాక్స్ రిక్లమేషను స్క్రీము”నకు మార్చిరి. (ప్రీతెసు)

కరాచీ, జనవరి 8:—ప్రాకు, లియట్ యను రెండు విమానములను చాబారు ఉదయమున 10/40 గంటలకు విడిచెను.

కరాచీ, జనవరి 8:—ప్రాకు లియట్ యను రెండు విమానములు కరాచీ 4-35 గంటలకు సాయంకాలము వచ్చెను.

కలకత్తా, జనవరి 8:—అంతర్జాతీయ కార్మిక యభారము కార్మికులకునికి నిర్వచిచ్చిరి. ఫాబ్రిక్ షాప్ ఇన్వెన్టరీ గురించి కలిసి వారికి గాలినెవముముల గ్రహించిరి ఉదయమున భారం అస్యాయు వస్త్రప్రతిమాలనుములను మాని కార్మికులస్థితిని గ్రహించిరి రెహమాత్ రహింరుని సూచనోయిరి. జర్మను ప్రతినిధి భారతదేశ విషయములగూర్చి కవిశాస్త్రముతో చర్చించెను రేపు జేబూరు మకము పరిగతురు. (అ. ప్రె.)

పాట్నా, జనవరి 8:—గవర్నరుగారు డిన్ స్పెన్సర్ కేలున్ ప్రభుత్వకళాశాల పాట్నాలో ఫిబ్రవరి 20 వ తేదిన తెరతురు. (అ. ప్రె.)

చీనావర్తిత్వము

బ్రిటిషు సైనికులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంబి)

లండన్, జన 10:— చీనావ్యవహారములను బ్రిటిషు వారు కలిపి చీనా ముందుకు మేగాని ఎట్టిరాజ్యాంగపర్యను దీనికొనరని రూటరులు పుచ్చుచున్నాడు. మరియు క్యాంటన్ ప్రభుత్వమును గుర్తించు ప్రయత్నములే లేదు.

పికింగులో పరిస్థితులు నానాటికి పోగుచున్నవి. బ్రిటిషు వారేగాక అమెరికనులుగూడ పట్టామును ఖాళీజేసిపొవుచున్నారు. అమెరికన్ స్త్రీలు, పిల్లలు అందరూ ఇచాంగును ఖాళీజేయుచున్నారు. క్రిందటివారము ప్రతిహత విదేశీయులు చంగకింగులో బయలుదేరెను. క్యాంటన్ సైనికులు, ప్రజలును విదేశీశక్త్యానమును అవలంబింపజేసిరి.

హ్యోంగ్ పరిస్థితులు

చీనా సేనలను మరలించుట

బ్రిటిషు పట్టణములో బ్రిటిషు పోలీసు వ్యవహరించుట

చేను విదేశాంగమంత్రియందు నమ్మకము

చేనుగా రెంత ఆభయమొసగినను, పరిస్థితులు నెమ్మదిగ నున్నను, హ్యోంగ్ నుండి ఏమి జెప్పుటకు వీలులేదని తెలుపుచున్నారు. చీనా సేనలను బ్రిటిషు పట్టణమునుండి మరలించిరి. ఏరాయుధులైన బ్రిటిషు పోలీసువారెకని పెట్టిచూచుచున్నారు. కార్మిక సంఘములు అల్లరులను, చిక్కలను మరల గలుగజేయరాదని వాతీయ ప్రభుత్వమువారు రైరువుజేసిరి.

రుగ్బీ, జన. 8:— సక్రమపరిస్థితు లేర్పడునను ఆశలచే అంతయు అనుకూలముగ నుండవచ్చునని లోచుచున్నది. విదేశ బ్యాంకులను మరల గరువారమునాడు తెరచిరి. బ్రిటిషు బ్యాంకులు నిన్న తెరవబడియుండెను.

జనసమాహము బ్రిటిషు వారింటిరులను, నాకాదళమున ఎంతవరకు చెచ్చగొట్టవలెనో అంతవరకు చెచ్చగొట్టిరట తమ్ముగాల్పునటుల పురికొల్పిరిగాని వారు కాల్పులేదు. వారు కాల్పినచో, దానిని మిషగా గొని ప్రతిహత బ్రిటిషు ఉద్యమ ప్రచారమునకు వినియోగించుకొనుటకు నిశ్చయించుకొని రని ప్రత్యక్ష సాక్షులు చెబుచున్నారు. దొమ్మిదల్గువారు తనువెంట పోడుగాటికట్టలను గొంపోయిరి, ముట్టపించుటకు. కాని ముట్టపించబడినవారివద్ద తుపాకులు సన్నీలున్నను వాడక ముట్టలతోను కొంతాలతోను శత్రువులను బారదొరికిరి.

చీనాలో క్యాంటన్ ప్రభుత్వమువారు చీనా వాతీయ శయములకే ఇట్లు చర్య నవలంబించుచున్నారో లేక వేరొక ప్రాయముతో జేయుచున్నారో తేల్చవలెనని హ్యోంగ్ లో నున్న క్యాంటన్ ప్రభుత్వము నడుగవలెనని ప్రైమ్ మినిస్ట్రీ వ్యాఖ్యయినర్చుచున్నది.

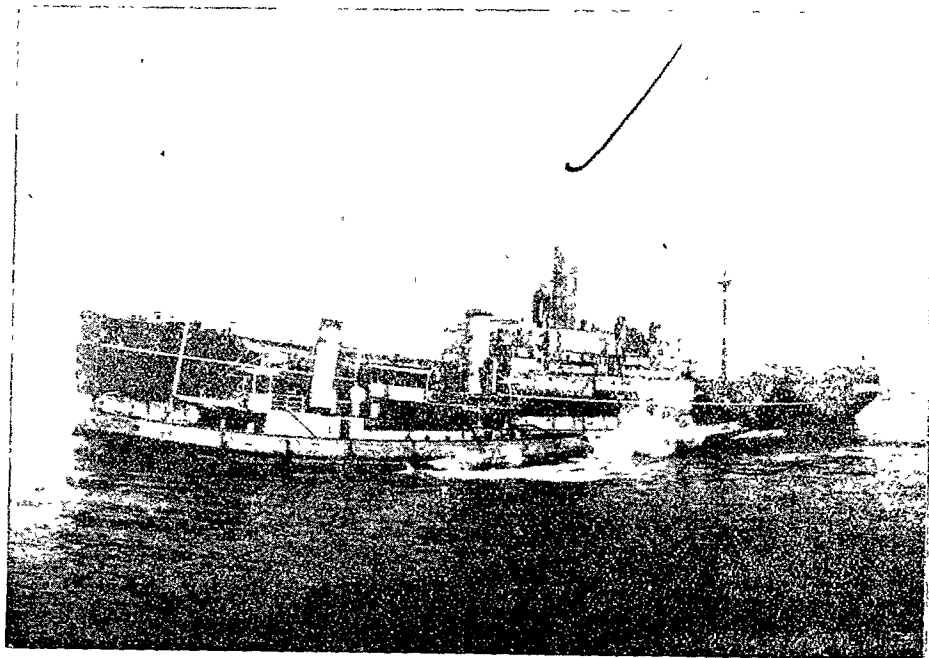
చీనావారి హెచ్చరిక

బ్రిటిషు పట్టణములోనున్న చీనా సేనలను పిక్కెలను, బ్రిటిషు కాన్సులుజనరలుతో ఆలోచించి చీనా ప్రభుత్వము వారు మరలించిరి. బ్రిటిషు పోలీసువారు పూర్వము రషీయా జర్మను పట్టణములగ నున్న వాటిలోనున్న ప్రజలసహాయముతో సంరక్షణజేయుచున్నారు. కరకట్టమీద గంపులను జేరనిచ్చుటలేదు.

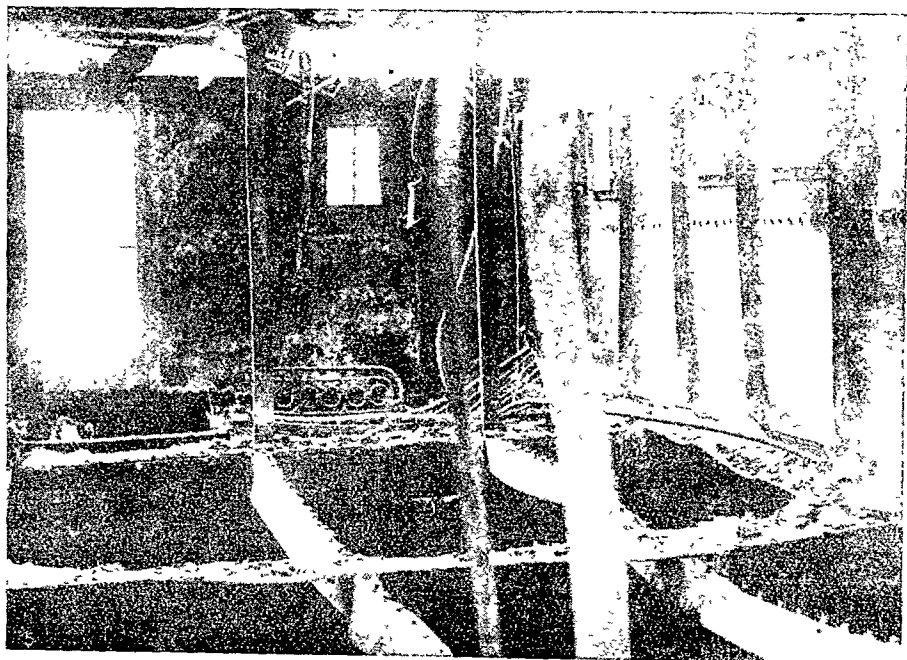
రుగ్బీ, జనవరి 9:— వ్యాపారమును నిర్భయముగ నిక సాగించవచ్చునని చీనా అధికారులనుచున్నారు. విదేశీ వర్తక సంఘమువారు మాత్రము ముందేమి జరుగునో యని కనిపెట్టిచూచుచున్నారు. ఇంకను మరికొంత సాత్వము నెమ్మది జేర్చుచునని చెల్లిన యోచించెదరట.

ఈవారము ప్రారంభమున హ్యోంగ్ వచ్చి పరిస్థితులను విచారించుట పికింగులో బ్రిటిషు రాయబారి కార్యాలయముననున్న ఓవల్ గారు.

చీనావారి సమస్య

చీనా సైనికులు హాటో వద్ద తరుమగొట్టిన బ్రిటిషు నౌక “సన్నింగు”- సైనికులు దీనికి నిష్పందించిరి. ప్రమాదము దాటినపిదప హాంగుకాంగు నౌకాశ్రయమునకు బోవుచున్నది.

పై నౌకలో తగులబడినగది యీచిత్రమున చూపబడెను.

నౌకలోని బ్రిటిషు ఉద్యోగులు (నమవైపు) ప్రధానోద్యోగి బాయటిగారు. (కుడివైపు) రెండవ ఇంజనీరు డబ్ల్యు. ఆరుగారు.

కొందరు చీనా సైనికులు ప్రయాణికులనలె యీ నౌక చేరి మార్గమధ్యమున నౌక ఉద్యోగులు 6 గురిని బంధించివైచిరి. ఈ ఆర్థురు కప్పుచుకొని 3 గంటలసేపు పోరాడి చీనా సైనికుల నోడించిరి. అంతట వారు పారిపోవుచు నౌకకు నిష్పందించిరి. (పోటో-సెంట్రలు న్యూసు)

కృష్ణానదిలో రక్షణపాతము లేకుండుటకు ప్రస్తుతము ఖాళీజేసిపోయిరి చీనావారు సక్రమపరిస్థితులను మరల ప్రతేక బట్టలుటకు అవకాశము నిచ్చుటకు తాత్కాలికముక ఖాళీ జేసి యున్నట్లెడన్వేట్టు వాస్తవ్యులుగూడ వెడలిపోయిరి.

బ్రిటిషు పట్టణముదగ్గర నున్న బ్రిటిషు నాకపై బ్రిటిషు కాన్వలు తనపతాకము నెగురజేయుచున్నాడు

ఎంత రెచ్చుకొట్టినను కినియక ఆయుధముల నుపయోగించక ఆత్మనిగ్రహమును జూపిన బ్రిటిషు వారిని వార్తాపత్రిక లన్నియు కొనియాడుచున్నవి ఇంతనిగ్రహముతో బ్రిటిషు వారుండుటచే చీనామూకను పురికొల్పిన మనుకొన్నవారు ఆకాభంగులైరి ముఖ్యముగ అతివాదులు

జపాను బ్రిటనులను విడదీయుటకు చీనావారు ప్రయత్నించుచున్నారనియు దానిని విఫలము జేయవలెననియు జపానువారు రనుచున్నారు.

పికింగు ప్రభుత్వము

మ్యాంజు, జనవరి 9 — వాతీయవాదులకు ఎక్కువపలుకుబడి నహాయము ప్రతికూల విదేశ ప్రచారముచే లభించుచున్నదని భయపడినవారై పికింగు ప్రభుత్వమువారు టీన్సిన్ లోనున్న విదేశీయుల పట్టణముల కై తీవ్రత జూరుచున్నాడు కృష్ణా గలోనున్న విదేశీయులందరూ పట్టణమును ఖాళీ చేసిపోవుచున్నారు పోక్సోలోనున్న జపానువారు ఖాళీజేసిపోయిరట

బోలిసి విజయము

పికింగు, జనవరి 9 — బోలిసి విజయముతో ఏకాంతముగొని పెంగుయాసియంగుగారి సేనాని పికింగుకు వచ్చి చాంగ్స్విలిను గారికి లోబడి పెంగుయాసియంగుగారి విధానములను, చాంగు కయిషుగారి మాస్కా యేర్పాటులను వెల్లడిజేసిరి ఈసంగతులు తెలిసినపిమ్మట వాటివనుసరించి చాంగ్స్విలినుగారు తమ విధానము సేర్పాటుజేసికొనిరట

వాయవ్య కియాంగ్సినుండి శరూబుజొచ్చిన క్రైస్తవమత బోధకలను తరచుచున్నారట వారినివాసస్థలమును స్వాధీనము జేసికొనిరట హాంకింగుబోవ ఆచటను వారిగతి అటులే యున్నదట కూకింగలో ఇంకొక 100 మంది మతబోధకులను బంధించిరట

మరికొందరు చీనామతబోధకులను నాకోచింగులో ముట్టడించిరట ఇంకొక కొంతమందిని లోపరు పోయంగులేకుగో (సరుక్కు) అటకాయించిరట

హ్యోంగ్సు విడిచిపెట్టుటయే విశేషమైనపనియని ఖాళీ జేసినస్త్రీలుదెలుపుచున్నారు పగటిపూట పీఠిలో రాభయము గనంజేడిదట క్యాంటునుపైనుకులు మూకలచర్యను ఎప్పుడు వారిందరే విదేశీయులను హింసించునట్లు అమెరికనులకు భయములేదని చెబుచున్నవై, 60 అమెరికను స్త్రీలు పిల్లలు ఖాళీ జేసి హ్యోంగ్సు విడిచిపోయిరి

పికింగు ప్రభుత్వమువారు టీన్సిన్ లో విదేశీయులపట్టా ములపై తీవ్రత బ్రయత్నించుచున్నారన్నమాట నిజముగాదని ఖండించుచున్నాడు ఆయ్యది నిరాధారమైనవదంతియట కాని హ్యోంగ్సు జూచి దీనినిగూడ జేసెదరేమో యనుచున్నారు కొందరు జర్మనీనుండి హిన్సిన్ కు చాంగ్ నాకాచాంగ్ సేనాని నిమిత్తము ఆయుధములను, మందుగుండుసామగ్రిని గొంపోవుచున్న జర్మనీ నాకను ఆపుజేసి దీనిని హ్యోంటుంగు దక్షిణ యుద్ధనాయకునిపై ప్రయోగించెదరట అందుచే ఆపాగయోడను సింగటలోనే దింపిరి

మాస్కోకుద్దొంచిన 8000 విమానపుపెట్టెలను మందుగుండుసామగ్రి పెట్టెలను గొంపోవుచుండుటచే ఆపుజేసిరి

అదనపుపన్నులు

పికింగు, జన 9 — వాషింగ్టనులో నిశ్చయించిన అదనపు పన్నులను ఫిబ్రవరి మొదటి లేదనుండి అమలుజరుపవలెనని యు 1929 జనవరి మొదటి లేదనుండి చీనాగుంకముల స్వారం క్రమము ప్రకటించవలెననియు చీనాకమిషనువారు కోరెదరట

పోక్సోగో ప్రభుత్వమువారు 8 లేదని మొదటివాయి కామెత్తమును 125000 పానులను బ్రిటిషువారి కీయలసిన యుద్ధముగముక్రింద జమకట్టిరి.

పార్లమెంటుసభ్యుడగు డగ్లస్ పెర్సెనుగారు చనిపోయిరి.

వింట్జ్ ప్రభువు 9 లేదని మాట్లాడె 10 లేదని బట్టలులేరి ఫిబ్రవరి మరొకటి కుతవుమభావును.

శారదా నికేతనము, గుంటూరు

సంక్రాంతి భిక్షల నొసగి, మహాజనులు తోడ్పడ ప్రార్థితులు

గొప్ప ప్రారంభపురాత్రి!

గొప్ప ప్రారంభపురాత్రి!

12-1-27 లేది బుధవారము రాత్రి 9-30 గంటకు

జాక్ కార్పనుగారి అమెరికన్ సర్క్సు

ఎల్లనేడు మైదానమునందు విద్యుద్దీపములతో అమర్చబడిన విశాలమైన ఆంగ్లదేరాయందు ప్రదర్శములను చూపెదరు

ప్రపంచమునం దున్నవారిలో ప్రఖ్యాతైన 50 గురు నటకులును, పోసీలును గలవు ఓవర్లాండు 4 మోటారుకారులతో 30 అడుగులపొడవు, 16 అడుగుల ఎత్తుగల స్థలమును జాక్ గారు దాటునట్టి భయంకరమైనట్టి, ఆశ్చర్యమైన ప్రదర్శనమును చూచి తీరవలెను

నటులు, సైకిల్ పై స్వారిచేయుట, గారడవిదైలు, హాస్యములు, ఆఫ్రికాదేశపు తోకలేని కోతి మొదలగునవి చూడతగినవి

ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు

13-1-27 గురువారమునుండి 16-1-27 గురువారము వరకు

సాయంత్రము 5-30 గంటలకు రాత్రి 9-30 గంటలకు

4 స్టీలుగల బాక్సు 1-కి రు 15, ప్రత్యేకబాక్సు 1-కి రు 4, టిజర్వకు రు 3,

1-వ తరగతి రు 2, 2-వ తరగతి రు 1, గాలరి రు 0-8-0

ఆర్. ఎస్. రావు, మేనేజరు.

లండను న్యాయార్థులు తెలిఫోను

అఖండవిజయము

టంగ్లీ, జనవరి 8 — లండను, న్యాయార్థులు తెలిఫోను చక్కగపనిచేయుచున్నదట స్పష్టముగ వినిపించెనట మాటలు వార్తాపత్రికలు వార్తలనందిచ్చుకొనెను వ్యాపారము చక్కగసాగెనట

దీనిని సమగ్రముగ త్వరితగేజీనెదరు గాక యని పై మున్యత్రిక వాకొనుచున్నది

ఇండియానుండి గ్రేటుబ్రిటనుకుద్దొంపబడిన 1000 జడ గురు ఉత్తములను నిన్నటినుండి బర్మానుండి బగ్గాడు, కయి కోకు విమానము గొంపోయెను పాన్సెల్సుగూడనున్నవి

క్రొత్తధిల్లి ఆంగ్లికనుచర్చి

లండన్, జన 8 — భారతసామ్రాజ్య రాజధానియగు క్రొత్తధిల్లిలో ఆంగ్లికనుచర్చిని నిర్మించవలెనని బార్లిస్టును, క్యాంటుబరీ ఆర్చిబిషపు, బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు, ఇద్దరు ప్రాతరాజప్రతినిధులు సంతకములతో విజ్ఞప్తి ప్రకటించిరి అట్టినగరమున ఆంగ్లికనుచర్చి లేకుండుట (క్రైస్తవజీవ శము) అవమానకరమని బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు తెలుపుచున్నాడు ఇదిచాల జరుగుచును అవసరము ఇర్వినుప్రభుని కోరికపై ఇల్లు ప్రకటించిరట మొత్తము 40000 పానులగునట

ఇండియాలో అప్పుడే ఇందులో 1/2 మొత్తము వసూలైనదట ఇర్వినుప్రభువు స్వయముగ 4000 పానులను వసూలు జేసిరి ఇంగ్లండులో రహస్యముగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థలము ఉచితముగ నిచ్చిరి కాని ఇంకను 15000, లేక 22000 పానులు గావలెనట

ఇండియాలోనున్న ఆంగ్లికనుచర్చివారిని, వారివర్గమును ఈసామ్మ చేకూర్చుడనుటఅన్యాయము ఈదేశములోక్రిమింతు లెందరోయున్నారు వారికిదేసమయము తమధనమును సద్వినియోగము జేయుటకు, వారిని సమీపించి అడుగుదని పైమున్ పత్రిక వాకొనుచున్నది

దైవ్యవర్ణ సాకాశయములో మునిగిపోయిన వారిలో నలుగురు పనిపాండ కళములను జేసిదీసిరి

ఫెంచీసెనెటుల ఎన్నికలు

ప్యాసిస్, జనవరి 10:—మిల్లరండు డిలెక్టర్ గాడ్ల ఓడిపోయిరి. ఎన్నికలో అంతమాత్రు కన్పించదు క్రొత్తది

డయజుగారి అభయము

మనగ్యా, జనవరి 8 — లిబరల్సునందరిని క్షమించెదమని ఘోష ప్రభుత్వమున బాల్గాన నిశ్చయమనియు ప్రకటించిరి.

నికరగ్యా తగవు

అమెరికాపై మెక్సికో ఆరోపణ

యుద్ధములోనికి దిగుట

వాషింగ్టన్, జనవరి 9 — నెలట్రలు అమెరికా పరిస్థితులను రిప్రజెంట్ లెటివు సభలో చర్చించుచుండ యున్నట్లెడన్వేట్టువారు కావలెనని బుద్ధిపూర్వముగ మెక్సికోలోకయ్య మనసు దిరుచున్నారని హాడిలిప్టగారు తెలిపిరి అమెరికాలో చమురు బీర్రకులను నిందించిరి మెక్సికోలో చమురు గనులను చూటగొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని దూరిరి దయచా ప్రెసిడెంటు న్యాయార్థులు బ్యాంకర్లచేతిలో కీలుబొమ్మయిరి

సెనటులో గూడ ఇంతభాటిగనే మాట్లాడిరి

మెక్సికోవైఖరి

న్యాయార్థులు, జనవరి 8 — మెక్సికోకు ముప్పునుదప్పించుట కవసరమగుచో క్రొత్తసామిచమురు (పెట్రోలియము) కాసనమును హేగున్యాయస్థానము తీర్చుకు సమర్పించెదనని ప్రెసిడెంటు కల్లిసుగారు మెక్సికో నగరమునుజూడవచ్చిన యున్నట్లెడన్వేట్టు ప్రేక్షకులతో దెలిపిరి తమప్రభుత్వమును అమెరికా గుర్తించకపోవడము తన ప్రత్యర్థులకు లిరుగబడుటకు ప్రోత్సాహమొసగుననిరి విప్లవప్రయత్నము లభుడే ప్రారంభమాయెననియు, ప్రభుత్వమువారు ఆడంచుచున్నారనియు తెలిపిరి

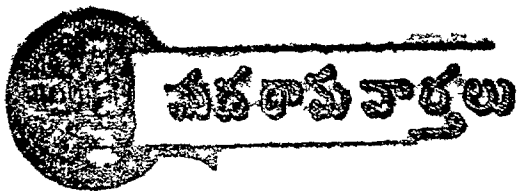
నికరగ్యాలో రెండుప్రభుత్వములున్నవనియు, ఒకవంక న్యాయపద్ధతులు ఇంకొకవంక దౌర్జన్యము ఆక్రమపద్ధతులున్నవని రి మెక్సికో ప్రభుత్వము చాారు సక్రమ పద్ధతులనే ఆమోదింపెదరని యున్నట్లెడన్వేట్టువారు దౌర్జన్యమును ఆమోదించుచున్నారనియు సంగతంతయు ఇంతలోనున్నదనియు నుడిపిరి ప్రభుత్వముపై తిరుగబడినవారిని విచారింపకనే తక్షణము తలచెరగవలెనని మెక్సికో ప్రభుత్వమువారు తుద్రువుజేసిరి ఫెడరలు సేనలు 85 దొంగలను, విప్లవకారులను జంపిరట

సుమత్రా తిరుగబాటు

లటేవియా, జన 7:—వడంగుమట్టా రరిసిథులు సరిదిగ్ధావనయందున్నవి వందలొకవలెను దగ్గరనున్న కొటకు ముట్టడించుదని ప్రజలను విప్లవనాయకులు ప్రోత్సహించుచున్నారు. 100 మంది విప్లవనాయకులు జంపబడిరి 500 మందిని నైనికాధికారులు అరెస్టుజేసిరి కొందరు తామలోబడిరి

సినిమా అంటుకొనుట

మాంట్రెయి, జనవరి 10:—లారీయరుపార్కులైన పిసీమా రిజేటురు అంటుకొని 100 గురు చనిపోయిరట ఇందులో చాలమంది బాలబాలికలున్నారుమౌనుచున్నారు చాలమందికి గాయములుగూడతగినవట. చనిపోయినవారు చాలాభక్త క్రైస్తవిక నేతలును, పిసీమా ఆధికగా ఘాతుగాజేదట.

మహాభారత వార్తలు

రేపాలా ప్రకటన - జనవరి 14 తేదీ పోస్టాఫీసులకు సెలవుదినము ఆదివారములవలెనే పని జరుగదు
దక్షిణాఫ్రికాకు పంపబడే ఉత్తరములు 12-1-27 తేదీ సాయంకాలం 6-25 గంటల వరకు ముద్రాపే తీసికోవలెను

మద్రాసు కార్మికసంఘము

వెరంబూరు బారిష్టరు

ఈనెల 12 తేదీ సాయంకాలం 5-30 గంటలకు ప్రైవేటు ఘనపాఠశాల జరుగును బి శివరావుగారు ఉపన్యసించురు

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారు-ఫిల్మ ప్రయాణము

ఈనెల 14 తేదీ మద్రాసులో బయలుదేరి బొంబాయి మీదుగా ఫిల్మికి ఎన్ శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రయాణమైవెళ్లుచున్నారు ద్రావిడ రాష్ట్రీయసంఘమువారు దాదాబుద్ధేవను వద్ద వారికి స్వాగతమిచ్చి సన్మానపత్రము శాసంగదరు

ఏ. ఆర్ దొరస్వామి అయ్యగారి ఎన్నిక

వ్యాప్తిస్థాపకరూప ప్రతినిధిగానన్న ఏ ఆర్ దొర స్వామి అయ్యగారుమద్రాసు సిటీ- సదరు శివారుల- పట్టణ సంస్కరణసంఘములో సభ్యులుగా నుండుటకు దక్షిణాయంకి యావ్యాపారసంఘమువారు ఎన్నికొంది

చిత్రకళాపరిశ్రమ ప్రదర్శనము

ద్వితీయ యజ్ఞసమారోహసభవారి యజ్ఞమాన్యకున జరుపబడు ప్రదర్శనమును శ్రీమాన్ సి రాజగోపాలాచారిగారు (సీలం) ఈనెల 12 తేదీ బుధవారం ఉదయం 8 గంటలకు గోక్షేపాలులో ప్రారంభించెదరు బుధగురువారములు ప్రదర్శన ముగిసిన ప్రవేశదరము 2 అణాలు

మహమ్మదీయ యువకుల ఆత్మేక్షణ - రాసు

న్న యువజన మహాభయొక్క సమావేశము రాజకీయ పక్ష పాతములతో ప్రవర్తించుచున్నారనియు, మహమ్మదీయ విరోధభావముతో వ్యవహరించుచున్నారనియు అందువల్ల ఆరభ్యో మహమ్మదీయ యువకుల ప్యానెల్-రౌండ్ యు, మహమ్మదీయ యువకులు తీర్మానించిన యంగువెన్న క్రైస్తవులు సమాజపు ప్రచారకర్తలై తేలియతేయుచున్నాడు

కార్పొరేషను సభలు - శాసన నిర్ణీతముగ జరు

గవలసిన యీ కార్పొరేషను కౌన్సిలు సభ ఈనెల 18 తేదీ జరుగగలను

అయా కౌన్సిల్లపేర సమావయమున్న తీర్మానముల పరిష్కారము నిమిత్తము ఈనెల 21, 24 తేదీలయందు సాయంకాలం 5-15 గంటలకు సభలు జరుపుటకు కార్పొరేషను ప్రెసిడెంట్ గారు ఉత్తరువుచేసినారు

మద్రాసులోని మరణసంఖ్య - జనవరి 8 వ తేదీ

తో అంత్యమైన వారములో వెయ్యింటి 501 మంది మరణించిరి గతవారపు దామాపాలు 418 మాత్రమే ఉండెను కలరా 8 మందికి తగిలి 6 గరు మరణించిరి మహాచిక్కుము 13 మందికి తగిలి, 1 రు మరణించిరి కాలా అజారువల్ల ఒక్కరు మరణించిరి. ఎంటెరి- జ్వరమువల్ల 88 మరణములు సంభవించినవి ఇతర జ్వరమువల్ల 22 మరణములు కలిగినవి గతపంచమము ఇతర వారంలో 528 మరణములు జరిగినవి

అరుంధతీయ సభ - ఈ నెల 7-వ తేదీ ఉదయం

7 గంటలకు వెరంబూరులో బాబూ జగన్నాధ బ్రహ్మ వారి వక్రపాపులో అరుంధతీయ సభ యొక్క జరిగినది కో ఆపరేటివు సొసైటీల గౌరవ రెజిస్ట్రారుగారు రావుసాహెబు 9 ధర్మలింగంపిళ్లగారు అధ్యక్షత వహించిరి పి ఆర్ పద్మ నాథంగారు హెచ్ యం జగన్నాథంగారు ఉపన్యసించిరి ఆరుంధతీయ కన్వెన్షన్లను ఏర్పాటుగా చేస్తున్నామటకు ఇదవలలో లగినసభలు ఏర్పడియ్యవలెనందున, అరుంధతీయ కేంద్ర సభ యను పేరుతో నోకసభను స్థాపించెనని తీర్మానించి స్థాపించిరి ఒక ఉచిత పుస్తకం దును కూడా సదరు సభాకార్యాలయమందు నెలకొల్పిరి తాంబూలసత్కారము లతో కృతజ్ఞతాపంఠములతో సభ ముగిసెను

మద్రాసు క్రిస్టియనుకాలేజి పూర్వవిద్యార్థిసభ ప్రైవేట్ సమావేశ సందర్భమున ఈనెల 18 తేదీ గరువారంనాడు కే సంతోష కామతుగారు "దేహవికాసము గూర్చిన సమావేశ" అను వ్యాసమును వ్యాయామవిద్యాప్రదర్శనము చేసి చూపించిన పిమ్మట ఉదయం 9 గంటలకు చదివెదరు వ్యాయ మూర్తులైన యం వెంకటసుబ్బారావుగారధ్యక్షత వహించెదరు

పూర్వవిద్యార్థి సభకు ఉదయం 10-30 గంటలకు దివాన్ బహదూర్ యల్ ఏ గోవిందరావునయ్యగారధ్యక్షతవహించెదరు

సభావ్యసమైతీడనే ఉదయం 8 గంటలకు ప్రాతరుపాహారము లాసగలను

చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ సభ

ఈనెల 14 తేదీ సాయంకాలం 5 గంటలకు చిత్తూరు జిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీసభ తిరుపతిలో కద్దరుబొడ్డు ఆఫీసులో నున్న తంతుకారక సంఘమందిరమున జరుగను ఈక్రిందివిషయములు చర్చింపబడును

- (1) అధ్యక్షుడు కార్యదర్శి యిచ్చిన రాజీనామాలను గూర్చి ఆలోచించి వారిస్థానే యింకొకరిని ఆవసరమునబట్టి ఎన్నుకొనుట.
- (2) కాంగ్రెసు తీర్మానములను జిల్లాలో కొనసాగించుటకు ఏర్పాట్లు చేయుట, రానున్న తాలూకాబొడ్డు ఎన్నికలలో పాల్గొనుట
- (3) ఈజిల్లము మహాత్ముని జేసిన సభకు వారికి స్వాగతసన్మానము లాసంగటనుగూర్చి
- (4) సభలో చర్చకు తీసికొనిరాబడే యెయిరవిషయము నయినను గూర్చి

గవర్నరుగారు అన్ని ప్రమాద నివారక

దళమును (ఫైర్ బ్రీగేడు) సందర్శించుట

నేటి ఉదయం 8 గంటలకు గవర్నరుగారును వారిసెనిక కార్యదర్శిగారును మేజరు హాబ్బుగారును కలిసి పురుచ్చేటలో నున్న అన్ని ప్రమాద నివారకదళమును (ఫైర్ బ్రీగేడు) సందర్శించిరి-ఈదిన వారు వారికి స్వాగతమిచ్చిరి పోలిసుకమిషనరులకు ట్రావెన్సు ఫిలిప్పుగారు కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటు గారును దివాన్ బహదూరు జి శారాయాస్వామిచెట్టిగారు డెప్యూటీ పోలీసు కమిషనరులకు హాబెర్ గారు, కార్పొరేషను కమిషనరులకు దివాన్ బహదూరు జే వెంకట నారాయణగారు-గవర్నరుగారికి యంత్రములన్నిచూపి అవి వెల్లు పనితేయునో బోధచేయబడినది ముస్సాపు గంటసేపు మాచి-చాలా బాగా ఉన్నదని చెప్పి వెళ్లిపొయిరి

రాకపోకలు - మద్రాసు సదరక్ మహారాష్ట్ర

త్యేకంపెనీవారి ఏజంటు అస ఏ ఏ బిగ్గెగారు గతరాత్రి మద్రాసునుంచి గుంతకల్లు వెళ్లిరి

హెచ్ హెచ్ యఫ్ హెచ్ టైలరుగారు (లేబరు కమిషనరుగారు) గతరాత్రి మద్రాసునుంచి బాపట్ల వెళ్లిరి

ఏ రంగస్వామి అయ్యగారు గతరాత్రి ఢిల్లీ వెళ్లిరి

ఆర్ సి క్రిష్ణాగారు నేటి ఉదయం మద్రాసువచ్చిరి

ఈస్టు యంపీసు ద్వీపముల తాలూకు నావికాశిము

తాలూకు హెచ్ యం యస్ ఎంకంహాము అనే పరకా హా

ఈనెల 14-వ తేదీని మద్రాసుకు రానున్నది

సామ్రాజ్యకాసనసభకు హాజరుగటకు విద్యాసాగర పాండ్యగారు బొంబాయిమీదుగ ఢిల్లీకి నేటిరాత్రివెళ్లుచున్నారు ఏక 2 మాసములరకు మద్రాసుకు రారు ఢిల్లీలో వీరి ఆక్రెడెన్సు - 12, ఏ ఫిరోజిషాహ్- రెయిసిహా- (క్రొత్త కట్టి)

నారాయణవరంపేరులు - శ్రద్ధానంద నిర్వాణము

ఈనెల 9 తేదీని శారాయణ వరంలో హనుమాన్ బై బ్రహ్మగారు పాదుల సభ జరిగెను శ్రీయుత యం శివాచారిగాజ అధ్యక్షత వహించిరి శ్రద్ధానందుని భూతమరణము నను వగము వారి దేశసేవను క్లాఫించుచు తీర్మానము చేసిరి శ్రీయుత వి రంగంబెట్టిగారి శ్రద్ధానందస్మారక చిన్నినిధిని వసూలు చేయుటకై నియమించిరి స్వామివారి ఆత్మశాంతికై ప్రార్థించిరి.

హంగల్ పాడుగ - ఖద్దరు ప్రచారము

నారాయణవరం లో ఖద్దరు ప్రచారము ఈనెల 18, 15 తేదీలయందు ఖద్దరు మహాము చెదదరు

వి మునిస్వామినాయుడుగారి సత్కరము అన్ని రకముల ఖద్దరును ప్రదర్శించెదరు-ఇంటింకికూడా నరుకు తీసికొనితచ్చి అమ్ముబడును

మద్రాసు కార్పొరేషనుసభ

శ్రద్ధానంద సంస్మరణము

సభ వాయిదావేయబడినది

దివాన్ బహదూర్ జి శారాయాస్వామిచెట్టిగారు అధ్యక్షతవహించిరి, కమిషనరుగారుపరివాలసానివేదికనుగూర్చియు హెల్తుఆఫీసుగారి నివేదికనుగూర్చియు ఆలోచించుటకై సభ యేర్పాటుచేయబడినది

సాయంత్రం 5-15 గంటలకు ఆర్యేసరికి 14 గురు కౌన్సిల్ అధ్యక్షులమే వచ్చిరి నియమిత కన్వెన్షన్లకు సభ్యులు హాజరు గురుకేమోషని ఎరొక 10 నిమిషమువరకు సభ ఆపబడినది.

తరువాత కావలసిన సభా కార్యములను జరిపిరి నాటిసాయంకాలమే శ్రద్ధానందుని నిర్వాణముగూర్చిన సభ యొక్క సారాంశ మహాములో జరుగబోవుచుండుటవల్ల అనేక మంది ప్రముఖులు అక్కడ హాజరు కావలసియుండుటవల్లను కార్పొరేషను సభకు హాజరయిన కౌన్సిల్ అధ్యక్షుడూ చాలామంది ఆసభకు వెళ్లదలచియుండుట వల్లను యీ కార్పొరేషను సభ వాయిదావేయబడినదని వి చక్రరయ్యచెట్టిగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి

అబ్దుల్ హమీద్ గారు బలపరిచిరి

యం సింగార్యేలుచెట్టిగారు తీర్మానముగూర్చి కొంచెం మాట్లాడుటకు అవకాశమి వ్వవలసినదని కోరిరి ప్రెసిడెంటు గారు - మీరు యీ తీర్మానమును అధిక్షేపించవచ్చును

యం సింగార్యేలుచెట్టిగారు - తీర్మానమును ఆపించుటనా ఉద్దేశముకాదు కాని నానునస్సాక్షిని తృప్తిచేపరచు కోవలసియున్నది

పిచ్చుమరావేశ్వరారెడ్డివారిచే స్వామిజీ చంపబడినందుకు మనమందరమును విచారించుచున్నాము కాని యీ కార్పొరేషనుసభను వాయిదావేయుటవల్ల లాభమేమిటదో పంజాబులో వెనుక రెండువేలమంది చంపబడిరి అప్పుడేదైనా ఖండన తీర్మానముచేయబడినదా? కేవలక్షుభాద్ధులై తిండిలేనాలుగునందల మాపశాలు మరణించిరి - ఇటువంటి తీర్మానమేది యును అప్పుడు చేయబడలేదు ఇప్పుడే సభనెల నిలువటం చేయవలెనో నాకు తెలియుటలేదు ఒకవేళ అట్లు చేయవలెనని నిలదొందే ఈ కార్పొరేషను వ్యవహారములు ఒక అరంగంకాలమో ముప్పాళ్ల గంట కాలమో జరిపి వాయిదా వేయవచ్చును

ఆర్ యస్ ధనపాల మొకలియారగారు ఇటువంటి వాయిదాలు కరువుచేయబడుచున్నవి అందువల్ల పట్టణ పరిరములందీవచ్చెడి సభ్యులకు చాలా యిబ్బందికలుచున్నదని స్పష్టమిజి మురణమునకై విచారమును హంతకుని దురాగమునకు నిరసనను వెలిబుచ్చుచు తీర్మానమును ఉపహరింపవచ్చుననియు అట్టితీర్మానము తవకకూడా ఆమోదనీయచేయనియు చెప్పిరి అంతట వాయిదావేయవలసినదిగా అధిక సంఖ్యాకులు కోరినవిడట వాయిదావేయబడినది

గౌ. ఏ రంగస్వామి మొదలియారగారు(వ్యవసాయ వ

త్రిగారు) నేటిఉదయం మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి

హిందీ గ్రంథ నిషేధము

పండిత కాలిశిను శర్మగారు (ఆగ్ర) తన "యచ్చిర హరి" యక్షగ్రంథముపై నిషేధపుటలు త్రువు తొలగింపను హైకోర్టులో పిటిషను వేట్టిరి

తాకురు గలాబుసింగగారు తెచ్చిన యెన్నికదాను విచారింప వ్యాయమూర్తులు చెబులు వైచ్చెన్రోడరు, భువారదేవుగార్లు విచారకర్తలుగ నియమింపబడిరి ఆగ్రలో విచారించురు

నెక్టార్స్ ఫ్రెండ్ కాఫీ

10, 20, 40, 50 పానుల డబ్బాలయం

ప్యాక్సుచెయబడి, ఇండియాలో పంజాబుకు, తమిళు ప్రేమనులన్నిటికిని రైలుఖర్చులు లేక ఇచ్చుగా పంపబడును.

భర పాను 1 కి రు 0-12-0.

మీకు కావలసినవాటికి నేడే వ్రాయుడు.

THE NECTARS FACTORY
Coffee Department
Mettupalaiyam (Nilgiris)

మస్తిముల పరాజయము

రాజమహేంద్రవరపుట్టు 4 గోల్లుచేయుట

సుబ్బారావు గోల్లరత్నా వైపుదాదర్శనము

బ్రహ్మయ్యనాయుడు తిరిగి రెండుగోల్లుచేయుట

నిన్న 10-వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు రాజమహేంద్రవరము అట్టినకళాకాలజట్టును ఇచ్చటి మస్తిము హైస్కూలుజూను ఇచ్చట జరుగుచున్న ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల బంతియాట పోటీలలో పెరియార్ల ఆధిపత్యమును చూడవలసివచ్చింది. మస్తిములు గోల్లు కళాశాలవారికి చేసి జయప్రదించిరి. కాని నిన్నకాల్పుంతి యందు అట్టినకళాకాలము 6 గోల్లుచేసిరి గాని 4 మాత్రమే గెలుపు వచ్చినది.

క్రిందటిసారివలెనే ఈసారియు వాయుదేవుడు మొదటి యరంగంటయంతయు అట్టినకళాకాలముకి ఎదుటిపక్షమువాడై యున్నాడు. క్రిందటిసారివలెనే ఎవరు జయప్రదించుదురో చెప్పుట కష్టము సాహసించుటలేదు. మస్తిములు యిచ్చట ప్రసిద్ధిగాంచినవారు. అవసరమైన దౌర్జన్యము చూపగలవారు. అంతకుమించి సానబడుతున్నారు. రాజమహేంద్రవరపు రన్నకో రంగస్థలము స్థలమునకు 400 మెట్లదూరము దౌర్జన్యప్రయోగ విప్లవములేక కాలియంతయుగ నాడదలచినవారు. కాని ఎదుటికి కన్న పేరుగన్నవారే. అందువలన ఎవరు జయప్రదించుదురో ఈపాటుటకైనను పిలుచేకపోయెను. ఈపాటుయందు ప్రసిద్ధి కెక్కిన ఆంధ్రయంతయు శ్రీయుతును తిప్పరాజు సాహిత్యరావుగారు దౌర్జన్యప్రయోగముగాను అట్టినకళాకాలముకి.

మొదటిసారివలెనే 10-వ తేదీ మస్తిములకు రాజమహేంద్రవరపుట్టు 4 గోల్లుచేయుట. కాని రాజమహేంద్రవరపుట్టు 4 గోల్లుచేయుట అవకాశమును గలిగినది గాని నాలుగును బహుస్థలముగ గలిగియున్నచేతను కొంచెము దౌర్జన్యము దునితలలుచేతను గోల్లుగాలేదు. రాజమహేంద్రవరము గోల్లుకివరు చాలచక్కగ మొదటియరంగంటలో 8 గోల్లు గానలిన బంతులనావి వందలకొలది గమిగూడియున్న ప్రేక్షకులను ఆకర్షించుచుండుట గలుగజేసెను.

ఇంతలో మొదటి యరంగంటయెనది. ప్రేక్షకులలో చాలమంది రంగస్థలమునకు పరుగిడి బాగుగ నాడినవారిని ఈ త్యాగపరచుటయు, అభినందించుటయు కొంచెము లోటుచూపిన ఫలితమును ప్రోత్సహపరచుటయు, ఒక ర నిమిషములు జరిగెను.

తిరిగి యాట ప్రారంభమైనది. మొదటి 5 నిమిషములు రాజమహేంద్రవరపువారికి ఒత్తిడి ఎక్కువయ్యెను. తరువాత వాయుదేవుడు రాజమహేంద్రవర పక్షమును అవలంబించి సహాయకారియయ్యెను. ప్రతిపక్షికి ప్రబలవిరోధియయ్యెను. రాజగారు మొదటిబంతి బోటునకు బోవు ననుకొనిన దానిని లోనికి తన్ని పోతమున కీయగా యాత దాబంతిని చక్కగ లోలోనికి తన్నెను. ఇరువురు పుల్లములు గోల్లు కీపరును ఆక్రమింప నుండిరిగాని చాచకముతో బ్రహ్మయ్యనాయుడు వారి ముందునకు పరుగిడి తన్నెను. అదియే మొదటిగోల్లు. తరువాత సారాయణరావుగారు తన్నిన బంతిని వాజీ మందుకొని గోల్లు లోనికి తన్నినది. దూరమున నున్న బ్రహ్మయ్యనాయుడుబంతిపడెనులయన ప్రత్యక్షమైచూపదులకాళ్ళకత్తులగిరించుటకు తలతో బంతి గోల్లులోనికి తన్నెను. అదియొక గోల్లు తరువాత రాజగారికిటియూ హాతీమెకటి గోల్లుచేసిరిగాని అవి అక్కడనుండిగిరిగి గోల్లుకుప్పలను నిప్పించిరి. తరువాత సారాయణరావుగారు రెండుగోల్లు చేసిరి.

ఇప్పటికే మస్తిములలో పెరిగిన పెరుమాళ్ళను శివరామగార్లు ఒకయోచనచేసి వెనుక ఒకగోల్లుకీపరును పుల్లమును నుంచి తక్కినవారందరను ప్రతిక్షి రాజమహేంద్రవరముపైబడిరి. 2-త్తిడి ఎక్కువైనకొలదియొ రెట్టింపుయొ తన్నుచో రాజమహేంద్రవరమువారాడిరి. పెరుమాళ్ళు శివరామగార్లు సరిగ్గరాజమహేంద్రవరపుగోల్లులోనికి బంతికొట్టుటయు గోల్లుకీపరు 10, 12 సార్లుపుట్టుయొజరిగెను. అన్నియు అంతులేక నెలదరువచ్చిపెరిగినను కృష్ణస్వామి సుబ్బారావుగార్లు ఆసిరి. సుబ్బారావుగారు ఇంతచక్కగా గోల్లుకీపరుగ నెన్నడును ఆడలేదని వారిసెరిగియున్న పలువురు మిత్రులు తెలిసిరి. చివరచివర మొదటి కంటే నెక్కువగ దౌర్జన్యమును మస్తిము హైస్కూలువారు చూపినను 'ఫాల్' చేయక చక్కగ కాంతముగ గంటయంతయు యాడినందులకు ప్రేక్షకులు చాలమంది వారి యానందమును వెల్లడించెరి.

జయమందిన రాజమహేంద్రవరపు జట్టువారిలో కొంతమంది నిన్నటియాటవలన అస్వస్థులగుటచే నేటికి మానివేసిరేపు సాయంకాలము క్రియను కాలేజీవారిలో ఈసందర్భమున జరుగు కడసారియాట యాడెదరు. (స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘసభ

10-1-27 తేదీన స్వరాజ్య ఆఫీసులో జరిగిన కార్యనిర్వాహకసభ సభ్యుల కార్యక్రమము:-

శ్రీ బంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు (అధ్యక్షులు) గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావు, బులుసు సాంబమూర్తి, కె. కోటిరెడ్డి, చీమలవాగుపల్లి వారాయణరెడ్డి, పి.సి. వెంకటపతిరాజు గార్లు సభ కలవడిరి.

తీర్మానములు

1. శిశువర్తనులు, హిందూమతాద్వీపమును అనుక్రమమునగా పరిశీలించుటకు ఈసంఘమువారు గాఢసంతాపమును వెల్లడించుచు ఏతస్యత్యాగము హిందూమతాన్నిదీయ సమ్మేళనము ప్రబలసాధనముగ గాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

2. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క సాధారణసభ 22-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు గుంటూరులో సమావేశమగుటకు తీర్మానించుచున్నది. కార్యనిర్వాహకసభ ఉదయం 9 గంటలకు సమావేశమగును.

3. (క) గౌహతి కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారము ఆంధ్రరాష్ట్రములోని అన్ని జిల్లాలయందును ఈసంవత్సరమునకు కాంగ్రెసుసభ్యులను వెంటనే జేర్చి గ్రామతాలూకాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘములను ఏర్పాటుచేయుటకు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులను కార్యనిర్వాహకసభమువారు కోరుచున్నారు.

(గ) కాంగ్రెసుసభ్యులందరు ఖద్దరును ఎల్లప్పుడు ధరించుటకు యాసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

(చ) రాబోవు డిసెంబరునెలలో 42-వ దేశీయపహాసనసభ ముద్రానుష్ఠానము జరుపబడుటకు తీర్మానించి యాంధ్రులచేత ఆంధ్రరాష్ట్రములో అన్ని గ్రామములయందును కాంగ్రెసుసభ్యులు నిర్మించి నిర్మాణ కార్యక్రమమును విరివిగా కొనసాగించి కాంగ్రెసుపక్షమునకు తోడ్పడుటకు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

4. శ్రీయుత కందుల పిరరాజువస్వామి సాయముగారు కార్యదర్శిపదవికి యిచ్చిన రాజీనామాను అంగీకరించడమైనది.

(ఎ) వారీస్సాహెబ్ మున దేశ్ ధారక వాగ్దేవరావుగారిని కార్యదర్శిగానుండుటకు యెన్నుకొనడమైనది.

(బి) నూతనరాష్ట్రసంఘ కార్యాధికారుల ఎన్నికలు జరుగువరకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యస్థానము ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆఫీసులోనుండుటకు తీర్మానించడమైనది.

5. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వహణము నిమిత్తము తిలకు స్వరాజ్యనిధిని వెంటనే వసూలుచేయ ప్రారంభించుటకు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘములను యాసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

టం. ప్రకాశం, అధ్యక్షుడు.

ఎం. సి. సి. కి కేటుజట్టువారి రాక

పై క్రికెటు ఆటగాండ్ర జట్టు మద్రాసునకు జనవరి 17 తేదీ సోమవారం వచ్చెదరు. క్రింది ఆటలు ఆడబడును.

జనవరి 18-19 తేదీలు ఎదిరి. ఇండియను 11 జట్టు వారితో

21 తేదీ ,, యూజ్ పియను 11
23, 24, 25 ,, ఇండియను యూజ్ పియనులు కలిసిన 11 జట్టు వారితో.

ప్రతిదినము ఉదయం 11 గంటలకు ఆట మొదలు పెట్టబడును. సాయంత్రం 5-80 గంటలకు గెల్లిన గెల్లులు లెక్కచూడబడును. ఆఖరురోజున సాయంకాలం 4-80 గంటలకు ఆట ముగింపజేసి పందెములు లెక్కచూచుకొనబడును. వారు సాయంకాలం బోటుమెయిలుమీదనే సింహళమునకు వెళ్లబలసియుండుటవల్ల ఆట త్వరగా ముగియబడును.

క్రిడాప్రేక్షకుల టికెట్లు

క్రిడాంశమునకు ప్రవేశదము 0-2-0
జనసామాన్యము చూచుటకు గాలిరి టికెట్లు 0-2-0 (ప్రవేశదము గాక)
డిటో రు. 2, 3, 5

మొంబర్లు - ఆయాక్రిడాసంఘములకు రు 10 (అన్ని ఆటలకు కలిసి) రు 2 (ప్రతి నియామక ప్రదేశములకు ఆటకు ప్రత్యేకము)
క్రిడాసంఘసభ్యులు కానివారిని సభ్యులు రు 15 (అన్ని ఆటలకు) లు సిఫారసుచేసి ప్రవేశపెట్టిన యెడల రు 3 (ప్రతిదినం)

స్త్రీలు-సభ్యుల ప్రదేశములోనికిగాని క్లబ్బులయొక్క ప్రత్యేక ప్రేక్షక రు 5 (అన్ని ఆటలకు)

సానములలోనికిగాని, టిక్ట్లు రు. 1 (ప్రతిదినం) రు. 1 (ప్రతిదినం)

జనసామాన్య ప్రేక్షక ప్రదేశములకు సమిష్టిగా అన్ని ఆటలకు ఒక టికెట్టు యివ్వబడును.

సాయంత్రం 4 గంటల పైన తర్వాత టికెట్టులు సగము రేటు చొప్పున యివ్వబడును.

మంగళవారం 25 తేదీన మాత్రం సదకు అర్థ రేటు టికెట్టులు సాయంకాలం 8 గంటలనుంచి అమ్మబడును. మొంబర్లు కానివారై యుండియు, స్పెషల్ క్లబ్బు ప్రదేశములో కూర్చుండు వారికిగాని రు. 5, 8, 2 స్టాండ్స్లోనికి సన్నవారికిగాని వారి మోటారుకార్లు నిలబెట్టుకొనుటకు ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేయబడును. ఫలము కొద్దిగానుండుటవల్ల టిక్ట్స్ రాష్ట్ర కావలసినవారు ముందు మద్రాసు క్రికెటు క్లబ్బు గౌరవ కార్యదర్శిగారికి 48 గంటలు పూర్వము దరఖాస్తుచేసి తెలియజేసికోవలెను. మోటారుకార్లు నిలబెట్టుకొనుటకు ప్రతిదినము మోటారు 1-కి రు 1 చొప్పున చేయబడును. అన్ని ఆటలకు కలిసి టికెట్టు ఒకేసారి యైనయెడల మోటారుకారు 1-కి రు 3 చొప్పున చేయబడును.

టైసికిలనకు రోజు 1-కి 0-2-0
మోటారు టైసికిలనకు రోజు 1-కి 0-4-0

కాఫీహోటలుకూడ యేర్పాటు చేయబడినది

జాతీయ ఆరోగ్యవారము

శిశు ప్రదర్శనము

శిశు ప్రదర్శన పరీక్ష జనవరి 19వ తేదీ జరుగును. శిశు బహుమానమునకై హిందూవులు, అంగ్లో యిండియనులు యూజ్ పియనులకు శిశువులను ప్రదర్శింప వచ్చును.

ఇందులో నాలుగు లెగలు లుండును. మొదటి లెగతి: మూడు నెలలను, అంతకులోపు వయస్సు గల్గినట్టియు శిశువులు.

రెండవ లెగతి: 3 నెలలు మొదలు 6 నెలల వయస్సు శిశువులు.

మూడవ లెగతి: 6 నెలలు మొదలు 12 నెలల శిశువులు.

నాల్గవ లెగతి: 1 సం॥ మొ॥ 3 సం॥లను శిశువులు.

ఒక్కొక్క లెగతిలో ఒక్కొక్క వెండి పతకమును ఒక బహుమానమును ఉత్తమశిశువునకివ్వబడును. ఉత్తమ శిశువునకున్న కొంచెము ప్రశస్తతిగాను నరుసగా తరతమ భేదములుగా మరి మూడుబహుమానములు యివ్వబడును.

ఈ దినము ప్రత్యేక బహుమతులకూడా గలవు. (1) ప్రదర్శించబడిన శిశువులందరిలో గణపతికెక్కిన శిశువునకును (2) ప్రసూతి సంతకు శిశు పోషణ సంఘములవారు ప్రదర్శించిన శిశువులలో యుత్తమ శిశువునకును (3) కీర్తిపరులైన హిందూ కుటుంబములకు జేరిన శిశువులలో నుత్తమ శిశువునకును

(4) అంగ్లో యిండియనుల ఉత్తమ శిశువునకును
(5) యూజ్ పియను ఉత్తమ శిశువునకును
(6) ప్రశస్తతిమైన కవలలలకును

ఏ శిశు సంతకు సంఘములకును జేరియుండని పిల్లలను ప్రదర్శనమునకు తీసికొని రాగోరువారు సదరు శిశువుయొక్క వివరములను అసగా స్త్రీ పురుషవివరము, శిశువు రూకం, చిరునామాలను స్పష్టముగా వ్రాసి ఈ దినపవారికి ఈ నెల 15 తేదీ మిట్ట మధ్యాహ్నం వరకును దరఖాస్తులు అందజేయవచ్చును. అదేమొదలైనా సెక్రటరీ అందు ప్రజరరు. నేషనలు హెల్త్ అండుబేబీస్ హెజిల్ లాబోరటరీ మెడికల్ కాలేజి అని వ్రాయవలెను.

ప్రదర్శనము జరిగెడి దినము అసగా 19 తేదీ గాడి ఉదయం 8 గంటలకు పూర్వము ఏదైనా కొన్ని స్వల్పదరఖాస్తులు ప్రదర్శనమునకై అంగీకరింపబడును. శిశువులందఱును ఉదయము 8 గంటలకు హాజరు పరచవలెను. ఉదయం 8-80 గంటలకు శిశువుల విమర్శపరీక్ష ప్రారంభింపబడును.

సాయంకాలం 5 గంటలకు గవర్నరుగారు బహుమతులను పంచిపెట్టెదరు.

ఆత్మశక్తిపై రాజద్రోహ సేరము

కలకత్తా, జనవరి 10:- ఆత్మశక్తి రాజద్రోహ సేరము నేడు విచారణకురాగా డాక్టరు రామదాసుసాగుగారు వ్యాసమునందు దోషముకాదని సాక్ష్యమిచ్చిరి. క్రిష్ణుడు

కలకత్తా, జనవరి 10:- సాయంపులైన గూర్ఖాలనుపాలీసు వారును ఆల్లరి గిరిగిన స్థలమునందు కాపున్నను మొత్తము పైసంతయూ కాంతములో నున్నది. వైద్యాలయమునందు చికిత్స పండుతున్న వారందఱును సుఖులై యున్నారు. క్రొత్త ఆరెస్టులేమియు భయగలేదు క్రిష్ణుడు

తెనాలి

ఆంధ్ర సాహిత్యము - కాకినాడ

జనవరి 11

8-1-27 న తేది దినపత్రికయందు విలేఖరి అనుకేరిట ప్రాసిన నాటకాంశాన విషయములలో, తెనాలి శ్రీకృష్ణ భాంధ్య భవనమువారు మోసకృత్తములు చేసినందు ఆయా కృత్తములు ప్రజలందరను వర్ణించుకొనినటులను ప్రచురించి నారు. సదరు విలేఖరిగారు యందులో హేలువారు తోకృ ము కలుగజేసుకొని మోసము జరుపుటకు వారికి యేమంత యవసరమో యోచించుటయందు న్యాయ పరిశీలనా పథమున యన్నటుల గమనించుదు. కావున సదరు విలేఖరిగారి వ్రాతలను బట్టి చదువరులు సమ్మి దురూహాస్పదములు కావండుటకు యం దలి యధార్థములను తెలుపవలసి వచ్చినది:-

శ్రీ కాకినాడ ప్రేమాజుమవారివద్ద జనవరి 11 యన నాటకమును యిందువల్ల గ్రామ శాస్త్రరసనిచ్చే రు 800/-లకు కంట్రాక్టు చేయుటకే తర్ఫీదృశ్యము తెనాలి శ్రీ కృష్ణ భాంధ్య భవనములో చేయుటకు కంట్రాక్టురు హేలును అడ్డకు మాట్లాడుకొనెను. సదరు నాటకము కంట్రాక్టురుగా రికి 1వ తేదీన ప్రదర్శించునటుల యొడిచబడిక. కాని అశోక ననే శ్రీవారదానికేతన సహాయార్థము రామదాసు నాటకము ను గుడివాడవారిచే ప్రదర్శింప నున్నందున జనవరి 11వ తేది యా శోకననే ప్రదర్శించిన నికేతనమునకు నష్టము కలుగజేసిన వాడనగుదునని కంట్రాక్టురుగారు తమ కంట్రాక్టు నాటకమును యాశోకకు మాని కి 2వ తేదీన ప్రకటింపజేసిన తనవారిని పై ప్రమాజుమవారివద్దకు తీసుకు రావలసినదిగా పంపిన మాట వాస్తవము. 1వ తేదీన కంట్రాక్టు నాటకము జరుగనందున 2వ తేది నాటకము 3వ తేదీన ముత్యగ్రామములలో తమనాటక మును ప్రకటించిరి. కంట్రాక్టురుగారు 3వ తేదీని నాటకము ప్రకటించుట ప్రమాజుమవారికి తెలియదు. కంట్రాక్టురు మనిషిని పంపినను ప్రమాజుమవారు తాము యేర్పాటుచేసికొన్న గ్రామములలో ప్రదర్శింపక పోయిన మాటదక్కదని వచ్చిన వారిలో చెప్పిపంపిరి. కాని వెల్లినవారు సకాలమున తెనాలికి రాకపోవుటవల్ల కంట్రాక్టురుగారు ప్రమాజుమవారుతప్పకవచ్చే ద రను ప్రయత్నముతో టెక్లెను యాశోకన రాత్రి 7 1/2 గంటల వరకు మూతను రు 500 లకు అమ్మినటుల స్పష్టముగా తెలియు చున్నదిగాని విలేఖరిగారు ప్రజాసమాహమును జూచి యంద రిని టెక్లెను కొన్నవారినిగా దురూహపడి రు 1800లకుఅమ్మి నటుల పత్రికలో వెల్లడించిన విషయము సమ్యగనినది గా దని ఘంటాపథముగ చెప్పగలను. నాటక నిర్ణయపుకోజాలు యిరువదలువారికిని సకాలమున తెలియకపోవుటచే యిట్టి మోసము జరిగినది.

కంట్రాక్టురుగారు టెక్లెట్ల అమ్మకముతో పరారయి కట్టు ప్రాసించుకొనిగాని యిది యసత్యము. టెక్లెట్లబట్టపాపము చేయుటకు మధ్యవర్తిత్వము తెనాలి శ్రీచేర్యవారివద్దకు వెళ్లుట చేతను తెక్లెను మిక్కిలించుకొనుటలో యుంచినయెడలయెవరైనను కంట్రాక్టురువద్దకుని యూహించి భద్రపరచి వెల్లి వచ్చునంత లో టెక్లెట్లనువిడిచి టెక్లెయు కానరానందునను నటకు లు రానందుకను ఘోషముగ భావించి హేలుకు టెక్లె సబంధ ము లేనివారి భవిష్యత్తావములు విని యుద్దేశపూరితమున మన విలేఖరిగారు ప్రాసించే ప్రకారము హేలువారికి మూడు రు 500 లకు నష్టము కలుగజేసిరి. కావున యింత వరకు హేలు వారు హేలును అడ్డకు యిచ్చినంతమాత్రమున హేలువారిపై నిట్టి అపరాధం నిందాశోపణము గలుగజేసినం దులకు యధార్థవాదులగు చదువరులే గ్రహించుటగాక. ఒక వైపునండి హేలువారికి రావన్న దుస్సీతి మనమందరను పరి కించుచున్నప్పుడు వారు మోసకృత్తములకు పాల్పడిరిని చెప్పి సాహసించుట భూమిచారిత్రమైన విషయమని చదువరులిచ్చి టెక్లెనును గ్రహించుటగాక. గ్యాగురెటును హేలువారు అర్పించు ప్రయత్నించినటుల ప్రాసించిగాని యిది ప్రేక్షకులగుటనే జరు పుటకున్నప్పుడు కాకినాడకువల తెలియవచ్చుచున్నది. ప్రేక్షకులు నాటకమునుచూడ యెంత కుతూహలముతో వచ్చికో హేలువారును అంత కుతూహలముతో అడ్డవచ్చునగదా యని యిచ్చికేగాని ప్రభాభావశక్త్యమును మోసముచేసి కంట్రాక్టు రుగారికిగాని భక్తుగాని లాభము కలుగజేసుకొనవలె ననది తలంపుతో యిట్లు చేసిరా రను యవవాదులుగాని దురూహుల నుగాని తమతమ మనములనుండి చదువరులను మనవిలేఖరిగా రును విసర్జింపకని నమ్ముచున్నాను.

(యధార్థవాది)

హైదరాబాదు వార్తలు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

సామి శ్రీధానందుడు

జనవరి 11:- విలేకవర్షనీ నాటకశాలలో గత శుక్రవా రమునాడు శ్రీధానందుని నిర్వాణమును గూర్చి విచారము తెల్పుటకు సభజరిగెను. నాల్గువేలమంది ప్రేక్షకులు సభ వలంక రించిరి. ధర్మవీరవామననాయకుగా రధ్యక్షత వహించిరి. తీర్మానము ప్రాసించుట ఇంద్రాగారి కంపబడినది. తీర్మాన మును బలపరచినవారిలో మహమ్మదీయ సోదరుడు కూడ నుండెను.

నాయాలసభ

ఇటీవల జేగంబూరునందు నగరములోని నాయాలసభ జరిగెను. శ్రీయుత శర్మగారు (బారిష్టరు అధ్యక్షత వహించిరి.) నాయాల (మంగలివారి) సీతినీ బాసుచేయుటకై యుపన్యాస ములు జరిగినవి. కాకినాడరావు వైద్య ఎం. డి. ఎల్. ఎల్. వి. గారును, బుజ్జల కామకృష్ణారావు డి. ఎ. ఎల్. ఎల్. వి. గారును ఉపన్యసించి, నాయాల సోదరులను ప్రోత్సహింపరచిరి.

రేల్వేమిషను

పాఠశాల జాగీర్దారుల హక్కుల విచారించి నిర్ణయించుటకై నిజాముప్రభుగారు ఏర్పరచిన కమిషను గతసోమవారమునండి ప్రదీపించు పనిచేయుచున్నది. పని మరుగుగా జరుగుచున్నదనియు ముగ్గురు పాఠశాలజాగీర్దారులును తమవివాదములను దరఖాస్తులద్వారా తెలుపుకొనిరిని తెలియుచున్నది.

శ్రీ మునగాల రాజాగారు

వీరు వ్యవహారములనుబట్టి ప్రస్తుత మిచ్చటనే యున్నారని. ఇంకను వారముదినము లుండురని తెలిసినది.

కుజాతపత్రిక

ఈపత్రిక మహాభువన వహించిన శ్రీ నిజాంప్రభువు గారి జన్మదినమున ౬ జనవరినాడు వెడలినది. దీనియందు మనోహరమగు మూడురంగుల చిత్రపటమును శ్రీ నిజాముప్రభువుగారి యొక్కయు ప్రధానమంత్రిగారి యొక్కయు పటములు కలవు. నల్ల గొండజిల్లాలోని విఖ్యాతమగు రాజకొండ దుర్గమునుగూర్చి పటములతో గూడిన వ్యాసమును నిజాం రాష్ట్రములోని నాజిమాబాదు గురించిన పటములతోడి వ్యాసమును కలవు. మహబూబు నగరములోని నడ్డమాను కాసనము గూర్చిన వ్యాసమును ఫారసీ వాఙ్మయమున ప్రసిద్ధుడగు "ఫిన్లో సీ" కవినిగూర్చినదియును ఇంక ననేక వ్యాసములును పద్యములును ఉన్నవి. ఈపత్రిక నిజాంరాష్ట్రమున త్వరలో ఖ్యాతి వహించు లక్షణములు కానవచ్చుచున్నవి.

హైకోర్టు

మదరాసు హైకోర్టు జడ్జియగు రేలీగారు సానిక ఉన్నత న్యాయస్థానము (హైకోర్టు) ను జనవరి 11 నాడు చూచి వచ్చిరి.

ఆంధ్ర భాషానిలయ రజతోత్సవము

పనులుచురుగుగా జరుగుచున్నవి. అధ్యక్షులుగ నుండుటకై శ్రీ దేశోద్ధారలకు గౌరవికే పంపబడిన రేలీగారునకు జరాలింకను రాతేదిన కార్యనిర్వాహకు లనుకొనుచున్నారని. దేశోద్ధారలకు మరల రెండవార్త పంపిరట. వారు ఈ ఆహ్వానమును తప్పక అంగీకరించి నిజాంరాష్ట్రములోని అన్ని టెక్లె ప్రాంతముల ఆంధ్ర గ్రంథాలయముయొక్క రజతోత్సవసభను జయప్రథముగ జేయుదు రని ఆశింపబడుచున్నది.

రజతోత్సవ సంచిక

సంచికకొరకు వ్యాసములు సంపాదించుటకై శ్రీయుతులు గాడేపల్లి సూర్యప్రకాశరావు ఎం. ఏ., ఎల్. టి. గారును అదిరాజు వీరభద్రరావుగారును అవిశ్రాంతముగ కృషి సలుపుచున్నారు. కొన్ని వ్యాసములు పద్యములు సిద్ధమయినవట, గోలకొండ ముద్రణాలయముననే సంచిక ముద్రింపజేసే నున్నదని తెలియుచున్నది. సంచిక రెండుభాగములుగ ముద్రితమగునట. రెండవభాగమున ఉత్సవకీర్తనలు వృత్తాంతములు ఘట్ట సూచి యుండునట.

విరాళములు

రజతోత్సవములకు ఇదివరకు వేయిరూపాయలకుమించిన విరాళములు వాగ్దత్తములు సగమువరకు వసూలైనవి. శ్రీయుతులు రంగధామనాయకు బూర్గుల రామకృష్ణరావు (కార్యదర్శి) వడ్డకోడ నరసింహారావు, కేంకటచలము డి. ఏ. గార్లును మిగల సత్సాహాయితో యత్నములు సల్పుచున్నారు. ఈ యత్నమును జయప్రథముగ నడుపుటనుపని సమ్యక్ము తోచుచున్నది.

సంస్కరణములు

కరోడెరికాజమును అక్కారీకాజమును ఉపకారితేతనములపైన 1-వ జనవరినుండి తొలగిరి. మొదటివారి సానమున శ్రీయుత రుస్తుంజీ అనువారు ఉద్యోగమును స్వీకరించిరి.

రెవిన్యూ మంత్రిగారి యుద్యోగముపై ప్రెంచిగాకును, రెవిన్యూ సెక్రటరీ ఉద్యోగముపైన బాస్కరరాజుగారును అను నిరువురు ఆంగ్లయోద్యోగులు వచ్చిరి వచ్చిరి అని జనులు చెప్పుకొనుచున్నారు. వచ్చిన తరువాత గాని నిశ్చయము లేదు.

సంఘసంస్కరణ వివాహము

ఇటీవల జరిగినయొక వివాహము చాలముఖ్యమైనది. వరుడు మహారాష్ట్రుడు. వారిపేరు దేవదత్త శ్రీనివాస డి. ఏ. గారు. వధువు శ్రీమతి డాక్టర్ సుమిత్రాబాయి ఎఫ్. డి. డి. ఎస్. ఈమె సుప్రసిద్ధసంఘసంస్కరణ డి. రామారావుగారి కుమార్తె. తామారావుగారు కర్ణాటకబ్రాహ్మణులు. చాల సంవత్సరములను విశంతూద్యాహము చేసికొనిరి. వధువుతల్లి శ్రీమతి వరలక్ష్మమ్మగారు. వివాహమునకు గొప్పవారు పలువురు వయచేసిరి. వారిలో మహమ్మదీయులును, పారసీయును క్రైస్తవులును, శ్రీపురమండలమున కలరు. వివాహము వైభవముగ జరిగినది. ఈడంపతులు కుటులై మనెదరుగాక!

రాజమహేంద్రవరము

ఖద్దరుకొట్టులో దొంగతనము

ఈ నెల 6 వ తేది రాత్రి వెన్నేటి సత్యనారాయణ గారిచే స్థాపించబడిన దేశబంధు ఖద్దరుకొట్టులో దొంగతనము జరిగినది. సుమారు రూ 800 ల విలువగల ఖద్దరుగుడ్డలను రూ 78 లు సొమ్మును పోయినవి. పోలీసువారికి రిపోర్టుచేసిరి. దొంగతనముచేసినవారిని పట్టుకొనిరి గాని ఆస్తి ఏమియు దొరకలేదు. ఆ రాత్రి ఈ యూరిలో మరొకొన్ని చోట్లగూడ దొంగతనములుజరిగిన వని తెలియుచున్నది.

(వ్యక్తియవిలేఖరి)

కాకినాడలో దొంగతనములు

కాకినాడలోని రామారావుపేటలో తిరిగి దొంగతనములు ప్రారంభమైనవి. 6 తేదిరాత్రి నల్లారియిండ్లకు కన్నములు పడినవి. ఈదొంగతనములు జరిగినచోటులు పోలీసుదెవ్వుటి నూపరిం చెండ్లెంటుగారి యింటికి తోబుడిగజనుల దూరములో నున్నవి. పోలీసు అధికారుల యింటిప్రక్కనే యిట్టి దురంతములు జరుగుచున్నదిక తలచుకొనునెల చెచ్చటగలదో తెలియకున్నది. పోలీసువారు తన క్రొత్త తీసికొనకపోయినచో ప్రజల కమితమైన కష్టనష్టములు గలగును.

కోటమర్రి చినరఘుపతిరావు.

రాజప్రతినిధి

తెంగుటూరు, జనవరి 8:- రాజప్రతినిధి రెండురోజు లిక్కడను రెండురోజులు మైసూరులోనుండి అక్కడనుండి ఉడకమండలము వెళ్లెదరు. సరియైన తేదు లింకను తెలియవు.

(శ్రీ ప్రెసు)

ఆంధ్ర భాషాసాహిత్యము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ.రా.శ్రీకృష్ణమంచి రామలింగారెడ్డి యవ్. ఏ. గారు ప్రోత్సహన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనాచార్యా పీఠ సాంఘికదాయములు రెండుడు చక్కగా వినిరంగబడినవి. సుమారు 160 మంది పూర్వకవుల క్రమరేఖయు బుడాహరింపబడినవి. తెలి విశిష్టమిది సులభము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులగువాడె జరుగవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ వింతకుమున్ను తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. 880 పుటలు రెండు పంపులములు పోస్తేటికాక రు 1-4-0 రెండు కలసిన రైదు రు 1-8-0 ఆంధ్రదేశీయాలకు, నాటకాదుల లక్షణము రు 0-6-0 కావలసినవా రిట్లు వ్రాయవలెను.

తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, 8170 ఇన్స్టిట్యూట్, రాజమండ్రి.

క్షీరబలాత్మలము

క్షీరముక్త్యుల రాజాగారు తయారుచేయించినది. వస్తువ వాతవ్యాధులను గుదుర్చును. అనేకులు వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు వ్రాయుదు. అర్జునసాయనశాల ముక్త్యుల, (కృష్ణా.)

కర్నూలుమండలము

త్రోమసూచనలు

(గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ, ఎం. ఎల్. సి)

ఇప్పటికి మాడువారముగ పత్రికలలో వ్రాయుటకు కఠినమైయుండలేదు కాంగ్రెసుగడవిడి ఈకార్యమును కొంచెముదృఢపరచి అయిన నీచాలస్యమునకును ఫలములేకపోలేదు

డిసెంబరు 11 వ తేదీతో అంతమయ్యేవారమునందుకూడ ప్రభుత్వపువారిపట్టికి నితిగతులు మొత్తముగా సమాధిగ నే ఉన్నట్లు స్థించినది సమాధిగనున్నను రోకటివాట అధికారులు ప్రకటించు రిపోర్టుల కాచారమా చేమియని సందేహించుచుంటిని 15 వ తేదీ పత్రికలో ఆమాటవ్రాయునకూడ వ్రాసితిని 18 వ తేదీతో అంతమయ్యేరిపోర్టులో కొంతమార్పు కావచ్చినది కోవెలకుంట్ల మార్కాపురము పత్రికొండ తాలూకాల లో భాగము అందు నితిగతులు బాండ్లేదని అధికారులు ఒప్పుకొనిరి అదివరలో కోవెలకుంట్ల కంభం తాలూకాల భాగములలో మాత్రము కుప్పిపైరులు మాడిపోవుచున్న నన్నవారు మార్కాపురము తాలూకానుకూడ చేర్చిరి 25 వ తేదీతో అంతమయ్యేరిపోర్టులో ఇంకను కొన్ని క్రొత్తవివరములు కనిపించుచున్నవి మార్కాపురము, కంభం, కోవెలకుంట్ల తాలూకాలో మాడిపోవుచున్నవని కుప్పిపైరులవిషయమున కొంతమాడిపోయినవి, కొంతమాడిపోవుచున్నవి అన్నారు కాలమాసనీతిని గురించి వ్రాయుచు కోవెలకుంట్ల, మార్కాపురము, పత్రికొండ తాలూకాలలోని భాగముల నితి బాండ్లేదనిన మాటలకు బదులు తృప్తికరముగా లేదని వ్రాసినారు ఇంగ్లీషు భాష వివరతపు భాష తృప్తికరముగావనట బాండ్లేదనట కంటే చెడిపోయిన నితిని నిర్ణయము కాబోలు జనవరి మాసపు మొదటి తేదీతో సంతమగువారపు కాలమాసపు రిపోర్టు కూడ ప్రకటితమయినది అందులో పత్రికొండ, ద్రోణాచలం, నందికొట్కూరు తాలూకాల భాగములలో ఆలస్యముగా విత్తిన కుప్పిపైరులును నంద్యాల కర్నూలు తాలూకాల భాగములలో కొన్నయు కొంత మాడిపోయినవి కొంత మాడిపోవుచున్నవి అని వ్రాసినారు కోవెలకుంట్ల, మార్కాపురము, పత్రికొండ తాలూకాలలో నితిగతులు తృప్తికరముగాలేవని ఈ రిపోర్టులోను పూర్వపు మాటలు కలవు పశువులకు కావలసిన గడ్డి పత్రికొండ, కోవెలకుంట్ల, కంభం, ద్రోణాచలం, మార్కాపురము, కర్నూలులోని భాగములలోనే గాక శిరువల్ల తాలూకాలో కూడ అరుదని వ్రాసినారు ద్రోణాచలము తాలూకాలో ఆలస్యముగా విత్తనమువేసిన పైరులు ఎండిపోవుచున్నట్లు డిసెంబరు మాసములేదని వ్రాసినారు పత్రికొండ తాలూకా విషయము ద్రోణాచలము పత్రికొండ తాలూకాలో జంటగా కొన్నించుచున్నది తప్పు వారలమానపు రిపోర్టులో వరుసపడి కన్నడుటలేదు నితిగతుల పూర్వన చేయవలసి వచ్చునప్పటికి పత్రికొండ తాలూకా కోవెలదలిట్ల మార్కాపురములలో చేరి తృప్తికరము కాని గతియందు ఎండిట్లు విత్తనముచున్నది ద్రోణాచలము మాట యెత్తుకొనుట కూడా కాలమాసపు రిపోర్టును వ్రాయునట్టి అధికారి నీయర్ల ద్రోణాచలము తాలూకాపై ప్రత్యేకమైన కోపమాసినవాలే లేక సానిత్యమైన యధికారులు కారాగృహములో ములున్న అట్టివిమలలుజిల్లా కలెక్టరుగారు సానికాధికారుల మాటలను విశ్వ అట్టివిమలలుజిల్లా కలెక్టరుగారు నిజముగా ద్రోణాచలములో కొంచెము భాగమును పత్రికొండ తాలూకాలో కొన్ని భాగములును చిహ్నము చేసితమ అమడ విడ్డబు 1881-1882 వ ఫసలీలో రెండు లక్షల తాలూకాలలోను నొక రీతిగ రెమిషను ఉచ్చిసట్లున్న రైతులకు అప్పులు సర్కారువారు ఇప్పించినట్లున్న తెలియుచున్న లోది అట్ల సందర్భములలో కర్నూలు కలెక్టరుగారు ద్రోణాచలము తాలూకా విషయమును గూడ స్వయముగా విచారించి లక్షలయలపై అభిప్రాయమునకు వత్తురు గాక యని కోరివలసి యున్నది నితిగతులు తృప్తికరముగాలేవని అధికారులంగీకరింపవలెనని కోవెలకుంట్ల, మార్కాపురము, పత్రికొండ తాలూకాల ప్రభుత్వ కోవెలకుంట్ల, మార్కాపురము, పత్రికొండ తాలూకాల మానియలలో నైనను అధికారు లేమిచేయుచున్నారనది విశేషమైతూ ఇదివరకు తెలియలేదు ఇకముందు తెలియగలదని నాన ప్రాప్తికము ప్రజలమొరలమాత్రముచాలయెక్కువగానున్నవి కర్నూలుగారికి అనేక ప్రాంతములవారు అనేకవిధములుగా అడ్డలు గత్తెంపుకొనియున్నారు అందులలోని విషయము లొక కొన్ని చిహ్నములు యవసరమని నాకు తోచుచున్నది

(1) కిస్తీలు కస్తీగా వసూలుచేయుచున్నారు ఇట్టి కస్తీ ఆపవలెను
(2) రెమిషను లిప్పించవలెను
(3) 1881, 82 ఫసలీలో ఇచ్చినవిధముగానే రైతులకు తకావీమొదలైన అప్పులు సర్కారువారు స్వల్పపుచ్చట్లకు వడ్డీచుజరతో ఇప్పించవలెను
(4) పశువులు మేతకుపోవుటకు మశీహదారీ లిప్పించవలెననిది
(5) పశువులు నీళ్లకుగాను కొన్నికొన్నిప్రాంతములలో రిజర్వుఫాక్టరీద్వారా పోషిలయియుండును కాబట్టి అట్టిమాన్యులు నిరోధముకాకుండా చేయవలెను
(6) నీటివనతులు కలిగించునట్టి చిన్నచిన్నపనులున్ను, రోడ్లపనులున్ను, ఇతరపనులున్ను పెట్టింది బీదలకు జీవనము కల్పించవలెను ఈసంబంధమునందు పంటకొంతపండిన ఒక గ్రామమువారు వ్రాసినమాటలు ఈక్రింద పొందుపరచుచున్నాము
“ఈసంవత్సరము పంటలు ఫలించేదు సర్కారుపన్నులు, తకావీలు, సావుకాబాటలు మాకుపండిన నాల్గుఅకరాల పంట ధాన్యములో అన్నీ చెల్లించుతాము ధాన్యము అమ్మిన తర్వాత మాకు తినుటకు గింజుమీరకపు కాబట్టి మేము చాలా కాలముంచి రోడ్డుపెట్టుచు చెల్లించుచు ఉన్నందుకుగాను ఈవ్యకాలంలో ఫ్యామిలీకోర్డు వేయించినట్లయితే ఈ మట్టా పంటలు పండిన గ్రామాలవాండ్లకు మాకు, బీదలకు రోడ్డు పనిపెట్టితే జీవనం జరుగును”
సర్కారుపన్ను, తకావీ, సామాకారలబాధ ఇవి తప్పు నవికావు ప్రాంతము సారవంతము కానిచోట, కొద్దిగా పండిన చోటగూడ ఈబరువుచేత రైతు బీదపడుననుటలు వాస్తవము. కర్నూలుజిల్లాలోనే వానలతక్కున ఎల్లప్పుడు తక్కువ అందులో పత్రికొండ, ద్రోణాచలము, మార్కాపురం, కోవెలకుంట్ల భాగములలో చాలతక్కున ఈసంవత్సరము ఆరేళ్లుగానుగూడ వ్వుము కొన్నిచోట్ల మూడింట రెండుభాగములకు తక్కువయే పడినది వర్షము బాగాకురికిన భాగములలోజేరిన జిల్లాఅంతటికికూడ రమారమిగ ఈదామామెపడినది ఎర్రగ్రామాలపంట మంచికాలములోనే సామాన్యడరు బీదరైతును బ్రతికించునది గాదు నల్లరేగడివి తీసేపడుకులేవన్న ఫలముగటయెను ఇట్టి దుర్గినితో కొద్దిగాపండినచోట నున్న నాలుగుగింజుమ్మి సర్కారుపన్ను చెల్లించినంతమాత్రముచేత అధికారులు రైతు సుఖముగానున్నాడని యుండరాదు ఒకటికి కానరాని గొప్ప రోగములలో చేరదగిన పేదరొక్క రోగమును అధికారులు కనిపెట్టు ప్రయత్నము చేయకున్నయెడల రాజ్యనీతి ప్రంగిపోవు ననుట మరవరాదు
(2) త్రాగుడు నీళ్ల బావులు మొదలైన సౌకర్యములు వెంటనే కనిపెట్టి మరమ్మత్తులు చేయించుట, క్రొత్తవి త్రవ్వించుట మొదలగుపనులు వెంటనే చేయించవలెను
ఈవిషయమునందు తాలూకాబోర్డులవారు శ్రద్ధవహించవలసియుండురు ఆయాతాలూకాబోర్డులవారు తమతమయిలా కాలలోని ప్రతి గ్రామమునకును ఇప్పుడు కల వసతులు వాని యోగ్యతాయోగ్యతలు కావలసిన వరమ్మత్తులు, క్రొత్తగా చెయవలసిన ఏర్పాటులు అన్నిటిని తమ యింటిపనిగా ఆలోచించి ఖర్చులకు కావలసిన ద్రవ్యము మొత్తసాధారణనితిలో పెట్టగలవని, ఎక్కువగా ఎంత రాకొనవచ్చునది నిర్ణయించి యాచుబాధిమై అన్నయనకు లేక నీళ్లు కానక దుఃఖపడు దెలవు నేవను తగిన ఆధారమున సంపాదించుప్రయత్నములు చేయవలసి యుండురు

76 విడ్డలను కన్నవారు

వియన్నా సంఘమువారు క్రిందవసరమైన సంగతులను తెలియచేయుచున్నారు — “పెర్నాడుపి.కొ.పెర్నా” అను వారు జర్మను సరిహద్దు సమీపమున నివసించుచున్నవారు వారికి 76 విడ్డలు జీవించియున్నారు 69 విడ్డలు వారికి మొదటిభార్యలకు కలిగిరి ఆయన 56 వ ఏట చనిపోయినది ఆయనకు 4 మార్లు 4 విడ్డలువంతున 7 మార్లు 3 విడ్డలువంతున, 16 మార్లు 2 విడ్డలువంతున కనినది ఆయన 57 వ యేట రెండవమారు పెండ్లివెసుకొనినారు దేవుడు వారికి ఆయమమూలముగా 10 విడ్డలను కృతజ్ఞతయిచ్చుచున్నాడు ఈయనకు రెండు మార్లు 3 విడ్డలు వంతున పుట్టిరి వీరియొక్కవిడ్డలలో ముగ్గురు చనిపోయినారు తతయ్యవారింకను సజీవులై యున్నారని (స్వరాజ్య - టెమిలు)

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఎయిడెడ్ టీచర్ మేనేజర్ల సంఘము

మనరాష్ట్రముందు దేశకాల పాత్రల సనుసరించిన విద్యా విధానములేక లోపభూయిష్టముగ నున్నదని చాలవందికి తెలిసిన విషయమే ఈ విషయమును గురించి, మద్రాసు గవర్నమెంటువారునూ తగ్గుశ్రద్ధను చూపక ఉదాసీనభావమును వహించుచున్నారు ముఖ్యముగ మనశసరముగ ప్రారంభవిద్య విషయమై దేశనాయకులు కూడ తటస్థభావమును చూపుచున్నారు
ప్రారంభవిద్యా స్వరూపస్వభవ నిర్ధారణకై పనిచేయు యుపాధ్యాయ మేనేజర్లకు ఎట్టి సహాయ ప్రోత్సాహముల నొసర్చినలయునో నిర్ణయించి వానికై పనిచేయుటకు ప్రథమమున సంఘములు కావలసియున్నవి
ప్రతిజిల్లాలోను, ప్రారంభ విద్యాకోషకర్తయు ఆయా జిల్లాల ఎడ్యుకేషనల్ కమిషన్ల చేతులలో నున్నది కొద్ది సర్కారు సహాయముతో స్వతంత్రులై స్వయంసహాయము మీద ఆధారపడి దేశమునందు విద్యను వ్యాపింప జేయుచున్న ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ టీచరు మేనేజర్లకు ఈజిల్లాల విద్యా సంఘములో ఎక్కడను ప్రాతినిధ్యము లేకున్నది
ప్రతి జిల్లా లోను ఎయిడెడ్ పాఠశాలల సంఖ్యకంటె చాల తక్కువయి యున్న యితర మిషనరీ వారికి ప్రాతినిధ్య మిచ్చిసర్కారువారెంతయో ప్రోత్సాహమిచ్చుచున్నారు ఎంత సౌత్వముగా పనిచేయుచున్నను, ఎంత అధిక సంఖ్యగలిగియున్నను, నాకోమిషన్ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలవారికి ప్రాతినిధ్య మిచ్చుట లేదు
ఈ విషయమయిస్తే, ఇంకను ఎయిడెడ్ టీచర్లకు ఆగ మెన గౌరవ, ఆర్థికసౌతులను పొందుటకు గురించియును, ఎడతెగని ఆందోళనను సెల్లుటకు మనరాష్ట్రమున కంతకును “ఆంధ్రరాష్ట్ర ఎయిడెడ్ టీచర్ మేనేజర్ల అసోసియేషన్” అను పేరుతో ఒకసంఘమును నేర్పాటు చేయుటకు నిశ్చయించుకొంటిమి
ఈ సంఘమును వెంటనే రిజిస్టరు చేయించవలసిన దని జవాబుదారీగల ప్రజాసాయకులును, విద్యావిషయక ఉత్తమాద్యోగులును సలహాల నిచ్చి యున్నారు గాన త్వరలో అట్లు చేయబోవుచున్నాము
కాబట్టి తమరు తమ జిల్లానుంచి ముగ్గురికి తక్కువ గాని సమర్థులు ప్రతినిధుల చేర్చున వెంటనే అధ్యయము 1927 వ సంవత్సరము జనవరి 15 వ తేదీలోగా నైనను పంపుటకు ప్రార్థించుచున్నారము
మీరు పంపు తీర్మానములును, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములును, యాసంఘపు వైస్ ప్రెసిడెంటుగ ఈదర వెంట్రాపు పంపుటగారికి (పవత్ పేట, యేలూరు) పంప ప్రార్థితులు
తా. వేణుగోపాలరావు
ప్రెసిడెంటు
చతుర్థవార్షికోత్సవము, రామభద్రయ్య ధర్మాయుధ్యైవద్యశాల, నంద్యాల
అక్షయ సం॥ పుష్య శు ౧౪ లు ఆదివారము (1927 జనవరి 16 తేదీ) సాయంకాలము ౫ గంటలుమొదలు నంద్యాల పురమునందలి మునిసిపల్ బాలికా పాఠశాల భవనమున ప్రైయా యుర్యేద్ దైద్యశాలయొక్క చతుర్థవార్షికోత్సవము జరుగును మరాష్ట్రీ కోటిరెడ్డి బారిష్టరు, ఎం. ఎల్. సి గారు అగ్రక్షిప్త సహాచరరు
గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ, ఎం. ఎల్. సి. కార్యనిర్వాహకులు.
అలలాయుర్వేదవిద్యాపీఠ (విద్యాసమ్మేళన) పరీక్షలు
ప్రెచ్చెన్న పరీక్షలు 1927 మార్చి 28 తేదీనుండి ప్రారంభమగున పరీక్షాసలములు 21 గలవు పరీక్షలకు దరఖాస్తు చేయువారి దరఖాస్తును, దరఖాస్తు గుసములును 1927 జనవరి 31 తేదీవరకు యాదగన చిరునామాకు పంపవచ్చును
విద్యాపీఠకార్యాలయము నాయగంజ్, కాన్పూరు
దరఖాస్తుపత్రములును పరీక్షావిధుల పత్రికలును ఒక అణా చిటిపందిన పంపవచ్చును
పరీక్షలనుగూర్చిన సంఖ్యాపీ యాదగనవారికి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును
ప్రియత డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీపతి
బి. ఏ. యం. బి. సి. థం
పోస్టుబాక్సు నెం. 809, మద్రాసు.
వీరు మద్రాసు కలెక్టరునకు పరీక్షాపర్యక్షకులుగా నియమింపబడిరి.

వ్యవసాయము

(3)

సేటివరకు చాలలకమీషను వాతవలన విచారించబడిన సాక్షులలో చాలవరకు వ్యవసాయపు కిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన గవర్నమెంటు ఉద్యోగములే. ఈ కమీషనువారి కిచారణ, యీదేశమందలి వ్యవసాయభివృద్ధి నపేక్షించియో, లేక యీదేశపువ్యవసాయదారుని తేను మారయుటకో, గోచరింపక న్నుడి. కాని, వీరు విచారించుచున్న సాక్షులనుబట్టియును, అకు గబదుచున్న ప్రశ్నలపై ఖరీదీబట్టియును, వ్యవసాయభివృద్ధి నపేక్షించియో, అయియుండునని అనుమానింపవలసినచున్నది. ఏ తొకనిచ్చితాభిప్రాయమును, వనస్సునందుంచుకొని, అట్టిదాని అమలులో పెట్టుటవలన, నెదుర్కొనవలసినవచ్చు క్లిష్ట పరిస్థితులను, సమయోచితముగా సమన్వయించుకొనుటకు అవసరము సాధనసంపత్తిని, సమకూర్చియుంచుకొనుటకు, ఇట్టి విచారణను సాగించి, సముజాయపీని ప్రోత్సేయించునైనా రా? లేక, దేశపరిస్థితులను పరిశీలించి, ఒక లాభదాయకముగ విధానమును పన్ని, అట్టిదాని నమలులో పెట్టుట కీవిచారణను సాగించుచున్నారా యనునదియే ప్రస్తుత విశర్కనీయాంశము. ఏదిట్లున్నను, విచారణాంతరము, యీదేశపు వ్యవసాయమునందొక అపూర్వమైన మార్పొదవక మానదని సందేహింపవలసి వచ్చుచున్నది. విచారణ, వ్యవసాయభివృద్ధికికొరకు మాత్రమే అయినయెడల, వ్యవసాయదారింకను, అధోగతినిందకమానదు. వ్యవసాయదారుని తేనుమారయుటకే అయినయెడల, అట్టివిధానావలంబనమువలనవచ్చు, ప్రభుత్వాదాయపులోటు, తదితరులపై బడక మానదు.

కమీషనువారి విచారణ ప్రత్యక్షముగాను పరోక్షముగాను కూడ సాగుచున్నట్లు కనిపించుచున్నది. ప్రత్యక్షముగా విచారించబడు సాక్షులందరు యిప్పటివరకు ప్రభుత్వోద్యోగములను త్యుల్యులును అయియున్నారు ఇట్టివారి సాక్ష్యము ఒకయంత్రాలయములోని ఇంజనీయరు సాక్ష్యమునుంటిది. ఇంజనీయరును విచారించ మొదలైనయెడల యంత్రముయొక్క నిర్మాణచరిత్రను దానిపనివానితనమును విశదీకరింపగలకుగాని అందలి పరిశ్రమయొక్క లాభనష్టములగాని కష్టసుఖములనుగాని వివరించుట కాలేనికి సులభసాధ్యము కాకపోవచ్చును. కాబట్టి డిపార్టుమెంటు సాక్ష్యమువలన ఆడిపార్టుమెంటులోని లోపములను నిరూపించి సంస్కరింపబడుటకు అవసరముగ సలహా నివ్వగలుగునుగాని, ఆడిపార్టుమెంటుచే పరిపాలింపబడు వృత్తిలోని లోపాలలోపములను మంచిచెడ్డలను వ్యక్తీకరింపలేదనుట నిర్వివాదాంశము.

ఇదియునుగాక ప్రభువారమునుగోరువాడు ప్రజాభ్యుదయమునపేక్షించువాడై యుండుటయు, ప్రజాభ్యుదయమును వాంఛించువాడు ప్రభువారమును సరకునేయడు, ఇది అనాది సిద్ధముగ లోకాచారము. ప్రభువులకును ప్రజలకును సాత్విక గుర్తింపు ఉభయుల మన్ననలకు పాత్యులుకాగల ప్రజాభుగిణులను ప్రభుత్వోద్యోగము లిక్కాలమందరుదు. కావున ప్రస్తుత ప్రభుత్వోద్యోగముల సాక్ష్యమువలన, ప్రభు, ప్రజాపితామహుని విధానము బయల్పడెను ననుకొనుట వట్టికల్ల.

పరోక్షమువలన విచారణయొట్టివన, కొన్నిప్రశ్నలను తయారుచేసి వాటి నాయాజిల్లాల అధికారులకుపంపి వాటి కాయాప్రాంతములందలి ప్రజానాయకులనబడువారల వ్రాత మూలకములైన సంజాయపీలను కోరుట, ఇట్టివాటి కివ్వవలంబు దాఖలాలెట్లుండునన తొలతొలతనే నిశ్చితాభిప్రాయముతో నున్న న్యాయాధిపతియెదుట తన వాదబలముచేత ఆయనను ఆ అభిప్రాయమునుండి మరల్చజూచుటనంటిది. తన వాదమును బలపరుచుకొనుటకై చెప్పబడు హంశములన్నియు న్యాయమైనవే అని యిరిగియుండియు తన మనోభీష్టమును నెరవేర్చుకొనకలెనని మొదటినుండియు నిశ్చితాభిప్రాయముతోనున్న న్యాయాధిపతి వాటినిన్నిటిని అన్యాయములనియే సమర్థింపజూచునుగాని నిజానిజముల నరయుటకై వాటినిహతగాగొనుట నియ్యకొనదు. న్యాయాధిపతి పక్షపాతబుద్ధితోనున్నాడని కనిపెట్టబడినప్పుడు వివేకవంతుడగు పక్షి తన వాదములోని బలమును ప్రతికక్షివాదములోని లోపములను నిరూపించి చెప్పుటకుగల విమర్శశాస్త్రము (argument) నై నను నదలుకొనునుగాని తనను విమర్శించి చెప్పుచునుటయే గౌరవముగాభివించి, అడగుటయే తడవుగా ఏకరపుబెట్టుట కుద్యమింపదు. ఏకరపుబెట్టినచో మొదటినుండియు మనోనిశ్చయముతోనున్న న్యాయాధిపతి వీని వాదబలమును దుర్బలత్వముగా సమన్వయించి తీర్మానమును వ్రాసివట్టయిన అవివేకముతో ప్రవర్తించిన పక్షిలనకు అట్టి బున కాధారములుండక పోవచ్చును.

కావున కమీషనువారి పరోక్ష విచారణకు సంబంధించిన ప్రశ్నలకు ప్రజానాయకుల మనుకొనెడివారలు సమాధానమిచ్చుటకూడ అసాలోచనీయముగ విషయమే. వీరి వ్రాతములముల సంజాయపీలు ఒకానొకప్పుడు వీరిని బాధించుటకు పూర్ణ సుపకరింపును.

ఉత్కృష్టమైన ఓషధులవలన మాన్యు !!

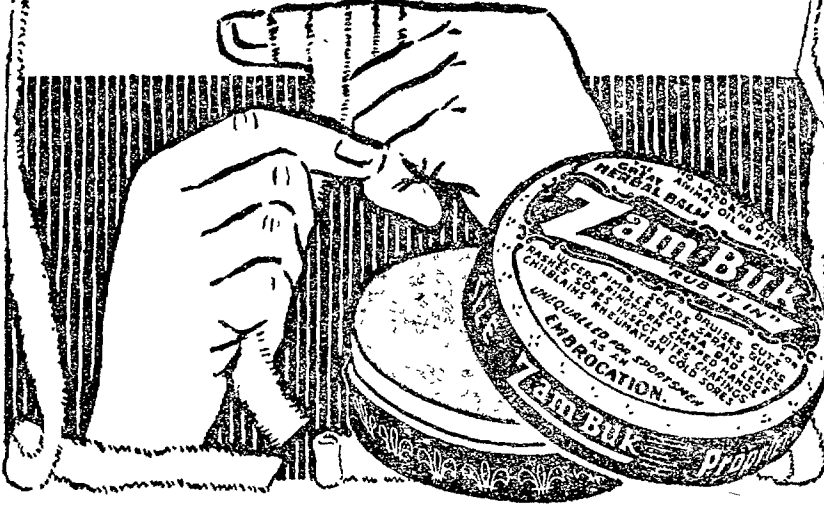

చక్కమున శీఘ్రములో స్పృశించెదము. చిగుము, చెమటకాయలు, తామర, విషమరుపు, మూలవ్యాధులు, వ్రాములు లోనిపుండు మొదలగు వాటికి జాంబిక్ అశ్వశుభ్రముగా పనిచేయును. అగి పురగుకాటు, కత్తి దెబ్బ, గాయములు, మంటలు, గోమడుపుండు, అశుశుభ్రండు, మొదలగు వాటినిగూడ నివారించుటలో ఉత్కృష్టమైనది.

జంతుసంబంధమైన క్రొవ్వ చేర్చబడలేదు.

జాంబిక్ శాస్త్రయుక్తముగా అపురూపమైన ఎక్కువధరగల మూలికలచే తయారు చేయబడినది. దీని పరిశుద్ధతకు గారంటీ చేయగలము. సాధారణ తైలములవలె దీనియందు, జంతుసంబంధమైన క్రొవ్వ, అపరిశుభ్రమైన లోహములు చేర్చబడి యుండలేదు. నేడే ఉత్కృష్టమైన మూలచేత తయారు చేయబడిన జాంబిక్ను కొనుడు.

చిన్నపెట్టె రు 1-0-0 పెద్దపెట్టె రు 2-4-0
జాంబిక్ ప్రతిమందుల దుకాణములోను దొరకును.

ఏజెంటు:-

మిస్టర్సు దాదా అంతు కంవెని, ఎస్సినేడు, మద్రాసు.

18 వ శతాబ్దమునందు ఆంగ్ల దేశమందు వ్యవసాయ మితివై న్యాసస్థాయమున పుడు దాని నభివృద్ధిలోనికి తీసుకొని వచ్చుటకై వీరిచే అవలంబింపబడిన విధానములన్నియు గ్రంథములై యున్న సంగతి వీరికెఱుకయే. ప్రాస్తు దేశమును భూమితక్కువై దున్ను వారలెక్కడైనందున అప్పటిలో ప్రజాసముదాయమున కన్యవృత్తిలేక, దీనికి తోడు కాలకమావేతమే దేశము దుర్భిక్షమైయున్నప్పుడు, వ్యవసాయదారునినితొలగించి వ్యవసాయమెట్లుభివృద్ధిలోనికి తేబడినదో వీరికి తెలియక పోలేదు. జర్మనీదేశమందును దాని సామంత రాష్ట్రములలోను పరిశ్రమాభివృద్ధి, వ్యవసాయవిధానమును సంస్కరించుటలేత కలిగినమార్పును విషయము, వీరికి క్రొత్తగాదు. రషియాదేశమందలి వ్యవసాయదారుని బానిసత్వ మెట్లు పరోమించినదో ఆసంగతికూడ గోప్యముగా నుంచబడిన విషయముకాదు. విగ్లాండు దేశమనందు వ్యవసాయదారు డనుభవించిన యిక్కట్టులు వర్ణనాతీతములు. ఇట్టి వీరి స్థితులన్నియు చక్కపరచుట కనలంబింపబడిన విధానములన్నియు ప్రభువులకు నువిదితములే. కాని అవి అన్నియు స్వాతంత్ర్యమనుభవించుచున్న దేశములు. ఇది పరాధీనత ననుభవించుచున్న దేశము. ఇట్టి దేశమున కెట్టివిధాన నవలంబింపవడవలెనో తెలియకపోతే తెలియకపోవచ్చును. ఇందు కొల కీకమీషనువారు దృఢమించి యుండవచ్చును.

ఇప్పటివర కీకమీషనువారివలన వేయబడిన ప్రశ్నలన్నిటిలోను ముఖ్యత యీ యదగిన ప్రశ్న ఒక్కటే. అది అధ్యక్షులగు లిక్లెట్ గోప్రభువలన డాక్టరు వ్లావ్వికాగారి సాక్ష్యసంవర్ణమున వేయబడినది. ఈ ప్రశ్న యీ ప్రభువుయొక్క విశాలస్వభావమును చాటుచున్నది. దీనినిబట్టి యీ ప్రభువున కీవిద్యకు సంబంధించిన చరిత్రాత్మకమంతయు హృత్పూర్వకమునందు యీవృత్తియందు అనుభవసిద్ధముగ పొందిత్య ముంసియుండుననియును ఊహింపవచ్చును. ఇదియునుగాక యీవిధముగా యీ ప్రభువు ప్రశ్నించునప్పటికి, యీయనకు హిందూదేశ పరిపాలనావిషయకమున ఆంగ్లేయ రాజనీతిజ్ఞుల అలవడలేదనియును గ్రహింపవచ్చును అట్టి వివరవంతముగ ప్రశ్న యెట్టియన "భూమిని ఖండ్ ఖండ్ములుగా విభజించి సోదరులు పంచుకొనుటను" లాభకారము నున్నందున

మంచిదిగాదా" అనునదియే. ఇట్టిది మంచిదికాదని సాక్షియగు డాక్టరు వ్లావ్వికాగారివలన జవాబివ్వబడినది.

ఈ ప్రశ్న స్వాతంత్ర్య మనుభవించుచున్న దేశమున సంబంధించినది. ఒక తండ్రికి గల ఆస్తిని ఆయన సంతానకతా సమానవాటాలుగా పంచుకొనుటకు వారసత్వమునకు బంధించిన శాస్త్రము (Law of inheritance) అనుమతించినదాని ననుసరించిపోను భిన్న భిన్నాంశములుగా విభజింపబడ నాగరికతగల అన్ని దేశములవారివలనను నిర్బంధింపబడినది. టుంబములలో వికృతమైనగూర్పుటకును వ్యవసాయదా అభ్యుదయమొనగూర్పుటకును నిర్వ్యాపారులగు వా పరిశ్రమలకు పురికొల్పుటకును భూమి నిస్వార్థమై విలక్షణములకును ఆచూదేశముల వారివలన వారసత్వము గలిగించి భిన్న భిన్నాంశములుగా విభజింపబడు పద్ధతి నిర్బంధింపబడినది.

హిందూదేశమందుకూడ ప్రథమములో కొన్నివారి దారుల సెటిల్ మెంటుకాలమందీవిధానమవలంబింపబడియే ఇంపార్టబిలుయన్వేట్టు. జమిందారిశిరాయతీఅట్లు రెండిని వాసన కొంతవరకు తగిలినది. Act of 1908 కే 14 క్లె మెరకభూమి య రీ లుకును పల్ల భూమి య 1-0 కును క్లె నయెడల జమిందారు ప్రాస్తుభరు మంజూరుచేయదను నిబంధనకలదుగాని విభజింపబడకూడదని శాసించబడినది. (Vide sec 10 of the same act) అట్టిది యిట్టిదిగాని మరెట్టిదిగాని గవర్న మెంటుగ్రామములలోని మలకున్నట్లు అసలే కన్పట్టుదు. గవర్న మెంటుగ్రామములంకులవరకుకూడ పంచుకొనుటకు అనువున్నది.

ఇంగ్లాండునందు వ్యవసాయదారునకు భూమియం హక్కు లేదుగాన యీ ప్రశ్నసంబంధంలేదు. ఇంగ్లాండుదేశ కవులనకు మాత్రమే యివ్వబడిన భూమిని సైరము లిడి. కారి వ్యవసాయదారుల కిచ్చుటకొరకు విభజింపబడు ధింపబడినది.

ప్రాంసుదేశమనందు ఒకానొకప్పుడు వారసత్వము నూత్రముల ననుసరించి ఒకగృహముయొక్క నిరాస్తిని సంతాన మందరు సమానవాటాలుగా పంచుకొనుటకు అర్హతనుబట్టి భూమిని ఖండ్ఖండ్ములుగా విభజింప

కను తేర్చుచున్నది. కొంతకాలమునుండి పంపకమునకు వీలులే నంత చిన్న చిన్న చీలికలుగా విభజింపబడునంతటి దుస్థితి కలిగినది. ఇట్టి విధానమువలన అనర్థములు నిర్దేశింపబడిన పిమ్మట విభజింపబడుట నిర్వహించబడినది.

అమెరికాదేశముందు తగాదాలుగాని చిక్కులుగాని లేకుండాను విలువ తగ్గకుండాను విభజింపబడుటకు వీలులేనంతటి విస్తీర్ణముకలదిగా నున్నప్పుడు కొద్దిపాటు ఖోల్మముకలిగియున్న భూమి ఒకటి యిచ్చుటకు డిక్రీయిచ్చి మిగతా ఖాటాదారులకు వారివారి వాటాలనునదింపి విలువను రొక్క పూర్వకముగా ఇప్పించెదవారు. ఒకానొకప్పుడట్టివానికి సామ్య యిచ్చుకొనుటకు అర్హతలేనియెడల ఆమె తమ తీర్మానము ద్వారాపర్యంతం ఆభూమిని ఆమె తమనకు తాళుగా భావించ బడెడిది. జర్మనీదేశముందును దాని సామంతరాష్ట్రములందును కూలెండు, డెన్మార్క్, డెన్మార్క్, డెన్మార్క్ దేశములందును వారసత్వ నియమము లనుకూలవాకాశములిచ్చుచున్న భూమిని ఖండింపబడినది.

కాబట్టి భిన్నాంశములుగా విభజింపబడు విధానమును తిరిగి ఆచరణకొను విధానమును దేశాధిపతి దాడు ములుబయ్యే గాకాపరస్పర వైమమ్యములను దేశదారిద్ర్యమును పెంపొందించి జాతీయత నిర్మాణమునరెంచును.

దేశాధ్యక్షుడు మొనగూర్చి జాతీయత సప్రతిష్ఠితముగా వింపవలెనని వ్యవసాయదారుని నీతి జక్కజరుపవలెను. వ్యవసాయదారుని నీతి చక్కపరచి వ్యవసాయదారుని పాటునకు తగినఫలిత మొనకూర్చవలెనని వాడు పండించుటకు తగినంత ఆదాయవచ్చు సాధనముల నరయవలయును. ఇందులకు దేశమునుండి దెగుమతియగు పదార్థములమీదను దేశములకు దిగుమతియగుపదార్థములమీదను విధించు సుంకములను కాలావసరములనుబట్టి దేశాధ్యక్షుడును కాంక్షించి హెచ్చించుటకు తగినంత గల అధికారముండవలెను. తండ్రియొక్క సేరాన్ని కుటుంబ యజమానికి వప్పించి తాము పరిశ్రమాభిలాషులై విదేశములకువలసను(Immigration)బోయి తమపాటువలసస్వదేశమునకు ఆపరిశ్రమలనుగాని వెండి బంగారములనుగాని గొనిరావలెననెడి కుతూహలముగల ఆస్పదములుండవలెను. ఇట్టి పీరి విధానమునకు రాజాదరణ యుండవలెను. రాజు తన ప్రజలకు స్వేచ్ఛగా జీవించుట కనువకు జీవనోపాధికి తమ దేశమందలి భూమిచాలవని తోచినప్పుడు సన్నిహితప్రాంతమందలి దేశములను సంపాదించి వాటిలో తమ జాతివారికి వసతులు కల్పించవలెను. దీనినే కాలనైజేషను అని అందురు. ప్రపంచములో విదేశములందున్న ప్రాంతపులు, స్వదేశమునకు మరలించబడుచున్నట్లు విదేశములందును ఎలసదేశములందును నున్న పాశ్చాత్యులను ఆయా దేశములవారు వారి నాయా దేశములనుంచి మరలించి గృహస్థస్థులను గావింపగలిగినచో వారివారి దేశములందు వారికి కాలానుగుణ్యమున తావుండదని నొక్కి వక్కాణింపవచ్చును.

వ్యవసాయ మభివృద్ధి నొందించుటకును వ్యవసాయదారును బాగుజేయుటకును గల సాధనములెవ్వయన 1. (కట్టెయ్యి ద్యూటీలు) అనగా సుంకముల విధించు అధికారము 2. వసఖోపుట కనువకు మార్గములు 3. స్వేచ్ఛాజీవనోపాధి నివ్వగల వసతులన్న వలసదేశములు. ఇట్టివి స్వార్థపరులకు ప్రభుత్వము వారి స్వాధీనములోగాక ప్రజాభ్యుదయమే తమ అభ్యుదయకాగా భావించు ప్రభువుల హస్తగతమైయున్నప్పుడే విజయం దలి సుధారసమును గ్రోలనగును. కానీ అన్యథా అయినయెడల ఎండమావులలోని సరిలోకమునంటిదే.

వలసఖోపుడమనిన విదేశీయులు తమ దేశమందడిగిద నీయరు. కాలనైజేషనుకు ఒకరు కానించునట్లు నడుచుకొనవలసినవార మగుటచేత మన ప్రభుత్వమువారికి అట్టి సదుపాయములున్ననువారితరువాత ఆనుభవించవలసినవారలనుసమగుటచేత అట్టివిమనదాకారావు. ధాన్యపుస్తములను(CoresLaws)నిర్మించి వాటినిసుంకములయాలమున (Customs duties)అదవులనుంచి దేశదారిద్ర్యమరికట్టుచున్న మనచేతవ్యవసాయముజేయించి వాటినింటికిగొనిపోయి అక్కడకాగ్లానాలలోవాటిరూపములందు మార్చుదమించి యీ దేశమందే తిరిగి వాటిని అమ్ముకొని తాము లాభము పొందుజూచు ప్రభుత్వమగుటచేత సుంకములను సదుపాయముకూడ మనకు రాదు. ఇందులకే, మనపైదలు స్వరాజ్యమువాంఛించుచున్నది. ఇంటిలో వికమత్వము నెలకొల్పుటయన నెట్టిదో రాష్ట్రములో వ్యవసాయదారుని జేమమారయుటవలన సుఖముకూడ అట్టిదే. కాబట్టి భ్రాతృమతులు దీని విషయమై ఆప్రమత్తులు కాకుండురని నాప్రార్థన. ఇదిగాక ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయాభివృద్ధికిగాని వ్యవసాయదారు జేమమారుటకుగాని చేయు తదిదర ప్రయత్నములన్నియు వట్టి వైఫల్యం. కవిమన విచారణభరితమంతయు కల్ల బంగారమే. భ్రాతృమతులారా! గాఢమున స్వరాజ్యకాంతతప్ప మీ దేశాభ్యుదయమునకుగాని మీ స్వాతంత్ర్యమునకుగాని వేరొండు గత్యంతరములేదని దీనిదనగు నా కించిజ్ఞత్వమును వెల్లడించుచున్నాను.

యద్దనపూడి వెంకటరత్నం.

మద్రాసు అండు సదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

తిరుత్తణియందు 13-1-1927 గురువారమునాడు

కృత్రిక మహోత్సవము

పై మహోత్సవమునకు పోనుద్దేశించిన ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై మద్రాసు సెంట్రల్ ప్రేక్షకునుండి సాయంత్రము 5 గం-45 ని బయలుదేరి అక్కోణము రాత్రి 7 గం-45 నిమిషములకు చేరునట్టి అక్కోణము ప్యాసంజరు 12-1-1927 తేది బుధవారమునాడు రాత్రి తిరుత్తణివరకు ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితిప్రకారము పోవును.

అక్కోణము నుండి బయలుదేరుట రాత్రి 8-0 తిరుత్తణి చేరుట ,, 8-18

తిరిగివచ్చుటకు 18 వ తేదినాడు ఉదయం ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము తిరుత్తణినుండి మద్రాసుకు నెం 18 రు ప్యాసంజరు బండి పోవును.

తిరుత్తణినుండి బయలుదేరుట ఉదయం గం 7-20

అక్కోణము చేరుట ,, 7-40

,, నుండి బయలుదేరుట ,, 7-50

మద్రాసు చేరుట ,, 9-45

జి.టి.యం. ఆఫీసు ఎఫ్. బి. వాడెన్, మద్రాసు 6-1-27. జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

మీ కారు ఎంత మంచిస్థితిలో నున్నదో అంత మంచిస్థితిలో మీ బాటరీ గలదా?

బాటరీ తొందరను తొలగించుటకు మీరు వెస్టింగ్ హౌస్ బాటరీతో అమర్చిన చాలును. ఒకదానిని అమర్చుడు. అందుచే గలుగు అద్భుతశక్తులను మీరు గ్రహింపగలరు. అవసరముగా నున్నప్పుడు మీకు నమ్మికను గలిగించును. ధర రూ 90 నుండిగలవు అన్ని కారేజులందును స్టాకుచేసి ఉంచబడును.

Sole Agents:—
R. PATEL & Co, 2545
Madras.
Sole Agents also for Wolseley Cars

వలసరసము త్వరపడుడు గుణమధికము
చంద్ర చూడపాకము ధాతుపుష్టికారి, శక్తివర్ధకము, ధాతుసంబంధవ్యాధులకూ, స్త్రీవ్యాధులకూ శంకీవిని. వెల నేరు గ కి మాదుర్భాషాయలు మాత్రము.

శ్రీ భద్ర శాంకరీరసము:— హోర

జ్వరములకు రామబాణము. శిశురోగములకు సండివిని. వెల ౫౦ మాత్రల డబ్బికి రూపాయి ౧. మానవ్య సకలవిధ వ్యాధులకూ కాస్త్రసమ్యక్తమగు మందులు దొరుకును. త్వరలో ప్రాయుడు.
ఆయుర్వేదకల్యాణిభూషణ విశ్వాక కె. శేషశాస్త్రి ఎ.వి.ఎస్. ఆయుర్వేదశాల, కృంగేరి, మైసూరుజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-వ సం॥ జనవరి 11-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

నీయాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 98 0 0 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, వ 42 గలవి రు	14 0 0	14 10 0
నెల్లారివి ,, డిటో ,,	16 0 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటో ,,	17 0 0	17 4 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,,	9 10 0	10 0 0
సువ్వులు ,,	22 0 0	25 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు.

కందులు బస్తా1-కి ర 205	15 0 0	16 0 0
సెనగలు ,, డిటో	18 0 0	15 0 0
పెసలు ,, డిటో	15 0 0	16 0 0
మినుములు ,, డిటో	16 8 0	18 0 0
ఉలలు ,, ర 165	9 0 0	9 12 0

3. నూనెవస్తువులు.

సువ్వులనూనె బా 1-కి	158 0 0	156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా1-కి	45 0 0	48 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	40 0 0	42 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుబా1-కి రు 110 మిషకానూనె	105 0 0	
అముదము బా1-కి	100 0 0	101 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	65 0 0	62 0 0
కూరపసుపు ,,	15 0 0	25 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	138 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	40,45	
కాశహస్తీపాయకట్టు ,,	50,55	
బెల్లము బా 1-కి రు	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	81 8 0	5 6 00

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	81 0 0	85 0 0
చదరం ,,	81 0 0	88 0 0
రవుండు ,,	81 0 0	84 0 0

6. నూలు.

పుట్లూరు యేనుగ నెం 80 పెట్టె 1-కి	5 4 0	
నూళయేనుగ నెం 20	6 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీ	6 6 0	
నెం 24 ,, లాకి	6 4 0	
నెం 60 ,, కారం	9 2 0	
నెం 80 జమ్మరు	7 8 0	
నెం 40 ,,	9 14	
నెం 44 ,,	5 1 0	
నెం 14½ పాండిచేరి	6 6 0	
నెం 12½ న్యూకాటన్	5 0 0	
నెం 14½ న్యూకాటన్	6 8 0	
నెం 10½ కోయంబత్తూరు	5 0 0	
నెం 12½ ,,	5 3 0	
నెం 14½ ,,	6 8 0	
నెం 12½ చూళ	5 4 0	
నెం 16½ ,,	5 0 0	

7. దూది.

బోండావెట్టు బారుడు 1 కి	రు 800 0 0	
పల్నాడుదూది ,,	145 0 0	

8. లోహములు.

వెండి 100 తులంగీకు	57 12 0	58 0 0
బంగారు, తులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి	13 7 9	
ఇత్తిడి బా 1-కి	255 0 0	240 0 0
రాగి డిటో	258 0 0	260 0 0

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

ముత్తయ్య కం వెనీ నిలవ బట్టల విక్రయము

16-1-1927 తేది పొంగలి పండుగ వరకు పొడిగించబడినది.

ఋతువల వీరలు, మంచి ట్యూక్ గుడ్డలు, చూల్ గుడ్డలు, లాగులకును వర్షలకును ఉపయోగపడు పలురకము లగు సిల్కు గుడ్డలు, చిత్రము లైన దుస్తులు యొకను వందలకొలది యితర రకముల గుడ్డలు అతిచౌక ధరకు యివ్వబడును - యివివరకు తీసిన వార్తెల్లరు తృప్తిచెందిరి
ఈరహస్యమును పోగొట్టుకొనినో అవతల చింతింపకును.

కె. యస్. ముత్తయ్య కం వెనీ, 287 ఎస్టే నేడ్
మదరాసు.

మీ స్వదేశమునకు
మీరు చేయవలసిన పనియేమి?

గృహపరిశ్రమములకు తగిన ఆదరణ నొసగి
వాటికి తగిన ప్రోత్సహ మొసగవలెను.

ది మద్రాసు వెన్ సిల్ ఫ్యాక్టరీ, ఫోర్టుబాక్సు నెం 86, మద్రాసు.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి నెలకంతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మగుచున్నది

ప్రతిమాసము	సంవత్సర పండా
7-వ తేదీన తప్పక	రు 6-0-0,
ప్రకటితమగుచున్నది	ఆరుమాసములకు
	రు 3-0-0,
	విడిపత్రిక
	అ 0-10-0

సప్రసిద్ధులగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు,
ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును
విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు,
సవనబావ పరంపరతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురింపబడుచున్నవి
జనవరిమాసమునండి ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునకును వ్యాసకర్తయొక్క చాయాపటము హిత యండగలదు
నూతన సంవత్సరారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే
రచియింపబడిన శ్రీనాథుడు (అను నాటకమును)

క్రొత్తపల్లి నూత్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ఆనందకందము (అను నవలయును)

ప్రతిమాసమున కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును
చందాదారులుగ చేరువారు మెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమము

విలాసము:- భారతీ కార్యాలయము, తపా వెట్టె 212, మద్రాసు.

ప్రాచీనార్యకథావళి గ్రంథమండలి

పూర్వమైందవవిజ్ఞానమువైపుగొప్పసింహావలోకము
అష్టావళిపురాణములలోనున్న యద్భుతకథలు మట్టుకు
సుబోధమగు వచనములో ప్రకటింపబడుచున్నవి

‘భారతకథావళి’ ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భారతములో లేనివికూడ మూలమునుండి తీసి
28 కథలను సులభమైన వ్రాసితిమి సమస్తసీతులును, యుక్తు
లును, ధర్మములును గలవు నెల చందాదారులకు 0-8-0,
యిరులకు 0-10-0 చందాదార్లకు ప్రవేశదారుము 0-2-0
రాజ్యపుగ్రంథరాజము భాగవతకథావళితోకూరసమన్నది
చలయూరకు కం పి బసవరాజగారు, ఆంధ్రోర్వ్యావిద్యా
లయము-కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలయు.

నూతనయౌవనబలములకు

అమృత రత్నాకరం 45 బండురు పిథి మద్రాసు వారి
పిర్విబండ్ యితర మందులవలె తాత్కాలికసాఖ్యాశిలావను
కలుగజేయుచుండు కాదనియు దేహమునకు శాశ్వతమైన బలము
ఆరోగ్యము నూతనయౌవన ముంకురింప జేయు వనియు తెలిసి
కొంటిని పి శ్రీరాములు, అపిష్టంబు ప్రేమమూర్త్యులు, జేతెరచెల్ల.

1926 - 1927 సం॥రమునందు

చెన్నపురి పందెములు

గిండ్రి

స్పింగ్ మీటింగు (4 దినములు)

రెండవదినము, గురువారము

13-1-1927

ప్రథమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకు